İŞKUR

BİLECİK-2012

İŞGÜCÜ PİYASASI ANALİZİ RAPORU

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

BİLECİK ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ANALİZİ RAPORU

(2012)

SUNUŞ

Gelişen ve kalkınan ilimizin, bu durumunu sağlıklı ve istikrarlı bir biçimde sürdürebilmesi için işgücü piyasasının ihtiyaçlarının zamanında ve isabetli olarak tespit edilmesi çok önemlidir. Bu yüzden kâr amaçlı kurulmuş olan, üretim odaklı firmalar ile iş görenlerin oluşturduğu iki değişkenli bu yapının analizi ve kontrolü sağlanmalıdır.

Avrupa Birliği Kamu İstihdam Hizmetlerinin Geliştirilmesi Projesi kapsamında 2012 yılının Eylül-Ekim aylarında ülke genelinde uygulanan ve ilimizde ve ilçelerinde 10 ve üzeri işçi çalıştıran işyerlerinde gerçekleştirilen İşgücü Piyasası Araştırma (İPA) projesi Çalışma ve İş Kurumu tarafından sonuçlandırılmış ve rapor halinde sunumu kamuoyuyla paylaşılmıştır. Araştırma sonuçları Bilecik ili işveren ihtiyacını ortaya çıkararak daha doğru istihdam ve eğitim politikalarının oluşturulmasına yardımcı olacaktır.

Bu çalışmayla görülüyor ki firmalar aradıkları, ihtiyaç duydukları kalifiye elemanı bulmakta güçlük çekmektedirler. Ayrıca çalışanların devamlılığı açısından problem yaşamaktadırlar. Diğer açıdan çalışanların ise talep ettikleri ücret ve çalışma koşulları açısından istedikleri noktaya ulaşamadıkları görülmektedir. İşgücü piyasasındaki arz ve talep arasındaki bu farkları kaldırmak, uygun ortamları oluşturmak, Çalışma ve İş Kurumu'nun kamu ve özel sektör işverenleri ile işbirliği kapsamında istihdamı artırmaya yönelik mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları, girişimcilik kursları ve benzeri projeleri ile gerçekleştirilecektir.

Başta Bilecik İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulu ile Çalışma ve İş Kurumu çalışanları olmak üzere bu çalışmada emeği geçen herkese teşekkür eder, çalışmanın ilimiz ve ülkemize yararlı olmasını temenni ederim.

Halil İbrahim AKPINAR

Bilecik Valisi

ÖNSÖZ

Çağdaş medeniyetler seviyesinin üzerine yükselme amacında olan ülkemizin sosyal, siyasal ve kültürel politikaları bu doğrultuda belirlenmekte ve uygulamaya konmaktadır. İstihdam politikası da bu amaca uygun şekilde tasarlanmakta ve bunun için gerekli veri toplama araçları kullanılmaktadır. Elde edilen veriler en doğru biçimde kullanıma hazırlanarak işgücü piyasasının ihtiyaçlarına yönelik önlemler alınmaktadır. Devlet yöneticilerimizin koyduğu bu büyük hedefe ulaşmak için hem ülke olarak genel bir çalışma hem de yerel olarak katkı sağlamak adına uyumlu bir gayret içindeyiz. Dolayısıyla ulusal politikaların oluşturulmasında ülke genelinde yapılan işgücü piyasası analizleri (İPA) önem kazanırken, yerel politikaların oluşturulmasında yerel işgücü piyasası analizleri önemlidir.

İlimiz açısından işgücü piyasası analizleri (İPA) doğrultusunda yerel istihdam politikamızı belirleyerek, işsizimize ve işverene en iyi şekilde hizmet etmeyi amaçlıyoruz. Böylece ulusal politikalara da katkı sağlayacağımıza inanıyoruz. Ayrıca bu çalışmayla birlikte Bilecik ilinin diğer illerle arasındaki işgücü piyasaları açısından farklılıkları tespit ederek, eksikliklerimizi giderme şansımız olacaktır. Hızla gelişen ilimiz sahip olduğu imkânlarla, bünyesine katılan yeni değerlerle daha iyi yerlere gelecektir. Bu sinerjiyi kazanabilmek adına gerçekleştirilen işgücü piyasası analizi çalışmasıyla ortak akıl oluşturulacak ve böylece hem iş arayanın hem de işverenin ihtiyaçları giderilecektir. Analizler neticesinde öncelik vermemiz gereken olgu eğitim gerçeğidir. Kalifiye eleman temininde, çalışma disiplininin sağlanmasında eğitime öncelik verilmesi kaçınılmazdır. Tam bu noktada kurumumuz aktif işgücü politikalarının (kurslar, TYÇP, işbaşı eğitim, girişimcilik, vb.) önemi anlaşılmaktadır.

Ülkemiz ve ilimiz için büyük önem arz eden bu raporun kamuoyu tarafından dikkate alınması ve en iyi şekilde değerlendirilmesi ulusal hedeflerin gerçekleştirilmesi açısından zaruridir. Ortaya konan raporun hazırlanmasında emeği geçen kurum personelini tebrik ediyorum. Çalışmanın ülkemize ve Bilecik'e hayırlar getirmesini diliyorum.

Ayhan TOZAN
Bilecik Çalışma ve İş Kurumu

İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ i
ÖNSÖZ ii
GRAFİKLER LİSTESİ iv
TABLOLAR LİSTESİ v
KISALTMALAR vii
TR41 (BURSA, ESKİŞEHİR, BİLECİK) BÖLGESİ SWOT ANALİZİ viii
YÖNETİCİ ÖZETİ 1
GİRİŞ 5
BİRİNCİ BÖLÜM 7
İŞGÜCÜ PiYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN 7
EKONOMİK VERİLER 8
NÜFUS GÖSTERGELERİ 13
EĞiTiM GÖSTERGELERİ 17
BİLECİK İLİ GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ 19
İŞKUR'A KAYITLI İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ 31
İKİNCİ BÖLÜM 42
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 42
AMAÇ VE YÖNTEM 42
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 45
AÇIK İŞLER 52
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 57
2012 YILINDA İŞE GİRİŞ-ÇIKIŞLAR 61
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 63
Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler 65
Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler 66
SONUÇ 67
KAYNAKÇA 70
EKLER 71
Ek 1- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu 71
Ek 2- Ek 2a: Örnek Hacmi ve Örnek Seçimi 75
Ek 2- Ek 2b: Tahmin ve Notasyonlar 75
Ek 2- Ek 2c: Araştırma Yöntemi 76
Ek 2: Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları 78
Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü 79
Ek 4- Ek Tablolar 86

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1. Sektörlere Göre Gayri Safi Katma Değer – Bilecik, Eskişehir, Bursa (TR41), (Bin TL), 2004-2008 8
Grafik 2. Sektörlere Göre Gayri Safi Katma Değer – Türkiye, (Bin TL), 2004-2008 9
Grafik 3. Nüfus Piramidi, Cinsiyete ve Yaş Gruplarına Göre Nüfus Oranları (%), Bilecik, 2011 13
Grafik 4. Çalışma Yaşı ve Cinsiyete Göre Nüfus, Bilecik, %, 2011. 14
Grafik 5. Yerleşim Yerlerine Göre Nüfus, Bilecik, %, 2011. 14
Grafik 6. İlçeler Şehir-Köy Nüfusu % Oranı, Bilecik, %, 2011 15
Grafik 7. Çalışma Yaşı Nüfusun (15-64) Bitirilen Eğitime Göre Dağılımı,%, Bilecik, 2011. 17
Grafik 8. Geniş Yaş Grubuna ve Cinsiyete Göre İşgücüne Katılım Oranı (%), TR41 bölgesi, 2011 20
Grafik 9. Eğitim Durumuna Göre İşgücü Dışında Bulunma Oranı, TR41 bölgesi (%) 20
Grafik 10. İşgücüne Dahil Olmama Nedenine Göre İşgücüne Dahil Olmayanlar (%),2011,TR41 21
Grafik 11. Cinsiyet ve Yaşa Göre İstihdam Oranı (%),TR41,2011 22
Grafik 12. Yıllara VE İktisadi Faaliyet Koluna Göre İstihdam Oranı (%), Türkiye ve TR41 Bölgesi,2009-2011 23
Grafik 13. İşteki Duruma ve İktisadi Faaliyet Koluna Göre İstihdam Edilenler (bin), TR41,2011 23
Grafik 14. İstihdam Edilenlerin İşteki Durumunun % Dağılımı, TR41 bölgesi ve Türkiye,2009-2011 24
Grafik 15. Meslek Gruplarına Göre İstihdam (%), TR41 bölgesi,2011 24
Grafik 16. İşyeri Büyüklüğüne Göre İstihdam (tarım dahil),Bin, TR41 Bölgesi, 2011. 25
Grafik 17. İktisadi Faaliyet ve Kayıtlılık Durumuna Göre İstihdam Oranı, Türkiye ve TR41,%, (2011) . 25
Grafik 18. Eğitim Seviyesine Göre İstihdamda Kayıtlılık Durumu, Türkiye ve TR41,%, (2011) 26
Grafik 19. İşteki Duruma Göre Kayıt Dışı İstihdam Oranı (%),TR41,2011. 26
Grafik 20. Yaş ve Sosyal Güvenlik Kurumuna Kayıtlılık Durumuna Göre İstihdam,%, Türkiye ve TR41 Bölgesi, (2011) 27
Grafik 21.Geniş Yaş Grubuna ve Cinsiyete Göre İşsizlik Oranı (%), TR41 Bölgesi, 2011. 27
Grafik 22. Eğitim Durumu ve Cinsiyete Göre İşsizlik Oranı (%), TR41 Bölgesi, 2011. 28
Grafik 23. Bekleme Sürelerine Göre İşsizler (bin), TR41 bölgesi, 2011. 28
Grafik 24. TR41 Bölgesinde Kadınlara Ait İşgücü Piyasasına Dahil Olmama Nedenleri (15+yaş),%, 2011. 29
Grafik 25. 15-24 Yaş Grubunun Cinsiyete ve İşgücüne Dahil Olmama Nedenlerine Göre Dağılımı (Bin),TR41,2011 30
Grafik 26. İşyerlerinin Sektörlere Göre Dağılımı, %, 2012 45
Grafik 27. Çalışanların Meslek Gruplarına Göre Dağılımı,%,Bilecik, Türkiye,2012 48
Grafik 28. Çalışanların Meslek Gruplarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı, Bilecik,2012 49
Grafik 29. Bilecik'te 10+ İstihdamlı İşyerlerinde En Çok Çalışılan 10 Meslek. 50
Grafik 30. Açık İşler İçin Talep Edilen Eğitim Düzeylerinin Dağılımı, %, 2012 54
Grafik 31. Açık İşler İçin Talep Edilen Beceri Düzeyleri,%,2012,Bilecik, Türkiye 55
Grafik 32. Açık İşlerin Karşılanma Kanalları, %,Bilecik, Türkiye,2012 56
Grafik 33. Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Ana Meslek Gruplarına Göre Dağılımları,%,Bilecik,Türkiye,2012 58
Grafik 34. Elemanların Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri,%,Bilecik,Türkiye2012 60
Grafik 35. Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi, %,Bilecik,Türkiye,2012 62

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. Cari Fiyatlarla Sektörlerin GSKD İçindeki Payları, %, 2004-2008,TR41-TÜRKİYE 9
Tablo 2. Ana Sektörlere Göre GSKD Yıllık ve 2004-2008 Artış Hızları (%), Türkiye, TR41..... 10
Tablo 3. Kamu Yatırımlarında İlin Yeri – Türkiye Geneli ve Bilecik, Bin TL, (2011-2012)..... 10
Tablo 4. Bilecik İli Yatırımlarının Genel Sektörel Değerlendirmesi (Bin TL), 2011 ve 2012 11
Tablo 5. Bilecik İlinin Yıllar İtibariyle Kamu Yatırım Harcamaları (Bin TL),2005-2011 11
Tablo 6. Bilecik İli Kurulan/ Kapanan Şirket İstatistikleri,2009-2012..... 12
Tablo 7. Yıllara Göre İhracat Ve İthalat Rakamları, Bilecik,2009-2012..... 12
Tablo 8. Nüfus Artış Hızı (‰) (İl/İlçe Merkezi ve Köy/Belde Ayrımına Göre) 2008-2011,Türkiye,TR41,Bilecik 15
Tablo 9. Yıllara Göre Nüfus, Alınan Göç, verilen Göç, Net Göç ve Net Göç Hızı (‰),2007-2011,Bilecik16
Tablo 10. Ortanca Yaş (%),2010-2011,Bilecik..... 16
Tablo 11. Yaş Bağımlılık Oranı (%),Bilecik,Türkiye,2008-2011..... 16
Tablo 12. Ortaöğretimde Okuyan Toplam Öğrenci Sayısı,Bilecik,2010-2012..... 17
Tablo 13. İlk ve Ortaöğretimde Yeni Kayıt ve Mezun Öğrenci Sayısı,Türkiye ve Bilecik,2010-2012..... 18
Tablo 14. TR41 Bölgesinde Eğitim Durumuna Göre Nüfus,İstihdam ve İşsizlik Oranları (%),2011. 19
Tablo 15. Geniş Yaş Grubu ve Eğitim Durumuna Göre Sivil Nüfus ve İşgücü,Türkiye ve TR41,2011,(000). 19
Tablo 16. Yıllar İtibariyle İstihdam Oranları,2008-2011,%,Bilecik,TR41,Türkiye,AB-27 21
Tablo 17. Eğitim Durumuna Göre İstihdam Oranı (%),TR41,2011..... 22
Tablo 18. Geniş Yaş Grubuna Göre Kadınlara Ait İşgücü Piyasası Göstergeleri (15+ yaş),TR41,2011... 29
Tablo 19. Eğitim Durumuna ve Yıllara Göre İşgücüne Katılma Oranı (%), 15-24 Yaş Grubu,TR41,2011. 30
Tablo 20. Kayıtlı İşgücü ve İşsiz Sayıları,Bilecik, 2012 31
Tablo 21. Eğitim Durumuna Göre Kayıtlı İşgücü, İşsiz,Bilecik,2012..... 31
Tablo 22. Eğitim Durumlarına Göre İşsizlik Ödeneği Başvuruları, Türkiye ve Bilecik, 2012 32
Tablo 23. Kayıtlı İşsizlerin Bekleme Süreleri, Bilecik, 2012..... 33
Tablo 24. Yaş Gruplarına Göre İşsizlik Ödeneği Durumları, Bilecik, 2012 33
Tablo 25. Eğitim Durumuna Göre İşe Yerleştirme ve Başvurular,2011-2012,Bilecik 34
Tablo 26. İşyeri Özelliğine Göre Açık İşler ve İşe Yerleştirmeler,2011-2012,Bilecik..... 34
Tablo 27. Sektörlere Göre İşe Yerleştirmeler,Bilecik,2012..... 35
Tablo 28. Eğitim Durumlarına Göre İşsizlik Ödeneği (İÖ) Sayısı,Bilecik,2012..... 35
Tablo 29. Kurs Türlerine Göre Kurs ve Kursiyer Sayıları,Bilecik,2011-2012 36
Tablo 30. Kişisel Duruma Göre Açık İş ve İşe Yerleştirme Sayıları,Bilecik,2011-2012 37
Tablo 31. Meslek Gruplarına Göre İşe Yerleştirme ve Açık İş Sayıları,Bilecik,2012..... 37
Tablo 32. Mesleklere Göre Başvurular,Bilecik,2012..... 38
Tablo 33. Mesleklere Göre İşe Yerleştirmeler,Bilecik,2012..... 40
Tablo 34. İŞKUR'un Uyguladığı İşgücü Piyasası Araştırması Yöntem Verileri,2007-2012..... 43
Tablo 35. Çalışanların Sektörler Arasında ve Cinsiyete Göre Dağılımı,%,Bilecik,Türkiye,2012 46
Tablo 36. Çalışanların Sektör İçindeki ve Cinsiyet Bazlı Dağılımı,%, 2012 47
Tablo 37. En fazla Çalışanı Olan İlk On Mesleğin Toplam Çalışanlar İçindeki Oranı,%,Bilecik,Türkiye .. 51
Tablo 38. Açık İşlerin ve Açık İş Oranlarının Sektörlere Göre Dağılımı,%, Bilecik,Türkiye,2012 52
Tablo 39. Açık İşlerin ve Açık İş Oranlarının Ana Meslek Gruplarına Göre Dağılımı,%,Bilecik,Türkiye,2012..... 53

Tablo 40. En Fazla Açık İş Belirtilen İlk On Mesleğin Toplam Açık İş İçindeki Oranı,%,Bilecik,Türkiye .. 54
Tablo 41. Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı,%,2012,Bilecik,Türkiye 57
Tablo 42: Temininde En Fazla Güçlük Çekilen İlk 10 Mesleğin Toplam İçerisindeki Ağırlığı,%,Bilecik,Türkiye2012 59
Tablo 43. Sektörlere Göre Net İstihdam Değişim Oranı,NİDO,%,Bilecik,Türkiye,2012 63
Tablo 44. Net İstihdam Artışı Beklenen İlk On Meslekler-31 Aralık 2012,Bilecik,Türkiye 65
Tablo 45. Net İstihdam Artışı Beklenen İlk On Meslek-30 Haziran 2013,Bilecik,Türkiye 65
Tablo 48. Meslek Gruplarına ve İşyeri Büyüklüklerine Göre Açık İşler 86
Tablo 49. Meslek Grupları ve İşyeri Büyüklüklerine Göre Temininde Güçlük Çekilen Meslekler 86
Tablo 50. Mesleklerin Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri 87
Tablo 51. Meslek Gruplarına ve İşyeri Büyüklüklerine Göre Çalışan Sayıları 89
Tablo 52. Çalışanların Mesleklere Göre Dağılımı 90
Tablo 53. Eğitim Durumuna Göre Başvuru ve İşe Yerleştirmelerde Kişi Sayıları,2011-2012 93
Tablo 54. Eğitim Durumu ve Cinsiyete Göre Başvurularda Kişi Sayıları,Türkiye,2011-2012 94
Tablo 55. 2012 Yılında Sektör Bazında Çıkartılan ve Alınan Eleman Sayısı. 95
Tablo 56. En Fazla Talep Edilen Meslekler Sıralaması,Türkiye 96
Tablo 57. Sektörlere Göre İşyeri Sayıları 96
Tablo 58. İşyeri Büyüklükleri ve Sektörlere Göre Çalışan Sayıları 97
Tablo 59. Sektörlere ve İşyeri Büyüklüklerine Göre Açık İşler 97
Tablo 60. En Fazla Talep Edilen Meslekler ve Yer Aldığı Sektörler,Türkiye 98
Tablo 61. Nüfus ve Konut Araştırması Kapsamında İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri 98
Tablo 62. İllerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması (SEGE-2011) 100
Tablo 63. Kamu Yatırımlarının İllere Göre Sektörel Dağılımı, Bin TL,2012 102

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birliği

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

ADNKS: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

AİO: Açık iş Oranı

Bk.: Bakınız

EUROSTAT: Avrupa Birliği İstatistik Ofisi

ILO: International Labor Organization (Uluslararası Çalışma Örgütü)

ISCO: International Standard Classification of Occupations (Uluslararası Meslek Sınıflama Standardı)

İBBS: İstatistikî Bölge Birimleri Sınıflaması

İO: işsizlik oranı

İKO: İşgücüne katılma oranı

İŞKUR: Türkiye İş Kurumu

İPA: İşgücü Piyasası Analizi

NACE: European Classification of Economic Activities (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)

NİDO: Net İstihdam Değişim Oranı

OECD: Organization for Economic Co-operation And Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)

TİPA: Türkiye İşgücü Piyasası Analizi

TMS: Türk Meslekler Sözlüğü

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

İİMEK: İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulu

BEBKA: Bursa, Eskişehir, Bilecik Kalkınma Ajansı

TR41: Bursa, Eskişehir, Bilecik Bölgesi

TOBB: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği

HİA: Hanehalkı İşgücü Anket

GSKD: Gayri Safi Katma Değer

SEGE: Sosyo Ekonomik Gelişmişlik

TR41 (BURSA, ESKİŞEHİR, BİLECİK) BÖLGESİ SWOT ANALİZİ

SWOT ANALİZİ

GÜÇLÜ YÖNLER

1	Coğrafi konum itibariyle ulusal ve uluslararası pazarlara yakınlık, bölgede serbest bölge ve liman bulunması	11	Teknoloji geliştirme bölgelerinin varlığı
2	Bölgede rekabetçi, ihracata yönelik ve istihdam potansiyerli yüksek iş kümelerinin varlığı (otomotiv, tekstil-hazır giyim, makine-metal, gıda havacılık, seramik ve mobilya sektörlerinin türkiye' ye göre önde olması)	12	Bölgenin verimli tarım arazileri, su ve toprak kaynakları yönünden zengin olması
3	Güçlü yan sanayinin varlığı	13	Tarım ve sanayi entegrasyonunun gelişme göstermesi
4	Bölgede alt yapısını tamamlamış ve kullanılabilir alanı olan çok sayıda OSB bulunması	14	Tarımda ürün çeşitliliğinin olması, siyah incir, zeytin ve nar gibi meyvelerin stratejik ürün haline gelmeleri
5	Güçlü ticaret ve sanayi örgütlerinin varlığı	15	Toprakların organik tarım ve seracılığa elverişli olması
6	Yabancı firmaların varlığı ve yabancı ortaklarla çalışılma kültürü	16	Bölgenin sosyo ekonomik açıdan gelişmiş olması (türkiye geneli gelişmişlik düzeyi sıralamasında 4.sırada)
7	Güçlü ticaret ve sanayi örgütlerinin varlığı	17	İklim ve doğal kaynaklar ile tarihi ve kültürel değerlerin varlığı; henüz büyük oranda bozulmamış çevrenin mevcut olması
8	Yenilikçi ve girişimci bir sanayi kültürünün olması	18	Bölgede kış turiminin gelişmiş olması
9	Bölgede güçlü olan tekstil, hazır giyim, mobilya ve gıda sektörlerindeki markalaşma potansiyeli	19	Dünya genelinde önemi artmakta olan sağlık ve termal turizm talebine cevap verebilecek doğal kaynakların olması
10	Eğitimli, kalifiye, genç ve dinamik işgücü varlığı	20	Bölgede yüksek rezervlere sahip madenlerin (mermer, boraks, kil, mangazit) olması

ZAYIF YÖNLER

1	Bölgede demiryolu, denizyolu ve havayolu ulaşım ağlarının ve entegrasyonunun yetersiz olması	14	Bölge içi sosyoekonomik gelişmişlik düzeylerinde ciddi farklılıklar olması
2	Tarım ve hayvancılıkta yeterli sermaye birikiminin olmaması, işletmelerin çok parçalı yapısı ve toplulaştırma yapılmamış olması	15	Sanayi ve üniversite işbirliğinin yetersizliği
3	Sanayi ve kaçak yapılaşma nedeniyle tarıma elverişli arazilerin yeterince korunamaması	16	İnovasyon ve ür-ge konusunda yetersizlik, KOBİ' lerde ARGE istihdam eksikliği
4	Doğal kaynaklar, orman ve mera arazilerinin çevre aleyhine tahsisi ve amaç dışı kullanımı	17	Sanayide kullanılmayan atıl kapasite ve sağlıklı bir sanayi envanterinin bulunmayışı
5	Tarım ve hayvancılıkla uğraşan kırsal nüfusun yaşlanması	18	İş piyasasının taleplerini işgücünün karşılayamaması (genç işsizliğin fazla olması buna karşın mesleki eğitim almış nitelikli ara eleman ihtiyacı)
6	Tarımda pazarlama ağı ve altyapısının (taşıma, soğuk ve kontrollü depolama vb.) yetersiz olması	19	Sanayi işletmelerinin finansal, kurumsal yönetim, stratejik planlama, kalite yönetimi gibi konulardaki yetersizliği
7	Eğitim ve teknik destek azlığı nedeniyle tarım ve hayvancılığın geleneksel yöntemlerle sürdürülmesi	20	Düşük teknoloji kullanımı ve üretim teknolojilerinin yetersizliği
8	Tarımsal üretimde bilinçsiz girdi kullanımı ve kültürel uygulamaların yetersiz olması nedeniyle ürünlerin dış pazarlardan geriye dönmesi	21	Yeterince nihai ürün üretilememesi sonucunda yaşanan katma değer kaybı
9	Yoğun göç ve nüfus artışı karşısında konut, altyapı, eğitim, sağlık ve sosyal hizmetlerde ortaya çıkan yetersizlik	22	Doğal zenginliklerin yeterince korunamaması ve çevre kirliliğine karşı alınan tedbirlerin yetersiz olması
10	Göçün sonucu olarak işsizlik ve niteliksiz işgücünün artması	23	Yenilenebilir enerji potansiyelinin tam olarak değerlendirilmemesi
11	Kadınların işgücüne katılma oranının düşük olması	24	Turizm değerleri ve ürünleri konusunda markalaşma olmaması
12	Deprem ve sel gibi doğal afetlere karşı yeterince önlem alınmaması	25	Kış turizmi için mevcut altyapının yetersizliği ve modern tesislerin olmaması

FIRSATLAR			
1	Ulaşımda bölgemizi etkileyebilecek yeni yatırım projelerinin başlaması (otoyol, hızlı tren vb.)	8	Tarımda nitelikli ürün üretimi için fırsat değeri taşıyan ekolojik tarım ve iyi tarım uygulamalarının ülkemizde gelişiyor olması
2	AB' ye uyum süreci, proje destekleri ve çerçeve programları	9	Devletin yerel ve yenilenebilir enerji kullanımını politika haline getirmesi
3	Bölgedeki önemli sorun alanlarından biri olan çevre konusunun müzakerelere açılması ile AB mevzuatına uyum konusunda artan çalışmalar	10	Bölgede yeni üniversite kurulması (Bursa Teknik Üniversitesi)
4	Giderek artan ARGE ve kümelenme teşvikleri	11	Uluslararası turizmdeki talep yapısının değişmesi ve bölgemizde potansiyeli olan alternatif turizme olan talebin artması
5	Bölgenin güçlü olduğu otomotiv, makine, tekstil, gıda, seramik sektörleri ürünlerine dış talebin artması	12	İşsizlik sigortası, aktif istihdam politikaları gibi uygulamaların yürürlüğe girmesi
6	Yaşanan küresel ekonomik krizin ardından piyasaların iyiye gidişi	13	Yeni Türk Ticaret Kanunu tasarısının yürürlüğe girmesinin ardından şirketlerimizin daha şeffaf ve uluslararası anlamda rekabet edebilir hale gelmesi
7	Bölgedeki kaynaklara (mermer, boraks, kil, magnazit) dünyadaki talebin artması	14	Otomotivde bölgeye yabancı yatırımların ilgisi

TEHDİTLER			
1	Bölge dışından göçün devam ediyor olması; buna bağlı nüfus artış hızının yüksek olması	5	Bitkisel üretimde gıda güvenliği konusunda mevzuat ve denetim alanındaki yetersizlikler
2	Uzakdoğu' daki düşük maliyetler (işgücü, enerji) nedeniyle gelen ucuz ve niteliksiz malların bölgemizdeki sanayi üretimini tehdit etmesi, hızla artan küresel rekabet	6	Ekonomik kriz ve dalgalanmaların sosyal etkileri
3	Güçlü sanayiye sahip bölgemizde önemli girdi maliyetlerinden biri olan enerji maliyetlerinin yüksekliği ve dışa bağımlılık	7	Küresel ısınma ve iklim değişikliği nedeniyle oluşacak çevresel sorunlar
4	İşgücü istihdam maliyetlerinin ve vergilerin yüksek olması	8	Bölgenin deprem kuşağında olması, sel, orman yangını ve erozyon gibi doğal afetler

Kaynak: BEBKA 2010-2013 Bölge Planından alınmıştır.

YÖNETİCİ ÖZETİ

2011 yılı sonuçlarına göre Bilecik ilinin %70'i çalışma yaşındadır. Bilecik ilinde nüfusun yerleşim yerlerine göre dağılımı Türkiye ortalaması ile paralellik arz etmektedir. Bilecik ili göç alan bir ildir. 2011 yılında 2010 yılına göre %4 göç almıştır. Net göç hızı binde 1,65'tir ve il, göç alan 22 il içinde en yüksek net göç hızına sahip 19. ildir. Göç aldığı nüfusun en önemli bölümünü 15-44 yaş grubu oluşturmaktadır. İl, işgücü piyasasına katkıda bulunacak olan 15-44 yaş grubu nüfustan göç alırken, 45-49 yaş grubu nüfustan itibaren göç vermektedir.

Bilecik ilinin yaş dağılımı Türkiye ortalamasından farklılık göstermektedir. 0-14 yaş grubu Türkiye ortalamasına göre daha az pay alırken, çalışabilir yaş grubu ve yaşlı nüfusun payı daha fazladır. Bu dağılım sonucu yaş bağımlılık oranları da Türkiye ortalamasından farklıdır. Çocuk bağımlılık oranı Türkiye ortalamasının 10 puan altında seyrederken, yaşlı bağımlılık oranı Türkiye ortalamasının 4 puan üzerindedir. Bunun sonucunda da Bilecik ili yaş bağımlılık oranı Türkiye ortalamasının 5 puan altındadır.

15+ yaş nüfusun %3,4'ü okuryazar değildir. 15+ yaş nüfusun % 3,5'i sadece okuryazar olup, ilkokul diploması bile yoktur. Çalışabilir yaştaki nüfusun ağırlıklı kısmını (%59,1) lise altı eğitimliler oluşturmaktadır. Okuryazar olmayanlar ile lise altı eğitimliler birlikte değerlendirildiğinde, il (%60,2) Türkiye ortalamasından (%64,3) daha yüksek bir eğitim seviyesine sahiptir. Kadınlar arasında özellikle diplomasızlık durumu erkeklere göre çok daha yaygındır. Okuryazar olmayan nüfusun %82'si, diploması olmayanların da %47'si kadın nüfustur. Toplam nüfusun sadece %20,9'u lise ve dengi okul mezunu, %8,6'sı yüksek eğitimlidir.

2010 yılı itibariyle Bilecik ilinde istihdam oranı%45,4 olup, aynı yıl Türkiye ortalaması olan %43'ün üzerindedir. 2010 yılı itibariyle Bilecik ilinde istihdam oranı 2008 ve 2009 yıllarına göre azalış göstermiştir. Bu azalış 2008 yılına göre %4 iken 2009 yılına göre %4,6 olmuştur.

TR41 (Bursa, Eskişehir, Bilecik) bölgesinin 2011 yılı itibariyle istihdam oranı %44,9'dur. Aynı yıl Türkiye ortalaması ise %45'tir. 2008 ve 2009 yıllarında bu oran Türkiye ortalamasının üzerinde iken 2010 yılından itibaren Türkiye ortalamasının altında seyretmiştir.

Yıllar itibariyle Türkiye'de istihdam oranlarında bir yükseliş olurken Bilecik ilinde dalgalanmalar yaşanmaktadır.

Bilecik sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralaması itibariyle 81 il içinde 27. sıradadır[1]. İlin yatırım teşviklerinden aldığı pay hem düşük hem de istikrarlı değildir. Yatırım teşvik uygulamalarında 3. bölge statüsündedir. 2011 yılı itibariyle ilin toplam kamu yatırımlarından aldığı pay binde 0,8 iken 2012 yılında bu pay 0,9'a yükselmiştir. Kamu yatırımları itibariyle Türkiye'de 2011 ve 2012 yıllarında sektörel olarak en yüksek pay ulaştırma-haberleşme sektöründe olurken, Bilecik ilinde en yüksek pay eğitim sektöründe olmuştur. 2011 yılında Bilecik'e yapılan toplam kamu yatırımlarında eğitim sektörünün payı %55,4 iken, 2012'de %59,4 olmuştur. Buna göre kamu yatırımlarında eğitim sektörü için Bilecik'te 2012 yılında 2011'e göre %48,3'lük bir artış yaşanmıştır.

Türkiye' de eğitim sektörü kamu yatırımlarında Bilecik'in payı 2011'de %o 3,4 iken 2012'de %o 4 olmuştur.

Kendi kaynakları ile yatırım teşviklerinden ve kamu yatırımlarından aldıkları paylar illerin ekonomik gelişimlerini birlikte etkilemektedir. Bilecik ilinin kurulan-kapanan işyerleri incelendiğinde ilde kurulan gerçek kişi-ticari işletmelerin yıllar itibariyle arttığı; kapananların ise azaldığı görülmektedir. 2011

[1] Bu veriler Kalkınma Bakanlığı SEGE verilerinden alınmış olup EK 4'te yer almaktadır.

yılında ilde kurulan her 100 ticari işletmeye karşılık yaklaşık 53 işletme kapanmıştır. 2012'de ise bu oran 100 ticari işletmeye karşılık 23 olmuştur. Bu haliyle ilin girişimcilerin dikkatini çektiği düşünülebilir.

Kurulan-kapanan işyerleri incelemesinde şirketlerde 2009 yılında kurulan her 100 şirkete karşılık 12'si kapanırken, 2010 yılında bu sayı 100'e 16, 2011 yılında 100'e 24 ve 2012 yılında 100'e 34 olmuştur. Bununla birlikte 2010 yılında kurulan şirket sayılarında 2009'a göre büyük bir artış yaşanmışken bu yıldan itibaren sürekli azalma olmuştur. 2012 yılına gelindiğinde 2009 yılına göre kurulan şirket sayılarında yarı yarıya azalma görülmüştür. Bir ilin bünyesinde kurulabilecek şirket sayısı o ilin sosyo - ekonomik durumuna göre sınırlı olmaktadır.

İşgücü talebine ilişkin olarak 2012 yılı için iller bazında yapılan araştırma sonuçlarına göre işyerleri ilk olarak İmalat, ikinci olarak Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir. Her 100 işyerinin 31'i İmalat, 22'si Ticaret sektöründedir. Bu sektörleri %9 ve %8,6 yakın oranları ile İnşaat ile Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörleri takip etmektedir. İlk iki sektördeki işyerleri araştırmada cevap veren işyerlerinin yarısını oluşturmaktadır.

Çalışanların % 74,4'ü İmalat İle Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe yer almaktadır. En fazla çalışanı olan sektör % 59,6 oranı ile İmalat sektörüdür. İmalat sektörünü, %14,8 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü ve % 7 ile İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörleri takip etmektedir.

İlde çalışanların büyük çoğunluğu erkektir. Çalışanların içinde kadınların payı sadece % 22'dir.

Sektör içinde kadın çalışanların biraz daha ağırlık kazandıkları İnsan Sağlığı (%64,7) ile Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri (%50,5) sektörlerindeki işyerlerinin toplam işyerleri içindeki payları (iki sektör toplam %3,5) da çok azdır.

İmalat sektörü hem erkeklerde hem de kadınlarda en çok çalışılan sektör olarak ilk sıradadır. Erkek ve kadın çalışanların İmalat Sektöründeki payları 10 puanlık bir fark göstermektedir. Erkek çalışanların % 61'i, kadın çalışanların da %51'i İmalat sektöründedir. İkinci hakim sektör olan Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe ise bu durum 6 puanlık farka inmektedir. Erkek çalışanların %13'ü, kadın çalışanların da %19'u Toptan ve Perakende Ticaret sektöründedir. Toplam çalışanlara göre üçüncü sırada olan İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörü % 5 pay ile erkek çalışanlarda dördüncü sırada yer alırken kadınlarda ise üçüncü sırada yer almaktadır. Öte yandan, Eğitim sektörü çalışan sayısı bakımından kadınlarda dördüncü sıradadır.

Çalışanların İmalat sektöründe yoğunlaşması mesleki dağılımları etkilemektedir Buna göre, çalışanların ana meslek gruplarına göre dağılımında İlk sırada %35,1 oranı ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu yer almaktadır. Çalışanların ana meslek gruplarına göre ilk beş sıralaması da şu şekilde devam etmektedir: İkinci sırada %25,2 oranı ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde çalışanlar; üçüncü sırada %11,9 oranı ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler; dördüncü sırada %7 oranı ile Büro Hizmetlerinde çalışanlar ve son olarak %6,5 oranı ile Teknisyenler, Teknikerlerdir. Çalışanların en az oranla yer aldığı ana meslek grubunu ise %0,2 oranı ile Nitelikli Tarım, Ormancılık, Su Ürünleri Çalışanları oluşturmaktadır.

Araştırma sonuçlarına göre ana meslek gruplarının cinsiyetlere göre dağılımı farklılık göstermektedir. Buna göre, toplam çalışanların % 22'sini kadınlar oluştururken, kadın çalışanların da %33,8'ini Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, %16,4'ünü Nitelik Gerektirmeyen Meslekler oluşturmaktadır.

Araştırma sonuçlarına göre kadın çalışanlar erkeklere göre grup içinde de farklı oranlarda dağılım göstermektedir. Buna göre, nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri meslek grubunda hiç kadın çalışan bulunmamaktadır. Bununla birlikte, kadın çalışanların grup içi dağılımında erkeklere nispeten çok daha düşük oranlarla yer aldığı diğer bazı meslek grupları da bulunmaktadır. Buna örnek olarak

verilebilecek Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensuplarının sadece %10,1'i; Yöneticilerin ise 11,9'u kadındır.

Kadın çalışanların grup içi dağılımda erkeklere en çok yaklaştığı meslek grubunu %40,7 oranı ile büro hizmetlerinde çalışanlar oluşturmaktadır.

Araştırmaya cevap veren işyerleri itibariyle en fazla açık iş İmalat Sanayindedir. Bilecik ilinde özel sektör işyerlerinde hem işyeri sayısı hem de çalışanlar itibariyle baş sektör İmalat Sanayidir. Bu husus açık işlerde de kendini göstermekte ve en fazla açık işin olduğu sektör de İmalat olmaktadır. İmalatı, Ticaret ile İnşaat Sektörleri takip etmektedir. Açık işlerin % 56'sı imalat , %17'si toptan ve perakende ticaret, %13'ü inşaat sektöründedir. Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı bu kapsamda en alt sıralarda yer alan sektörlerdendir. İl madencilik bakımından uygun sahalar içermesine rağmen işletmelerin yetersiz oluşunun bu durumu oluşturduğu düşünülebilir. Bu anlamda çalışmaların yoğunluk kazanması beklenmektedir.

İlde açık iş oranı % 3,5'dir ve bu oran % 3,3 olan Türkiye ortalaması ile benzer bir görünüm arz etmektedir.

Ana meslek grupları itibariyle en fazla ihtiyaç duyulan meslek grubu % 44 ile Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar olup ikinci sırada %32 ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar yer almaktadır.

Meslekler itibariyle de açık işin en fazla olduğu meslekler %9,8'lik oranları ile Porselen ve Seramik Eşyası İmal İle Seramik İşçisi meslekleridir. Açık işlerin toplamda %20'sini bu meslekler oluşturmaktadır. Bunları % 5,8'lik oranları ile Gazaltı Kaynakçısı ve Mermer İşçisi takip etmektedir. En çok talep edilen meslekler sıralamasında ilk on meslekte yer alan diğer meslekler ise %5 ile Mermer Blok Kesme Makinesi Operatörü, %4 İle Su Ürünleri Gıda İşleme İşçisi ve %2'lik Oranlar İle Alüminyum Doğramacı, CNC Tezgâh Operatörü, Garson (Servis Elemanı), Dökümcü (Metal) dir.

İlde açık işlerde işverenlerin aradıkları elemanlarda istenilen eğitim düzeyine verdikleri "farketmez" cevabı ön plana çıkmaktadır. Açık işlerde ilk sıradaki meslekler Porselen ve Seramik Eşyası İmal İle Seramik İşçiliği belirli bir eğitim ve beceri isteyen meslekler olmasına rağmen bu meslekler için istenen eğitim düzeyi sorusuna verilen cevap; Porselen ve Seramik Eşyası İmal İşçiliği için tamamıyla "farketmez", Seramik İşçiliği için ise %27 oranında "farketmez" olmuştur. Bunun arkasında işverenlerin bu ihtiyacı işbaşı eğitimi ve kurslarla gidermesi yatmaktadır.

Temininde en çok güçlük çekilen meslek %11,7 oranı ile Seramik İşçisidir. Bu mesleği % 7,3 oranı ile Gazaltı Kaynakçılığı takip etmektedir. Temininde güçlük çekilen meslekler sıralamasında ilk on meslekte yer alan diğer mesleklerin dağılımı arasında ki fark minimum düzeyde olup sıralama ise şu şekilde devam etmektedir: % 4,9 oranı ile Mermer Blok Kesme Makinesi Operatörü, %4,8 oranı ile Makine Bakım Ustası, %4 oranı ile Su Ürünleri Gıda İşleme İşçisi, %3,8 oranı ile Forklift Operatörü, %3,7 ile NC/CNC Tezgâh Operatörü, %2,9'luk oranları ile Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik), CNC Plazma Kesim Operatörü, % 2,7 oranı ile Hamurkâr.

Araştırmanın uygulandığı tarihe kadar 2012 yılı içerisinde Bilecik ili 10+ özel kesim işyerlerinde alınan eleman sayısı çıkartılan eleman sayısından fazladır.

Sektörel bazda bir değerlendirme yaptığımızda İlde en çok net İstihdam artışı olan sektör Bilgi ve İletişimdir (%42,8). Buna karşın, İstihdam Azalışı olan tek sektör ise Ulaştırma ve Depolama olmuştur (%-1,6). Öte yandan, bazı sektörlerde ise Net İstihdam Değişimi olmamıştır. Bu sektörleri "Su Temini, Kanalizasyon, Atık yönt.", "Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme", "Kültür, Sanat, Eğlence" ve "Gayri Menkul" sektörleri oluşturmaktadır.

Araştırmaya cevap veren işyerlerinin kısa ve orta vadede almayı düşündükleri eleman sayısı, çıkartmayı düşündükleri eleman sayısından farklıdır. Dolayısıyla İlde Net İstihdam Değişimi kısa ve orta vadede faklı artış veya azalış beklentileri şeklinde kendini göstermektedir. Burada kısa vade ile 2012 yılı sonuna kadar olan süreç kastedilmektedir. Orta vade ile de 2013 haziran ayı sonuna kadar olan süreç söz konusu olmaktadır.

Araştırmadan elde edilen verilerden yararlanılarak Net İstihdam Değişiminin sektörlere göre incelendiğinde; sektörlerin, net istihdam değişiminde kısa ve orta vadede farklı oranlarla karşımıza çıktıkları görülmüştür. Bazı sektörlerin yüksek net değişim oranları olduğu için büyüme beklentisi içinde olduğu bazı sektörlerin ise olumsuz yönde net değişim oranları gösterdiklerinden küçülme beklentisinde oldukları belirlenmiştir. Yine bazı sektörlerde 2012 yılı aralık ayı sonu itibariyle büyüme beklentisi varken 2013 haziran ayı sonu itibariyle ya hiçbir beklenti olmamakta ya da küçülme beklentisi olmaktadır. Tersine olarak bazı sektörlerde 2012 yıl sonu itibariyle küçülme beklentisi varken bu beklentinin orta vadede büyüme şeklinde olduğu ortaya çıkmıştır. Örneğin, Net İstihdam Değişim Oranı %42,9 olan Bilgi ve İletişim sektöründe 2012 yıl sonu itibariyle büyüme beklenirken orta vadede hiçbir beklentinin olmadığı görülmektedir. Diğer taraftan, İnşaat sektöründe %-9,4 olan NİDO kısa vadede bu sektörün küçülme içine girebileceğini gösterirken orta vadede 19,6 puanlık bir artışla büyümeye durumuna geçeceğini göstermektedir.

Araştırma sonuçlarına göre İl geneli için 2012 yıl sonu itibariyle Net İstihdam Değişimi Oranı %0,4'tür. Buna göre kısa vadede İl genelinde az da olsa sektörel bir büyüme olması beklenmektedir. Öte yandan, Net İstihdam Değişim Oranının orta vadede 1,7 puan daha artacağının görülmesi İl genelinde sektörel büyüme trendinin devam edeceğini göstermektedir.

Türkiye'de de aynı eğilim kendini göstermekte ve net istihdam beklenti oranı kısa vadede % 1,9 iken, orta vadede artarak %3,7'ye yükselmektedir.

GİRİŞ

2012 yılında Bilecik ilinde yapılan İşgücü Piyasası Talep Araştırmasının amacı; Bilecik ilindeki istihdam ve işsizlik sorununun çözümüne yönelik işgücü yapısı ile sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçların belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesini sağlamaktır.

Bu kapsamda araştırmanın;

- İl düzeyinde işgücünün yapısı, sektörler bazında çalışanların mesleklere ve cinsiyete göre dağılımları,
- İl düzeyinde ihtiyaç duyulan işgücü için talep edilen eğitim ve beceri durumları,
- İşverenlerin temininde güçlük çektikleri meslekler ve teminde güçlük çekme nedenlerine ilişkin beyanları
- Yıl içerisinde işe giriş ve işten çıkışlara ilişkin beyanları,
- 2012 yılı sonunda ve 2013 yılı ortasında gelecek dönemlere ilişkin işgücü piyasasında mesleki değişim eğilimlerinin belirlenmesine yardımcı olacak politika ve önerilerin geliştirilmesi gibi hedefleri vardır.

Bir bütün olarak bu rapor, işgücü politikalarının tümüne veri sağlayabilecek bir çalışma olarak değerlendirilebilir. Özellikle işgücünün talep yönünün ve gelecek dönemde işgücünün eğilimlerinin ölçülmesi, ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerinin tespit edilerek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliğin hangi koşullarda ortadan kalkabileceğinin belirlenmesi ve bu dengesizliğin giderilmesine yardımcı olacak politika ve önerilerin geliştirilmesi hedeflenmektedir. Kurumsal olarak, aktif işgücü politikalarının tümüne veri sağlayabilecek bir çalışma yapıldığı göz önünde bulundurulmalıdır.

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanamayabilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle de zamanında doldurulamamaktadır.

İller bazında etkin bir işgücü piyasası analizi için illerin arz ve talep yapısını aynı dönem itibariyle yansıtan arz ve talep verilerine ihtiyaç vardır. Bu ihtiyaç doğrultusunda ideal olan, il işgücü piyasasının her iki boyutunu ortaya koyan araştırmaların eşzamanlı yapılmasıdır. Böyle bir çalışmanın gerek işgücü gerekse mali açıdan yaratacağı büyük yük dikkate alındığında, pratik bir çözüm işgücü piyasası arz analizlerinde mevcut veri setlerinin kullanımıdır. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) ile Hanehalkı İşgücü Anketi (HİA) sonuçlarına dayanmaktadır.

İşgücü piyasası talep verileri Çalışma ve İş Kurumuna kayıtlı işverenler itibariyle idari kayıt olarak mevcuttur, ancak bu kayıtlar ilin genel talep yapısı hakkında yeterince fikir verememektedir. İşgücü talebinin illerdeki tüm işverenleri kapsayacak şekilde üretilmesi işgücü piyasasının doğru takibi açısından son derece önemlidir ve bu nedenle de özel bir talep araştırmasının periyodik olarak düzenlenmesi bir gerekliliktir.

İşgücü talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri sürdürülmektedir. Bu çalışmalarda değişik yöntemlerin kullanılması sonucu, hem illerin işgücü piyasalarının yıllar itibariyle değişimlerinin izlenmesinde hem de iller arası karşılaştırmalarda problemler yaşanmıştır. Problemlerin giderilmesi için tüm iller için standart bir talep araştırması uygulanması ve işgücü piyasası analiz raporunun yazımı kaçınılmaz olmuştur.

İhtiyaçlar doğrultusunda Kamu İstihdam Hizmetlerinin Geliştirilmesi Projesi kapsamında Bilecik ili için 10 Eylül-31 Ekim 2012 tarihleri arasında İşgücü Piyasası Talep Araştırması uygulanmış ve işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Analiz Raporu hazırlanmıştır.

Bu Rapor üç bölüm olarak ele alınmıştır:

Birinci bölüm; Bilecik ilinin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurlardan ekonomik veriler, nüfus ve eğitim göstergeleri ile işgücü göstergeleri birlikte ele alınarak, il işgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiştir. Bu bölümde ayrıca İŞKUR verileri de ele alınarak, ilin işgücü piyasası İŞKUR verileri ile analiz edilmiştir.

İkinci bölüm; İşgücü Talep Araştırması sonuçlarını analiz ederek, Bilecik işgücü talep yapısını ortaya koymaktadır. İşgücü Talep verilerine yönelik veri setlerinin temini doğrultusunda uygulanan İşgücü Talep Araştırmasının amacı işverenlerin açık işlerini tespit etmek; işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

Üçüncü bölüm; Bilecik işgücü piyasası arz ve talep yapılarını birlikte ele almakta ve özellikle talep araştırması sonuçlarından yola çıkarak, İŞKUR istatistikleriyle birlikte ilin işgücü piyasasını değerlendirmektedir. Elde edilen bulgular ışığında işgücü piyasasının geliştirilmesi ve iyileştirilmesine yönelik öneriler sunmaktadır.

"Tüm iller ve Türkiye Geneli için ayrı ayrı hazırlanan İşgücü Piyasası Analizi Raporlarına www.iskur.gov.tr adresi üzerinden erişebilirsiniz"

BİRİNCİ BÖLÜM
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN

İşgücü arz analizlerinde kullanılan veri setlerinden nüfus ve eğitim göstergelerini iller itibariyle ve yıllık bazda bulmak mümkün iken ekonomik yapı ve işgücü piyasası veri setlerinin tümünü iller bazında elde etmek mümkün değildir. Bu veri setlerinin büyük bir kısmı bölgesel (İBBS 2 bölgeleri)[2] veri setleridir. Bölgeler mümkün oldukça illerin sosyo-ekonomik yapıları dikkate alınarak bir araya getirilmeye çalışılsa da iller arası gelişmişlik indeksi dikkate alındığında bölgelerin oluştuğu iller arasında farklılıklar ortaya çıkabilmektedir. Bu nedenle bölgesel göstergelerin, kapsadığı illeri temsil ettiğini söylemek her bölge için geçerli olmayabilmektedir ve bölge istatistikleri kullanılarak yapılan yorumlarda bu hususa dikkat edilmelidir.

Kalkınma Bakanlığı SEGE verilerine göre bu durum Bilecik ilinin yer aldığı TR41 (Bilecik, Bursa ve Eskişehir illerini içeren bölge) bölgesi için de geçerlidir. Buna göre, sosyo-ekonomik gelişmişlikte Türkiye sıralamasında Bursa 6'ncı, Eskişehir 7'nci sırada yer alırken, Bilecik daha alt sıralarda olup 27'ncidir[3]. TR41 bölgesinde gelişmişlik sıralaması açısından Bilecik son sırada olmasında rağmen Türkiye sıralamasında bölge dışı illere göre iyi sayılabilecek bir konumdadır.

Arka plan veri setlerinin kullanılmasında olumsuzluk oluşturan diğer durum da daha önce üretilenlerin artık üretilmemesi ve ayrıca son verilerin de güncel olmamasıdır.

Birinci bölümde işgücü piyasasının arka planını oluşturması açısından Bilecik ilinin ekonomik durumu, demografik yapısı ve nüfusunun eğitim durumu ele alınacaktır.

---

[2] Bölgesel sınıflama üç düzeyden oluşmaktadır. İlk aşamada idari yapıya uygun olarak 81 il, 3.düzeyde bölge birimleri olarak tanımlanmıştır. Ekonomik, sosyal, kültürel ve coğrafi yönlerden benzer illerin belirli bir nüfus büyüklüğü de dikkate alınarak gruplanması ile 26 birim 2. Düzeyde bölge birimleri tanımlanmıştır. Yine aynı kritere göre 2. düzey bölge birimlerinin gruplanması sonucu 12 birim 1. düzeyde bölge birimleri tanımlanmıştır.

[3] İllerin ve bölgelerin sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasına ilişkin en son çalışma Kalkınma Bakanlığı tarafından 2011 yılında yapılan çalışmadır. Çalışma; demografi, eğitim, sağlık, istihdam, rekabetçi ve yenilikçi kapasite, mali kapasite, erişebilirlik ve yaşam kalitesi olmak üzere 8 alt kategoride 61 değişken ve temel bileşenler analizi kullanılarak hazırlanmıştır.

EKONOMİK VERİLER

İlin, ürettiği katma değer, kişi başına düşen geliri, büyüme hızı, özel sektör ve kamu sektörü yatırımları gibi ekonomi unsurları o ilin sosyo-ekonomik yapısını ve dolayısıyla işgücü piyasasını etkileyen temel unsurların başında gelmektedir. Ancak, İşgücü Piyasası Araştırması sürecinde ve sonrasında analiz raporu hazırlanması aşamasında ekonomi veri setlerinin önemli bir bölümünün il bazında hatta bölgesel bazda elde edilememiş olması çalışmanın verimliliğini etkilemektedir.

İllerin ekonomik gücü hakkında bize bilgi veren temel gösterge milli gelirleridir.. TÜİK illerin milli gelir durumlarını gösteren hesapları 2001 yılından itibaren yayınlamamaktadır. Bu hesaplama serisinin yerine üretilmeye başlanan katma değer ve bunun yıllara göre gelişimini gösteren istatistikler (ise) 2008 yılından bu yana üretilmemektedir.

Bu bölümün değerlendirmesinde ilin ekonomik gücü hakkında bir fikir vermesi için TÜİK tarafından yayınlanan en son 2008 yılına ve öncesine ait veriler kullanılmıştır.

Buna göre, Grafik 2'ye bakıldığında Türkiye' de Tarım ve Sanayi sektörlerinin ağırlığının Hizmetler lehine gerilediği görülecektir. Grafik 1'e bakıldığında ise bu durumun Bilecik ilinin içinde yer aldığı TR41 bölgesi için de geçerli olduğu görülecektir. Yani, 2004 yılından 2008'e gelinceye kadarlık bir süreçte gayri safi katma değerlerinde Hizmet sektörü, Sanayi ve Tarım sektörlerinden daima daha büyük bir miktara sahip olmuştur.

2004-2008 yılları arasında sektörel olarak en az gayri safi değerler sürekli olarak Tarımdadır. Bu sektörde söz konusu yıllar arasında gayri safi değerlerdeki değişim de hemen hemen yok gibidir.

Buradan hareketle Hizmet sektörü, yıllar itibariyle TR41 bölgesinde ve Türkiye genelinde diğer sektörler içindeki önemini korumaya devam ettiği/ edeceği gibi bu sektörün gittikçe de güçlendiği sonucuna ulaşılabilecektir. Bölgesel olan/ olacağı düşünülen bu güçlenmenin ilk etapta o bölgenin içinde yer alan illeri de yakından etkileyeceği çok açıktır. Dolayısıyla, Bilecik ilinde de sektörel olarak Hizmetin ön plana çıkmakta olduğu/ çıkacağı anlaşılmaktadır. Sektör, bu önemli konumunun bölgesel bazda ve il bazında kalkınma plan ve programları yapılırken dikkate alınmasını gerekli kılmaktadır.

Grafik 1. Sektörlere Göre Gayri Safi Katma Değer – Bilecik, Eskişehir, Bursa (TR41), (Bin TL), 2004-2008

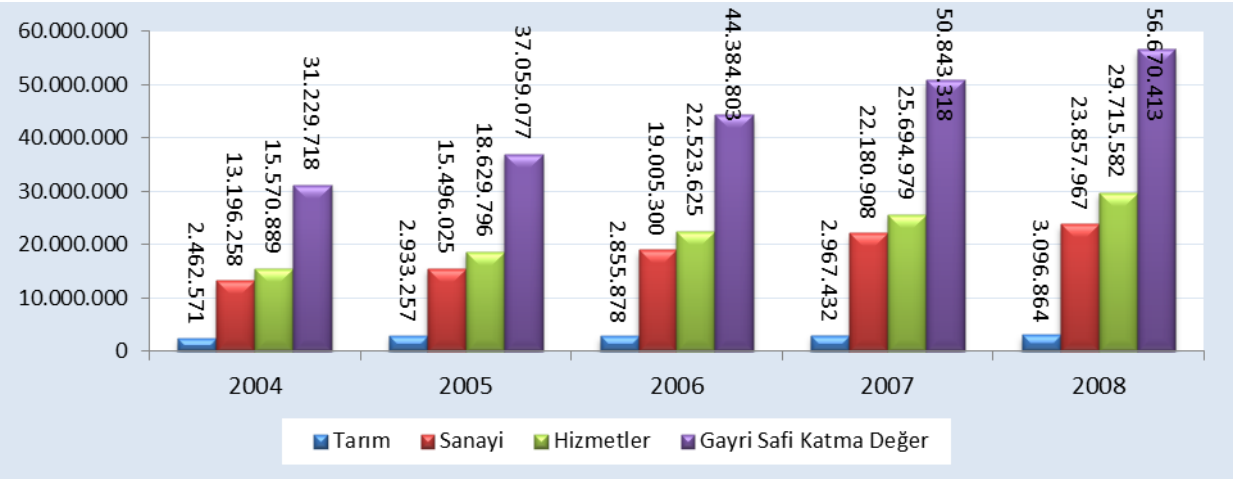

Kaynak: (TÜİK)

Grafik 2. Sektörlere Göre Gayri Safi Katma Değer – Türkiye, (Bin TL), 2004-2008

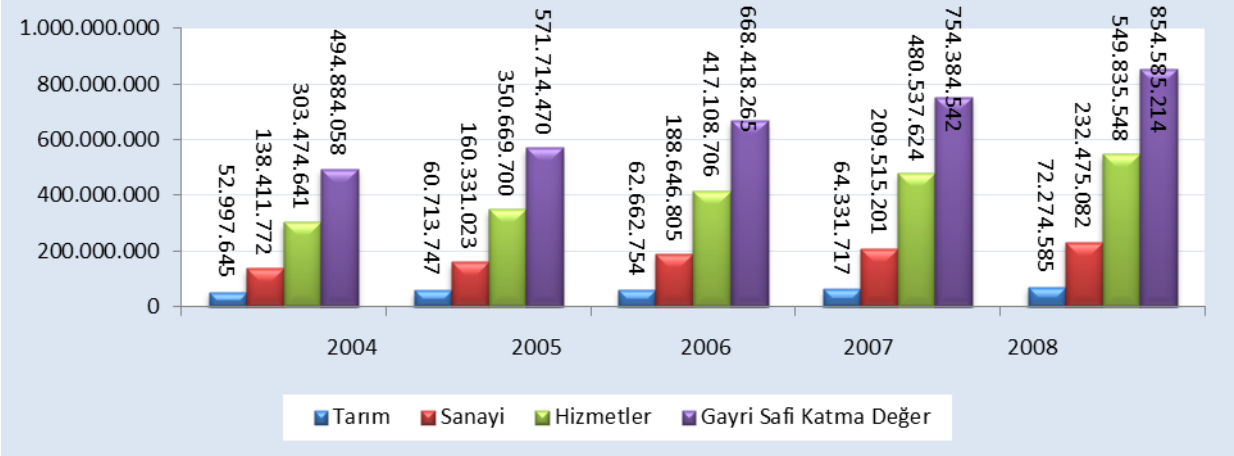

Kaynak: (TÜİK)

2004-2008 yılları arasında sektörel olarak en yüksek gayri safi katma değer payı Hizmetindir. Tablo 1'e bakıldığında görülecektir ki Hizmet sektörü Bilecik ilinin içinde yer aldığı TR41 bölgesinde 2008 yılında sektörler içinde %52,4 lük bir paya sahiptir. Türkiye'de aynı yıl içinde ise bu pay %64,3'tür. Hizmet sektörü önceki yıllar itibariyle de il bazında ve Türkiye genelinde sektörel en büyük katma değer payına sahiptir ve gittikçe de payını ve dolayısıyla önemini arttırmaktadır.

2008 yılında hizmet sektörünü gayri safi katma değerde takip eden sektör %42,1'lik payı ile Sanayi olmuştur. Tablo 1'e bakıldığında görülecektir ki Sanayi sektörü Türkiye genelinde de aynı yıl, ayrıca, 2004'ten 2008'e gelininceye kadar ki süreçte il bazında ve Türkiye genelinde gayri safide ikinci olarak yükselen değer olmuştur. Sanayinin bir il ve ülke için vaz geçilmez bir değer olduğu su götürmez bir gerçektir. Ancak, gelişen ve güçlenen sanayi başka güçleri de bünyesine almak durumundadır. Bu güçlerden birinin de artık hizmet sektörü olduğu gayri safi katma değerler ile açıkça görülmektedir.

Tarım sektörü hem il hem de Türkiye bazında sözü geçen yıllar arasında sürekli olarak sektörel en düşük gayri safi paylara sahip olmuştur.

2008 yılına gelindiğinde Tarım sektörü ilde önceki yıllara göre en düşük gayri safi değer yüzdesi göstermiştir. Bu yüzde %5,5'tir.

Bölgede 2004 ile 2008 yılları arasında Tarım ve Hizmet sektörlerinin GSKD içindeki payları Türkiye ortalamasının altında kalmasına karşılık sanayi sektörünün payı Türkiye ortalamasının üzerindedir.

Bölgede 2004 ile 2008 yılları arasında tarım ve hizmetler sektörlerinin GSKD içindeki payları Türkiye ortalamasının altında kalmasına karşılık sanayi sektörünün payı Türkiye ortalamasının üzerindedir.

Tablo 1. Cari Fiyatlarla Sektörlerin GSKD İçindeki Payları, %, 2004-2008,TR41-TÜRKİYE

SEKTÖR	2004		2005		2006		2007		2008	
	TR41	Türkiye	TR41	Türkiye	TR41	Türkiye	TR41	Türkiye	TR41	Türkiye
Tarım	7,9	10,7	7,9	10,6	6,4	9,4	5,8	8,5	5,5	8,5
Sanayi	42,3	28	41,8	28	42,8	28,2	43,6	27,8	42,1	27,2
Hizmetler	49,9	61,3	50,3	61,3	50,7	62,4	50,5	63,7	52,4	64,3
Gayri Safi Katma Değer	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Kaynak: (TÜİK)

Türkiye' de 2008 yılında hizmet sektörünün GSKD içindeki payı (%64,3) tarım ve sanayi sektörü toplamından fazla olduğu gibi bu durum Bilecik ilinin içerisinde olduğu TR41 bölgesinde de kendini göstermektedir. Tarım sektöründe yıllara göre azalma olmuştur. Yıllar itibariyle sanayi sektörü sürekli artış göstermiştir.

Bölgede 2008 yılındaki kişi başı GSKD 16.630 liradır. Türkiye de ise bu değer 12.020 liradır.

Tablo 2. Ana Sektörlere Göre GSKD Yıllık ve 2004-2008 Artış Hızları (%), Türkiye, TR41

SEKTÖR	2004-2005		2005-2006		2006-2007		2007-2008		2004-2008	
	Türkiye	TR41	Türkiye	TR41	Türkiye	TR41	Türkiye	TR41	Türkiye	TR41
Gayri Safi Katma Değer	**15,5**	**18,7**	**16,9**	**19,8**	**12,9**	**14,6**	**13,3**	**11,5**	**72,7**	**81,5**
Tarım	14,6	19,1	3,2	-	2,7	3,9	12,3	4,4	36,4	25,8
Sanayi	15,8	17,4	17,7	22,6	11,1	16,7	11	7,6	68	80,8
Hizmetler	15,6	19,6	18,9	20,9	15,2	14,1	14,4	15,6	81,2	90,8

Kaynak: (TÜİK)

Kamu yatırımları açısından bakıldığında 2012 yılında Bilecik ili toplam 43.897.000 TL ile Türkiye genelinde 79. sırada[4] bulunmaktadır. Bu miktar aynı yıl için gerçekleşen Türkiye geneli toplam kamu yatırımlarının %0,098'ine denk gelmektedir.

Türkiye geneline baktığımızda toplam yatırımlar içerisinde en yüksek paya ulaştırma-haberleşme sektörü sahipken, Bilecik ilinde en yüksek pay eğitim sektörüne ayrılmıştır. Bir başka ifade ile Bilecik ili toplam yatırımının %60'lık kısmı eğitim sektörüne ayrılmıştır.

Tablo 3. Kamu Yatırımlarında İlin Yeri – Türkiye Geneli ve Bilecik, Bin TL, (2011-2012)

	2011		2012	
SEKTÖR	Türkiye	Bilecik	Türkiye	Bilecik
Tarım	4.553.857	1.744	5.852.392	2.407
Madencilik	1.645.680	1	1.208.400	-
İmalat	400.460	-	538.050	-
Enerji	3.133.027	1.052	3 732.935	1.500
Ulaştırma – Haberleşme	10.782.483	953	13.877.595	421
Turizm	256.357	-	294.439	-
Konut	408.376	-	479.845	-
Eğitim	5.161.277	17.594	6.491.136	26.101
Sağlık	2.162.564	1.400	2.161.600	-
Diğer Kamu Hizmetleri	7.896.206	8.999	9.797.895	13.468
TOPLAM	**36.400.287**	**31.743**	**44.434.287**	**43.897**

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı, Kamu Yatırımları

Yukarıdaki tablo daha çok Resmi Gazete'de yayımlanan büyük çoğunluğu itibariyle müstakil projeleri kapsamakta olup, bütün kamu yatırımlarını içermemektedir. Aşağıdaki tablo İlin bütün kamu yatırımlarını kapsamaktadır.

Bilecik'te 2011 yılında yatırım programında 428 proje yer almıştır. Proje tutarı toplamı 1.652.773.000 TL'dir. 2011 yılında öngörülen ödenek 248.530.000 TL'dir. Yılsonuna kadar bu ödeneğin 219.058.000 TL'si harcanarak % 88 oranında nakdi gerçekleşme sağlanmıştır.

[4]Kamu yatırımlarında sektörlere göre illerin sıralaması EK 4'te verilmiştir.

2012 yılında ise yatırım programında 447 proje yer almıştır. Proje tutarı toplamı 1.683.058.000 TL'dir. 2012 yılında öngörülen ödenek 219.464.000 TL'dir. Yıl sonuna kadar bu ödeneğin 197.435.000 TL'si harcanarak % 90 oranında nakdi gerçekleşme sağlanmıştır. İlimizden geçen Ankara-İstanbul hızlı tren projesinde yapılan harcamalar yukarıdaki toplama dahil değildir. Ulaştırma sektöründe ve toplamda yatırım harcamalarının yüksekliği, Karayolları 14. Bölge Müdürlüğünce yapılan 125.014.000 TL harcamadan kaynaklanmaktadır.

Tablo 4. Bilecik İli Yatırımlarının Genel Sektörel Değerlendirmesi (Bin TL), 2011 ve 2012

SEKTÖR	Proje Sayısı	Proje Tutarı		Önceki Yıllar Harcaması		2012 Yılı Ödeneği		Yıl Sonu Harcama		Nakdi Gerçekleşme (%)	
	2011	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
Tarım	74	71.601	71.189	26.142	26.780	13.527	33.665	11.942	32.897	88	98
Enerji	1	5150	5150	0	0	700	1170	0	3519	0	301
Ulaştırma	112	1.409.776	1.467.083	1.052.351	1.707	152.860	135.664	143.291	129.267	94	95
Eğitim	71	80.782	105.125	14.251	34.466	31.733	34.946	26.228	19.974	83	57
Sağlık	15	4.823	1.611	389	0	4.823	1.605	4.772	218	99	14
DKH	155	80.641	32.922	17.844	10.330	44.887	12.445	32.825	11.517	73	93
TOPLAM	**428**	**1.652.773**	**1.683.058**	**1.110.977**	**73.537**	**248.530**	**219.464**	**219.058**	**197.435**	**88**	**90**

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı

İlimizde 2005–2011 yılları arasında gerçekleştirilen kamu yatırım projelerinin sektörlere göre dağılımı, proje tutarları, projeler için öngörülen ödenek, yapılan harcama ve nakdi gerçekleşme oranları tablolar halinde aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 5. Bilecik İlinin Yıllar İtibariyle Kamu Yatırım Harcamaları (Bin TL),2005-2011

	İl Yatırımları		Bozüyük-Bilecik-Mekece Yolu		Toplam		
YILLAR	Yılı Ödeneği	Harcama	Yılı Ödeneği	Harcama	Yılı Ödeneği	Harcama	Nakdi Gerçekleşme Oranı[5] (%)
2005	41.310	34.259	28.605	20.858	69.915	55.117	79
2006	56.839	49.325	32.000	32.000	88.839	81.325	92
2007	63.420	32.492	38.416	38.416	108.121	101.346	94
2008	54.300	47.904	177.248	177.248	231.548	225.152	97
2009	56.043	45.139	427.007	427.007	483.050	472.146	98
2010	87.033	66.509	142.105	142.105	229.138	208.614	91
2011	139.450	109.978	109.080	109.080	248.530	219.058	88

Kaynak: Bilecik Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü

Yatırım teşvikleri altyapı, işgücü ve coğrafi avantaj gibi pek çok faktöre bağlıdır. Teşvikler, tüm illerde aynı etkiyi yaratmasa da; illerin ekonomik gelişimlerini değerlendirmek için yatırım teşviklerinden ve kamu yatırımlarından aldıkları paylar ile kendi kaynaklarını birlikte düşünmek gerekmektedir. Bu anlamda ilde kurulan ve kapanan firma istatistiklerine bakmak ilin genel ekonomik faaliyetleri anlamında bir fikir vermektedir.

[5] Nakdi gerçekleşme harcamanın yıl ödeneğine oranıdır

Tablo 6. Bilecik İli Kurulan/ Kapanan Şirket İstatistikleri,2009-2012

YILLAR	Kurulan			Tasfiye		Kapanan		
	Şirket	Koop.	Ger. Kişi Tic. İşl.	Şirket	Koop.	Şirket	Koop.	Ger. Kişi Tic. İşl.
2009	54	4	91	13	9	7	8	535
2010	87	4	101	21	11	14	11	63
2011	74	2	113	21	9	18	2	61
2012	26	3	142	8	5	9	6	34

Kaynak: TOBB

2012 yılında İhracat rakamları Tablo 7'de göründüğü gibi 82.365.083 milyon $'dır. İlimizde bulunan birçok firmanın ürünleri ya merkezlerinin ya da ihracatın yapıldığı firmanın bağlı bulunduğu ildeki gümrüklerin rakamları olarak gösterildiğinden, esasen 1 milyar $ civarında olması gereken ihracat rakamları 82.365.03 milyon $ civarında görünmektedir. Aynı faktör önceki yıllar için de geçerli olmaktadır.

Tablo 7. Yıllara Göre İhracat Ve İthalat Rakamları, Bilecik,2009-2012

YILLAR	İhracat Dolar	İhracat Euro	İhracat TL	İthalat Dolar	İthalat Euro	İthalat TL
2012	82.365.083	64.515.596	148.510.432	138.936.368	108.632.247	251.064.294
2011	55.290.072	39.741.390	93.321.200	166.124.220	118.865.893	273.837.383
2010	47.043.644	35.419.064	70.899.921	131.722.020	101.920.741	201.222.143
2009	32.692.139	23.479.146	50.699.457	47.404.040	33.580.003	72.631.930

Kaynak: TÜİK Dış Ticaret İstatistikleri

NÜFUS GÖSTERGELERİ

İlin demografik yapısı, yani çalışma yaşı nüfusun yaş ve eğitim dağılımı, aldığı ve verdiği göç gibi veriler işgücü piyasasını şekillendiren en önemli unsurlardandır.

2011 yılı sonuçlarına göre Bilecik ilinin nüfusu 203.849 olup[6], ilde 106.691 erkek, 97.158 kadın yaşamaktadır. Bilecik il nüfusunun Türkiye nüfusu içindeki payı %0,27'dir. Nüfusun yaş yapısına bakıldığında 15+ yaş nüfus 163.500 kişidir.

Grafik 3. Nüfus Piramidi, Cinsiyete ve Yaş Gruplarına Göre Nüfus Oranları (%), Bilecik, 2011

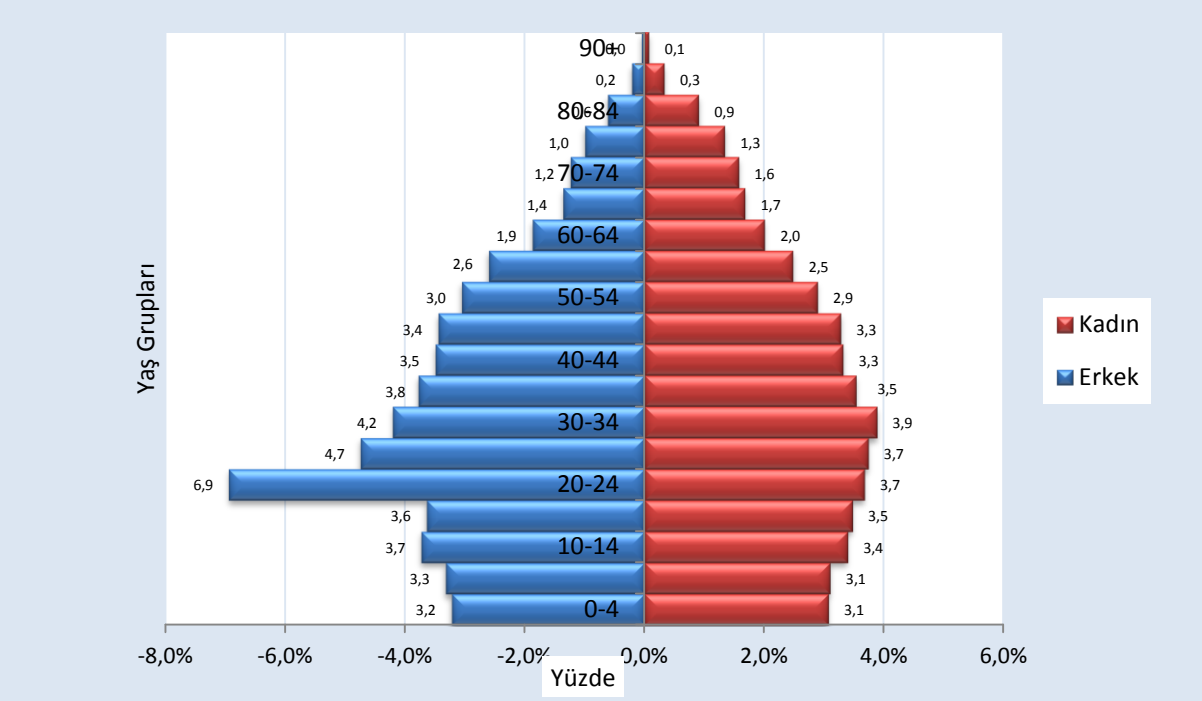

Kaynak: (TÜİK)

Çalışma yaşındaki (15-64) nüfus 76.779 erkek, 65.681 kadın olmak üzere toplam 142.460 kişidir. Bu grubun toplam nüfus içindeki oranı %69,9'dur ve Türkiye ortalamasının 2,6 puan üstündedir. Bilecik ilinde 0-14 yaş aralığında yer alan çocukların oranı 19,8'dir; bu oranla Türkiye ortalaması olan %25,3'lük orandan 5,5 puan düşüktür. Bilecik ilinde 65 yaş üstü nüfusun ilin toplam nüfusuna oranı ise %10,3 ile %7,3'lük Türkiye ortalamasından yüksektir.

[6] TÜİK; Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları

Grafik 4. Çalışma Yaşı ve Cinsiyete Göre Nüfus, Bilecik, %, 2011.

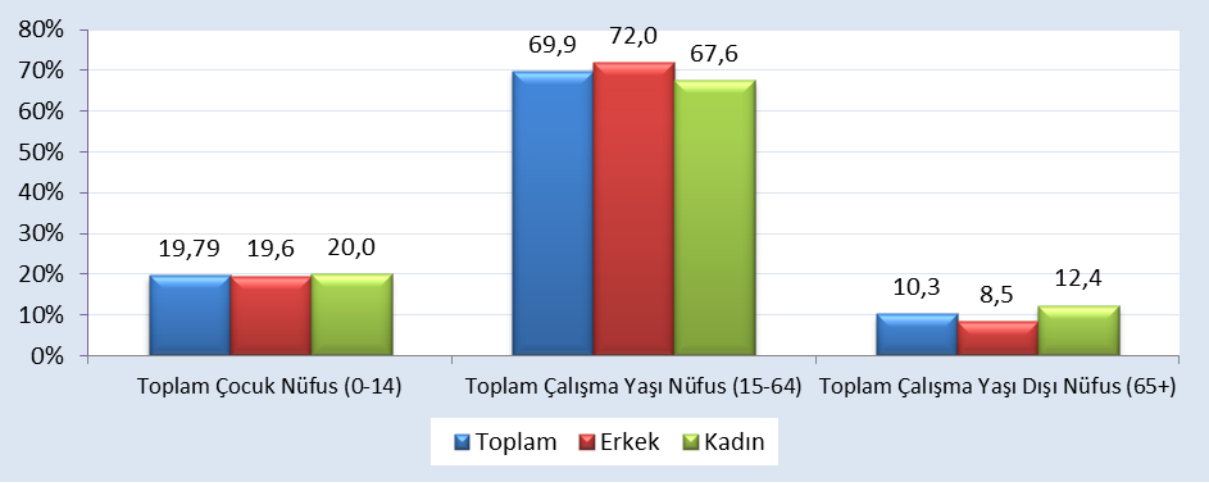

Kaynak: (TÜİK)

Yerleşim yerlerine göre nüfusa bakıldığında Bilecik ili toplam nüfusunun ¾'ü il veya ilçe merkezlerinde, ¼'i ise belde veya köylerde yaşamaktadır. Nüfus bakımından en büyük ilçeleri sırasıyla Bozüyük, Merkez, Osmaneli, Söğüt, Gölpazarı, Pazaryeri, Yenipazar ve İnhisardır.

Grafik 5. Yerleşim Yerlerine Göre Nüfus, Bilecik, %, 2011.

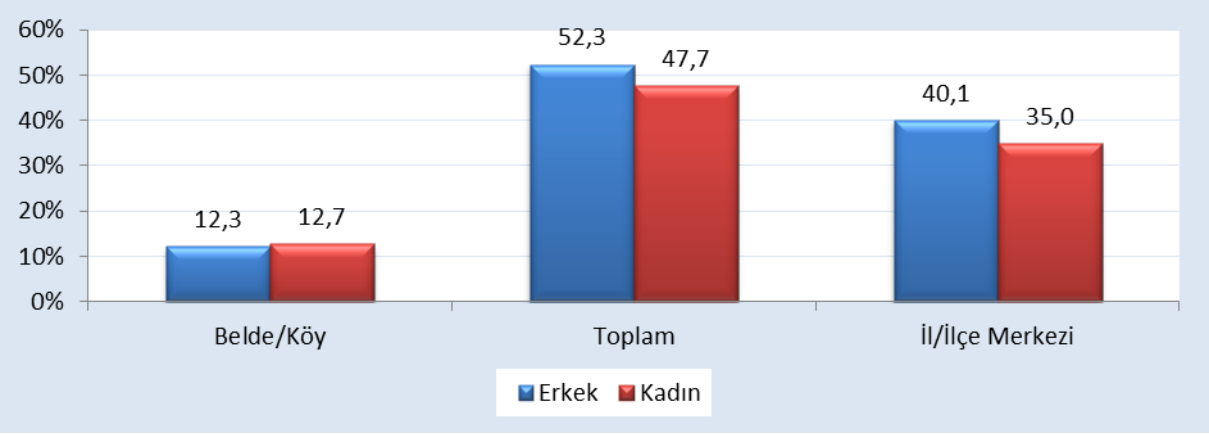

Kaynak: (TÜİK)

Bilecik ilinin ilçeleri bazında şehir-köy nüfusuna bakıldığında, 2011 yılı itibariyle il veya ilçe merkezlerinde yaşayan nüfusun en yoğunluklu olduğu ilçeler Bozüyük (%87,4), Merkez (%75,9), Söğüt (%69,6), Osmaneli (%67,1), Gölpazarı (%61,7) ve Pazaryeri (%59,3) olarak öne çıkmaktadır. Öte yandan kırsal nüfusun çok ağırlıklı olduğu ilçe ise İnhisar'dır.

Grafik 6. İlçeler Şehir-Köy Nüfusu % Oranı, Bilecik, %, 2011

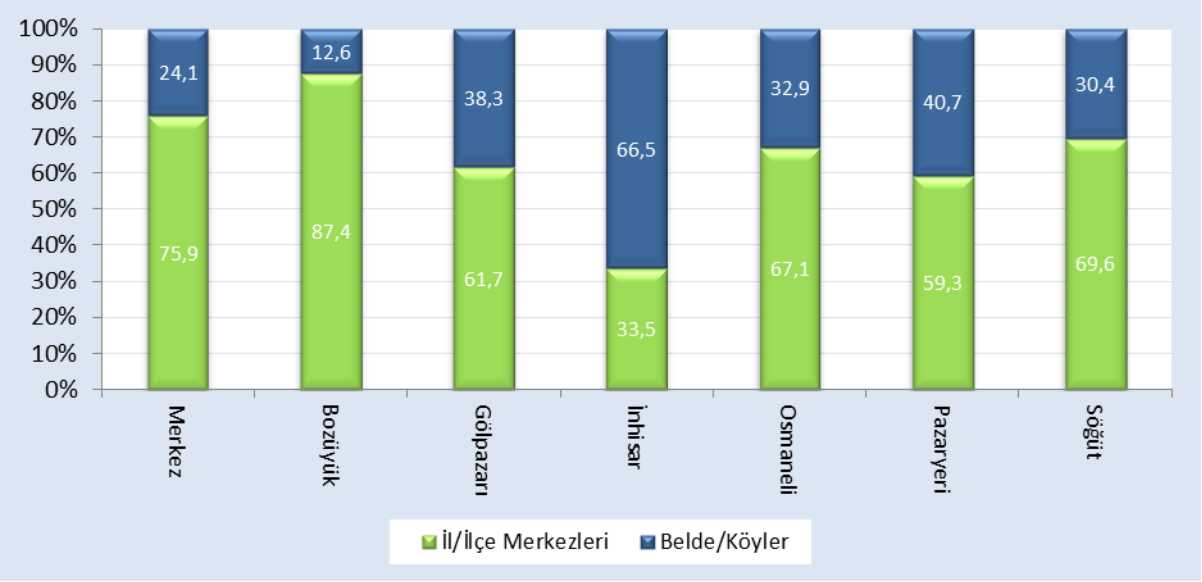

Kaynak: (TÜİK)

Nüfus artış hızı işgücü piyasasına gireceği varsayılan nüfusun miktarını göstermesi açısından anlamlı bir göstergedir. 2011 yılında Bilecik ilinde ‰-100,41 olarak gerçekleşen toplam nüfus artış hızı, Türkiye ortalaması olan ‰13,5'in hayli altındadır. Bu dönem itibariyle yıllık nüfus artış hızının en yüksek olduğu ilçeler Bozüyük(‰19,0), Osmaneli (‰18,3) ; yıllık nüfus artış hızının en düşük olduğu ilçeler ise Gölpazarı (‰-330,9), Söğüt (‰-236) ve Merkez'dir (‰-178,6).

Tablo 8. Nüfus Artış Hızı (‰) (İl/İlçe Merkezi ve Köy/Belde Ayrımına Göre) 2008-2011,Türkiye,TR41,Bilecik

YIL	NÜFUS TÜRÜ	Türkiye	TR41	Bilecik
2008	Toplam Nüfus	13,1	21,84	-53,46
	İl ve İlçe Merkezi Nüfusu	**74,8**	**85,54**	**-52,69**
	Belde ve Köy Nüfusu	**-151,7**	**-324,57**	**-55,37**
2009	Toplam Nüfus	14,5	18,78	45
	İl ve İlçe Merkezi Nüfusu	**22,05**	**23,59**	**74,53**
	Belde ve Köy Nüfusu	**-8,48**	**-14,14**	**-32,25**
2010	Toplam Nüfus	15,88	24,59	109,22
	İl ve İlçe Merkezi Nüfusu	**25,49**	**30,84**	**156,1**
	Belde ve Köy Nüfusu	**-14,38**	**-20,05**	**-32,9**
2011	Toplam Nüfus	13,49	11,55	-100,41
	İl ve İlçe Merkezi Nüfusu	**20,48**	**15,48**	**-124,99**
	Belde ve Köy Nüfusu	**-9,3**	**-17,76**	**-22,56**

Kaynak: TÜİK-ADNKS verileri kullanılarak BEBKA tarafından hesaplanan verilerdir.

Bilecik 4.307 kilometre karelik yüzölçümü ile Türkiye'nin %0,5'ini kaplamaktadır. 2011 yılında Bilecik ilindeki nüfus yoğunluğu Türkiye ortalamasının 50 puan altında gerçekleşmiştir. Nüfus yoğunluğu ile işgücü piyasası arz-talep eşleştirmeleri arasında çeşitli ilişkiler kurulabilir. Mesela, nüfus yoğunluğu fazla olan yerlerde işgücü piyasasında taraflar arasında sosyal ağların daha yakın olacağı ve etkin çalışacağı, iletişimin daha fazla ve daha çabuk gerçekleşeceği, dolayısıyla da daha az masraf ve çabayla eşleştirme olabileceği düşünülebilir. Bilecik ilinin nüfus yoğunluğu en fazla olan ilçeleri Bozüyük ve merkez; nüfus yoğunluğu en düşük ilçeleri ise Yenipazar ve İnhisar'dır.

Bilecik ili göç oranlarına bakıldığında Bilecik'in 2008-2011 yılları arasında göç alan bir il olduğunu söylemek mümkündür. 2010-2011 yılına bakıldığında Bilecik'e göç eden insanların net sayısı 336 olup net göç hızı %1,65 oranı ile en yüksektir.

Tablo 9. Yıllara Göre Nüfus, Alınan Göç, verilen Göç, Net Göç ve Net Göç Hızı (‰),2007-2011,Bilecik

YIL	Bilecik				
	ADNKS 2011 Nüfusu	Aldığı Göç	Verdiği Göç	Net Göç	Net Göç Hızı
2007-2008	97.631	8.206	8.793	-587	-3,03
2008-2009	105.929	8.283	8.251	32	0,16
2009-2010	128.562	8.876	8.690	186	0,83
2010-2011	203.849	9.250	8.914	336	1,65

Kaynak: (TÜİK)

Bilecik ilindeki ortanca yaş üzerinden yaş ve bağımlılık oranlarına bakıldığında, ildeki toplam yaş bağımlılık oranının (%43,09), Türkiye geneline ait orandan (%48,42) 5 puan düşük olduğu görülmektedir. Ancak %14,77 olan yaşlı bağımlılık oranı %10,91 olan Türkiye genelinden yüksek; %28,32 olan genç bağımlılık oranı ise %37,51 olan Türkiye genelinden düşüktür.

Tablo 10. Ortanca Yaş (%),2010-2011,Bilecik

YILLAR		Türkiye	Bilecik
2010	**Toplam**	**29,2**	**28,9**
	Erkek	28,7	25,3
	Kadın	29,8	34
2011	**Toplam**	**29,7**	**32,5**
	Erkek	29,1	30,8
	Kadın	30,3	34,4

Kaynak: BEBKA

Tablo 11. Yaş Bağımlılık Oranı (%),Bilecik,Türkiye,2008-2011

BAĞIMLILIK ORANI TÜRÜ	2008	2009	2010	2011
Türkiye				
Toplam yaş bağımlılık oranı	49,51	49,25	48,89	48,42
Yaşlı bağımlılık oranı (65+ yaş)	10,23	10,46	10,76	10,91
Genç bağımlılık oranı (0-14 yaş)	39,28	38,79	38,12	37,51
Bilecik				
Toplam yaş bağımlılık oranı	46,6	43,64	37,41	43,09
Yaşlı bağımlılık oranı (65+ yaş)	15,57	14,7	12,75	14,77
Genç bağımlılık oranı (0-14 yaş)	31,04	28,93	24,66	28,32

Kaynak: TÜİK verileri kullanılarak hesaplanmıştır.

Yaş bağımlılık oranı çalışma yaşındaki her 100 kişinin teorik anlamda bakmak zorunda olduğu çalışma yaşı dışında kalan yaşlı ve çocuk nüfusunu belirtmesi bakımından anlamlıdır. Yani bu oran üretime katkıda bulunan çalışma yaşındaki nüfusun kendileri ile birlikte üretime katılamayan nüfusa da yetecek kadar üretimde bulunması gerektiğini göstermektedir. 2008 yılındaki toplam yaş bağımlılık oranı %46,6'dır ve 2010 yılına kadar bu oran %37,4'e kadar düşüş göstermiştir. Bağımlılık oranının yüksek olması kalkınmayı olumsuz etkileyeceği için, böyle bir düşüş trendi olumludur. 2011 yılına gelindiğinde ise toplam yaş bağımlılık oranı %43,09'a yükselmiş olup bu durumun kalkınmayı olumsuz etkileyeceği dikkate alınmalıdır.

EĞiTiM GÖSTERGELERİ

Bilecik ilinde çalışma yaşı nüfusa ilişkin eğitim istatistiklerine bakıldığında en çarpıcı nokta, bu yaştaki nüfusun büyük bölümünün (%59,1) lise altı eğitimlilerden oluşmasıdır. Çalışma yaşı nüfusunun en büyük oranda (%29,9) ilkokul mezunu olduğu görülmektedir. Bunu lise ve dengi okul (%27,4) ile ilköğretim mezunları (%21,4) izlemektedir. Bilecik ilinde çalışma yaşı nüfusunun toplam %1,1'i okuma yazma bilmeyen, % 2'si ise okuma yazma bilmesine rağmen bir okul bitirmemiş olan nüfustan oluşmaktadır. Yükseköğretim çalışma yaşı nüfusu ise toplam içerisinde sadece %11,1'lik bir orana sahiptir.

Grafik 7. Çalışma Yaşı Nüfusun (15-64) Bitirilen Eğitime Göre Dağılımı,%, Bilecik, 2011.

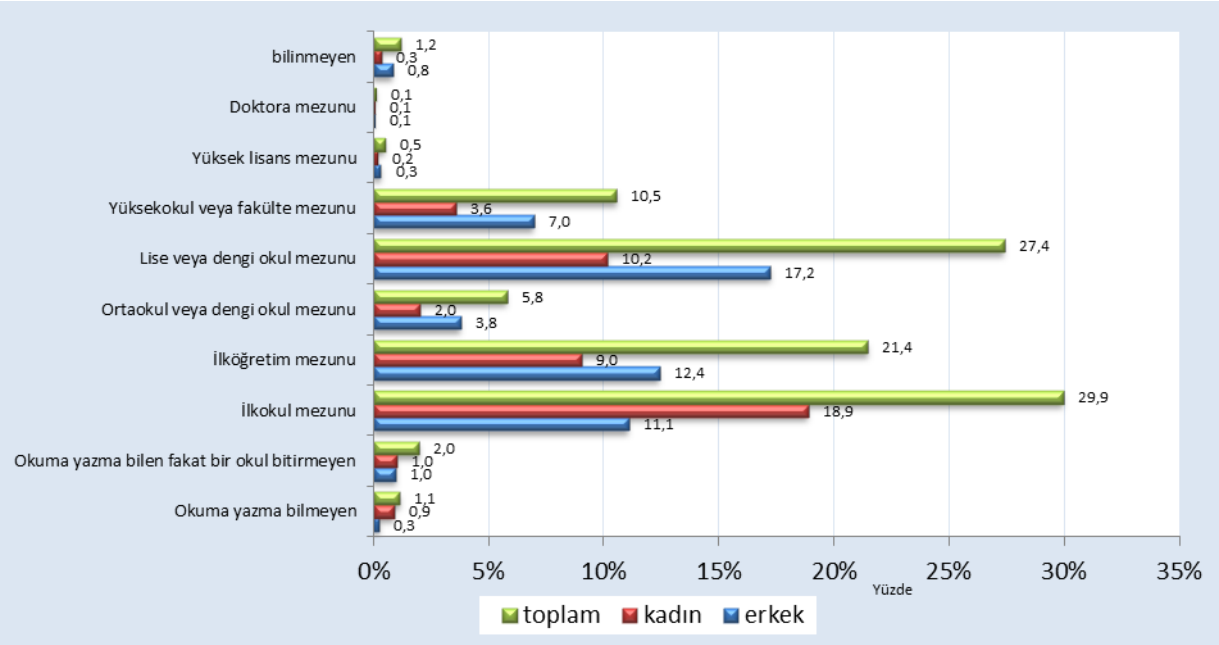

Kaynak: (TÜİK)

Bilecik ilinde ortaöğretimde okuyan toplam öğrenci sayılarına bakıldığında; Mesleki ve Teknik Liselerde okuyanların sayısı, genel liselere göre fazladır. 2011/2012 öğretim yılında mesleki ve teknik liselerdeki öğrenci sayısı toplam liselerdeki öğrenci sayısının %57'sini oluşturmaktadır. Bu oranın; %44 olan Türkiye genelinden yüksek olması önemli bir gelişmedir. Mesleki ve teknik öğretim; kalkınmanın hızlandırılması, istihdamın artırılması ve ülkenin rekabet gücünün yükseltilmesi yönünden kritik öneme sahiptir.

Tablo 12. Ortaöğretimde Okuyan Toplam Öğrenci Sayısı,Bilecik,2010-2012.

Ortaöğretimde Okuyan Toplam Öğrenci Sayısı		
ÖĞRETİM YILI	Bilecik	
	Genel Ortaöğretim	Mesleki ve Teknik Ortaöğretim
2010/2011	5.200	7.607
2011/2012	5.331	7.158

Kaynak: MEB İstatistikleri Örgün Eğitim 2010-2011/2011-2012

İlin istihdam göstergeleri açısından ilköğretimden ortaokula ve ortaokuldan yükseköğretime geçişte görülen okuldan ayrılmalar çok önemlidir. Okuldan ayrılan genç nüfus potansiyel işgücüdür. Bu kesim ilk kez iş arayan kesim olarak öncelikle potansiyel işsiz olarak işgücü piyasasına giriş yapacak, iş bulan kesim de istihdamda yer alacaktır. Bir kısmı ise işgücü piyasası dışında yer alacaktır.

Tablo 13. İlk ve Ortaöğretimde Yeni Kayıt ve Mezun Öğrenci Sayısı,Türkiye ve Bilecik,2010-2012.

İlk ve Ortaöğretimde Yeni Kayıt ve Mezun Öğrenci Sayısı						
ÖĞRETİM YILI	İlköğretim		Genel Ortaöğretim		Mesleki ve Teknik Ortaöğretim	
	Türkiye	Bilecik	Türkiye	Bilecik	Türkiye	Bilecik
2010/2011 dönemi yeni kayıt	1.257.457	2.738	527.275	1.115	470.782	1.898
2011/2012 dönemi yeni kayıt	1.285.550	2.790	513.896	1.095	525.069	1.869
2009/2010 dönem sonu mezun sayısı	1.185.938	2.766	399.478	963	263.416	1.279
2010/2011 dönem sonu mezun sayısı	1.226.473	2.868	392.064	903	314.448	1.352

Kaynak: MEB İstatistikleri Örgün Eğitim 2010-2011/2011-2012

Bilecik ilinde 2010/2011 dönemi sonunda ilköğretimden mezun olan öğrenci sayısı (2.868) ile 2011/2012 döneminde genel ortaöğretim ile mesleki ve teknik ortaöğretime kayıt olan öğrenci sayısı (2.964) arasında 96 öğrencilik bir fark vardır. Bu fark; ilköğretim mezunlarının çok az bir kısmının dışardan göç yoluyla ile yerleştiği şeklinde yorumlanabilir.

BİLECİK İLİ GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

İşgücü piyasasında işgücünün temel özelliklerini ve istihdamın yapısını değerlendirmek için kullanılacak başlıca kaynak TÜİK'in Hanehalkı İşgücü Anketleri'dir. Hanehalkı İşgücü İstatistiklerinde işgücü piyasası verilerinden işgücüne katılım oranı, istihdam oranı ve işsizlik oranı dışında kalan diğer tüm göstergeler bölgesel bazdadır. Yani veriler sadece Bilecik iline ilişkin olmayıp İBBS 2-TR41 bölümlenmesi çerçevesinde Bursa ve Eskişehir illerini de kapsamaktadır. TÜİK Hanehalkı İşgücü Anketleri'nin doğrudan Bilecik iline ilişkin bilgi vermemesi ve Bilecik ile birlikte Bursa ve Eskişehir illerinden edinilen bilgilerin toplamı üzerinden bir değerlendirme yapılması, analizlerde göz önünde bulundurulmalıdır.

TR41 bölgesine nüfus, istihdam, işsizlik ve işgücü dışı nüfus olarak bakıldığında, geniş yaş grubu (15-55+ yaş) toplam nüfusun 2.229.103 kişi olduğu görülmektedir. TR41 bölgesinde en ağırlıklı nüfusun eğitim durumu %63,6 ile lise altı derecesindedir. Eğitim seviyesi ile istihdam arasında pozitif bir ilişki vardır. Eğitim seviyesi yükseldikçe istihdam oranları bölgede de yükselmektedir. Bölgedeki işsizlik oranı da eğitim durumuna göre artış göstermektedir. İşsizlik oranın eğitim durumuna göre yükselmesi sahip olduğu yüksek eğitimli işgücünün önemli bir kısmını kullanamadığını göstermektedir.

Tablo 14. TR41 Bölgesinde Eğitim Durumuna Göre Nüfus,İstihdam ve İşsizlik Oranları (%),2011.

EĞİTİM DURUMU	Nüfus Oranı	İşgücü Katılım Oranı	İstihdam Oranı	İşsizlik Oranı	İşgücü dışı nüfus
Okuma yazma bilmeyen	3,3	1,3	10,3	6	10,4
Lise altı	63,6	57,8	40,3	7	71,5
Lise	20,8	24,3	57,1	8	14,1
Yükseköğretim	9,8	16,5	72,3	9,1	4,0

Kaynak: (TÜİK)

Türkiye geneline bakıldığında işgücü piyasasının en büyük sorunlarından bir tanesi çalışma yaşı nüfusunun, işgücüne katılım oranının düşük olmasıdır. Bu sorun her yıl Avrupa Komisyonu tarafından hazırlanan İlerleme Raporlarında da dile getirilmektedir. Özellikle de kadınların işgücüne katılma oranlarındaki düşüklük, her ne kadar son bir kaç yılda az miktarda artmış ve 2011'de %28,8'e ulaşmış olsa da hala Avrupa Birliği ortalamalarının çok altındadır.

Geniş yaş grubuna (15-55+ yaş) göre sivil nüfusa bakıldığında TR41 bölgesi için sivil nüfusun %48,64'ü işgücüne katılmaktadır. Bu oranla bölge 2011 yılı için %49,87 olan Türkiye ortalamasından 1 puan altta bir görünüm vermektedir.

Tablo 15. Geniş Yaş Grubu ve Eğitim Durumuna Göre Sivil Nüfus ve İşgücü,Türkiye ve TR41,2011,(000).

	Toplam Sivil Nüfus		Toplam İşgücü		İşgücüne Katılım Oranı	
EĞİTİM DURUMU	Türkiye	TR41	Türkiye	TR41	Türkiye	TR41
Okuma Yazma Bilmeyen	5.863	165	1.204	18	20,54	10,9
Lise Altı	26.171	1.785	15.682	774	59,92	43,4
Lise ve Dengi Meslek Okulu	9.286	525	5.365	326	57,78	62,1
Yükseköğretim	5.643	278	4.476	221	79,32	79,5
TOPLAM	**46.963**	**2.753**	**26.727**	**1.339**	**49,87**	**48,6**

Kaynak: (TÜİK)

TR41 bölgesinde işgücüne katılım oranları cinsiyete göre incelendiğinde, kadınların işgücüne katılım oranı %27,5 iken, bu oran erkekler için %70,1'dir. 2011 yılında bu bölgedeki kadınların işgücüne katılım oranı Türkiye ortalamasından (%28,8) daha yüksek olmasına rağmen, yine de erkeklerle

kadınlar arasında işgücüne katılım anlamında ciddi bir eşitsizlik görülmektedir. Aradaki farkın bir sebebinin bölgede ağır sanayi sektörünün fazla oluşu ve bu sektörde daha çok erkeklerin çalışması düşünülebilir. Bölgede işgücüne katılıma yaş açısından bakıldığında ise işgücüne katılımın 25-54 arası yaş gruplarında ağırlık kazandığı görülmektedir. Erkeklerde işgücüne katılımın en yüksek olduğu yaş aralığı 25-34'tür ve işgücüne katılım oranı %95,9'dur. Kadınlarda ise işgücüne katılımın en yüksek olduğu yaş aralığı 20-24'tür ve kadınların %44,2'si bu yaş grubu işgücü içerisinde yer almaktadır.

Grafik 8. Geniş Yaş Grubuna ve Cinsiyete Göre İşgücüne Katılım Oranı (%), TR41 bölgesi, 2011

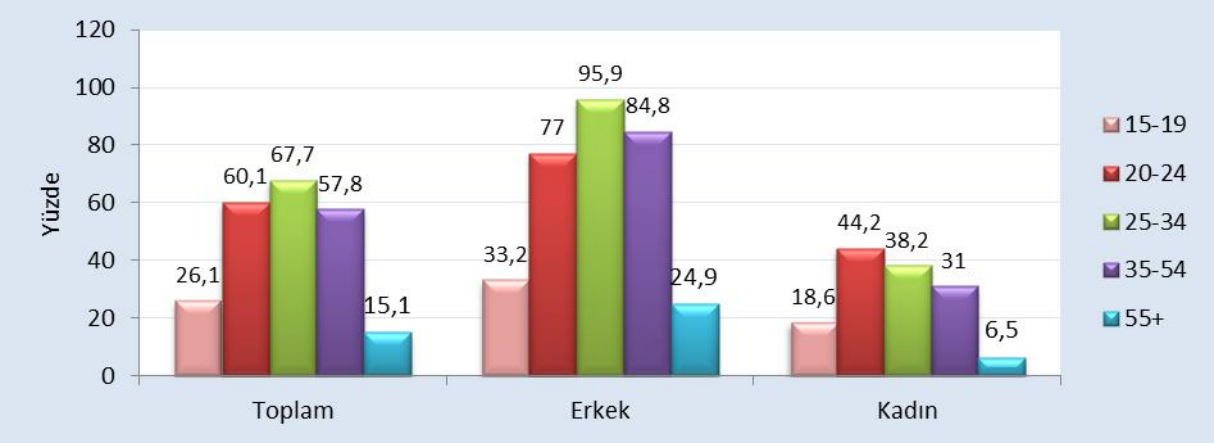

Kaynak: (TÜİK)

Hane halkı işgücü anketinden elde edilen birçok gösterge eğitim düzeyi artışının nüfusun işgücüne katılım oranını arttırdığı gözlemini desteklemektedir. Bu durum erkekler ve kadınlar için yükseköğrenim seviyesinde hayli belirgindir. Yükseköğrenim diplomalı kadınların %28,4'ü ve erkeklerin %20,5'i işgücü piyasası dışındadır. İşgücü dışında bulunanların çoğunluğunu okuma yazma bilmeyen nüfus oluşturmaktadır ve eğitim seviyesi yükseldikçe de bu nüfus azalmaktadır. Buradan, eğitime yapılan yatırımların öneminin ortaya çıktığı anlaşılmaktadır. Eğitimli bir nüfusa sahip bir ilde işgücüne katılım, dolayısıyla üretim artmaktadır. Artan üretimle beraber o ilde biriken mal da artacağına göre çeşitli yatırım programları desteğiyle o ilin ihracatının da yükseleceği söylenebilir. İhracatın yükselmesi o ile gelen hizmeti çekebileceği gibi ilin refah düzeyini de arttıracaktır.

Grafik 9. Eğitim Durumuna Göre İşgücü Dışında Bulunma Oranı, TR41 bölgesi (%)

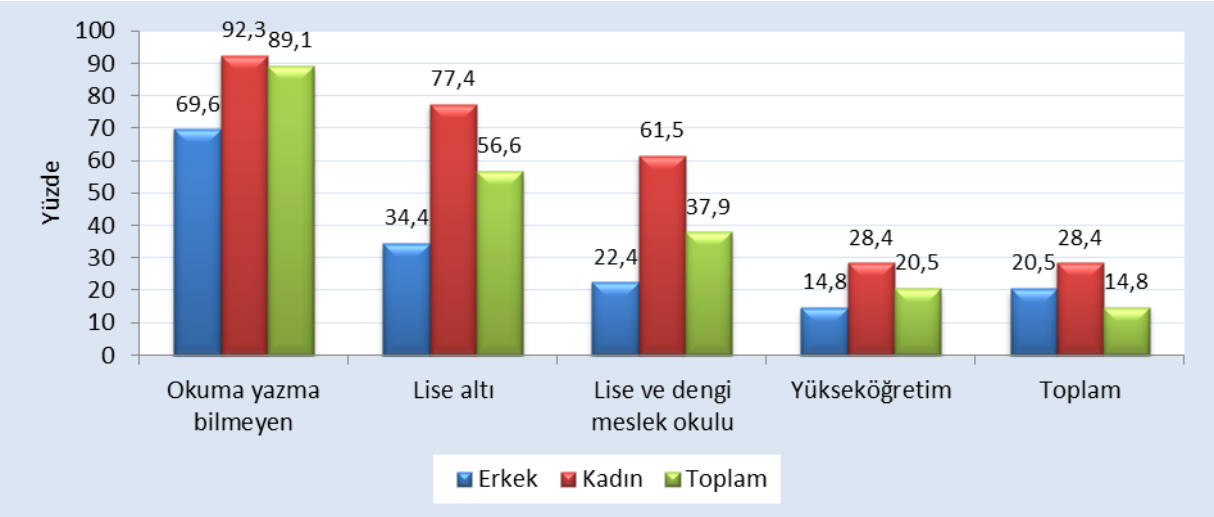

Kaynak: (TÜİK)

Yaş, cinsiyet ve eğitim düzeyine göre işgücü dışında bulunma oranı ve nedeni değişmektedir. 2011 yılı itibariyle nedene ve yaşa göre işgücüne dahil olmayanlara bakıldığında TR41 bölgesinde ilk sırada

gelen nedenin ev işleri ile meşgul olmak (%41) olduğu anlaşılmaktadır. İkinci sırada engelli, yaşlı veya hasta olmak (%19), üçüncü sırada ise öğrenci olmak (%17) gelmektedir. 20-54 yaş grubu açısından en büyük sebebin ev işleri ile meşguliyet olması, işgücüne katılmayanların büyük ölçüde kadınlar olduğunu göstermektedir.

Grafik 10. İşgücüne Dahil Olmama Nedenine Göre İşgücüne Dahil Olmayanlar (%),2011,TR41

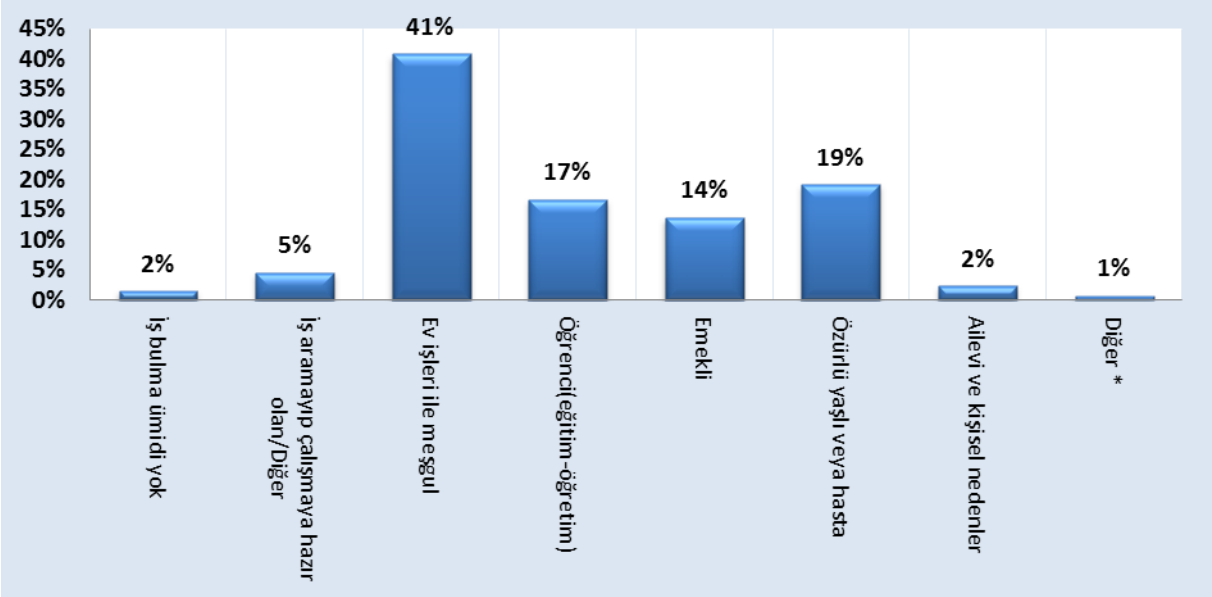

Kaynak: TÜİK

İstihdam

Bilecik ili istihdam oranı 2010 yılı itibariyle %45,4 olup bir önceki yıla göre istihdam oranında düşüş gözlenmektedir. Türkiye ve TR41 bölgesinde ise 2009'a göre 2010 yılı istihdam oranında artış söz konusudur.

Tablo 16. Yıllar İtibariyle İstihdam Oranları,2008-2011,%,Bilecik,TR41,Türkiye,AB-27

YILLAR	Bilecik	TR41	Türkiye	AB-27
2008	47,3	44,1	41,7	70,4
2009	47,6	41,7	41,2	69,1
2010	45,4	42,3	43	68,6
2011	-	44,9	45	68,6

Kaynak: TÜİK

2010 yılı itibariyle Bilecik ili Türkiye'de istihdam oranı il sıralamasında 38. sırada bulunmaktadır.

2011 itibariyle Bilecik ilinin de içinde yer aldığı TR41 bölgesinin istihdam oranı %44,9'dur. Bölgede yaşayan erkeklerin %65,5'i, kadınların ise sadece %24,7'si çalışmaktadır. Bu bölge için yaş gruplarına göre istihdam, işgücüne katılım oranlarıyla benzer bir özellik göstermektedir. İstihdamın en yüksek olduğu yaş grubu hem erkekler, hem de kadınlar için 25-34'tür. Bunu iki grup için de 35-54 yaş grubu izlemektedir.

Grafik 11. Cinsiyet ve Yaşa Göre İstihdam Oranı (%),TR41,2011.

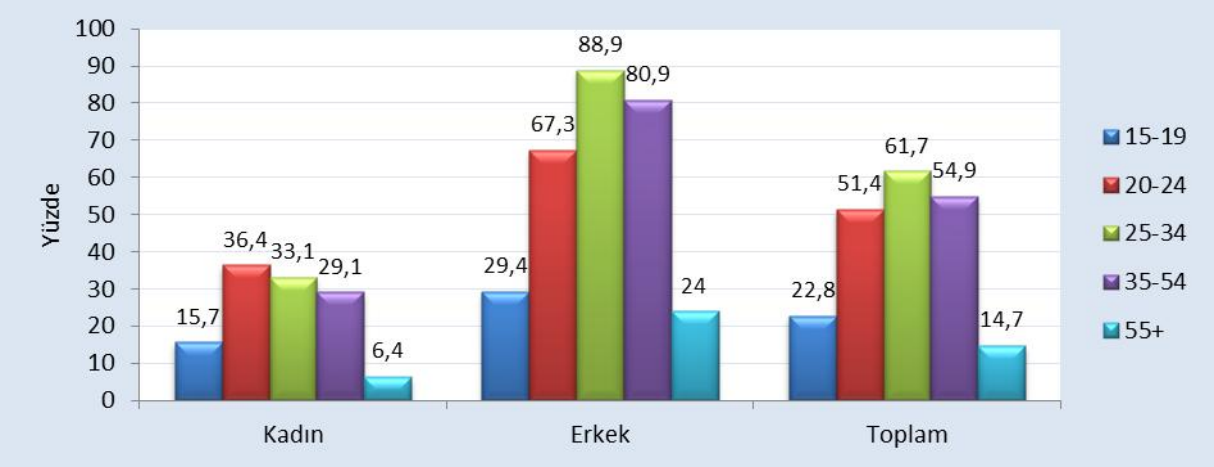

Kaynak: (TÜİK)

2011 yılı için TR41 bölgesinin eğitim durumuna göre istihdam oranına bakıldığında eğitimle istihdam arasında doğrusal bir ilişki olduğu görünmektedir. Tablo 14'ten görülebileceği gibi, TR41 bölgesinde mezun olunan okula göre eğitim seviyesi arttıkça, istihdam edilme olasılığı da artmaktadır. Toplam işgücü içerisinde okuma-yazma bilmeyenlerin istihdam oranı %10,3 iken, lise altında istihdam oranı %40,3'e, lise ve dengi meslek okulu mezunlarında %57,1'e ve son olarak da yükseköğretim mezunlarında %72,3'e yükselmektedir.

Tablo 17. Eğitim Durumuna Göre İstihdam Oranı (%),TR41,2011

EĞİTİM DURUMU	Kadın	Erkek	Toplam
Okur-Yazar	7,6	26,5	10,3
Lise altı	20,8	61,2	40,3
Lise ve dengi	32,5	73,2	57,1
Yükseköğretim	62,3	79,4	72,3

Kaynak: (TÜİK)

İstihdamın iktisadi faaliyet koluna yani sektörlere göre dağılım oranına bakıldığında TR41 bölgesindeki istihdamın, Türkiye genelindeki eğilim gibi hizmet sektöründe yoğunlaştığı görülmektedir. Hizmet sektörü TR41 bölgesinde toplam istihdamın %44,5'ini kapsamakta, bunu %43,3'lük istihdam yaratma oranıyla sanayi sektörü ve %12,1 ile tarım sektörü izlemektedir.

Grafik 12. Yıllara VE İktisadi Faaliyet Koluna Göre İstihdam Oranı (%), Türkiye ve TR41 Bölgesi,2009-2011

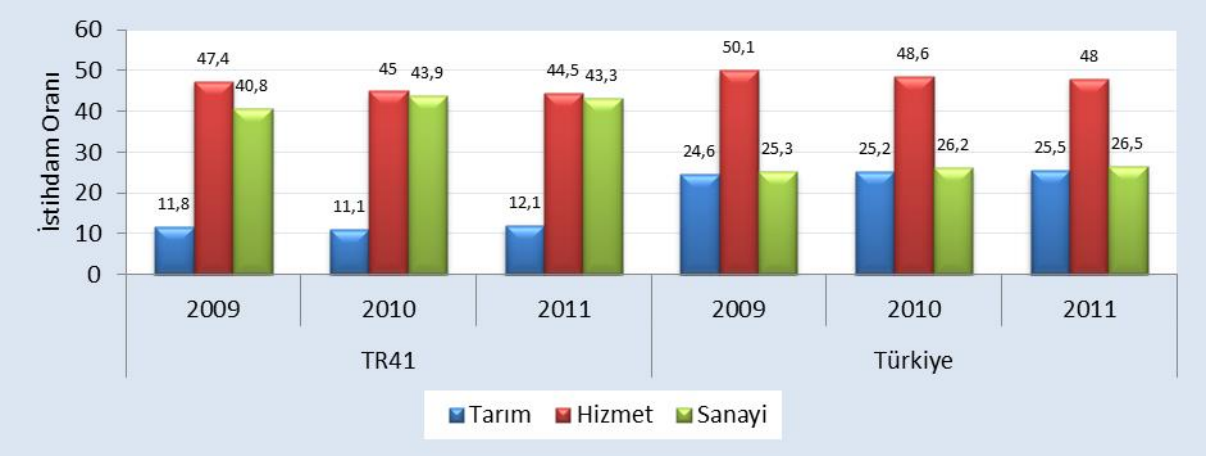

Kaynak: (TÜİK)

İşteki durum değişkeni açısından bakıldığında ücretli veya yevmiyeli çalışanların hizmet ile sanayi sektöründe, ücretsiz aile işçisi olarak çalışanların tarım sektöründe, işveren veya kendi hesabına çalışanların ise tarım ile hizmet sektöründe yoğunlaştığı görülmektedir.

Grafik 13. İşteki Duruma ve İktisadi Faaliyet Koluna Göre İstihdam Edilenler (bin), TR41,2011

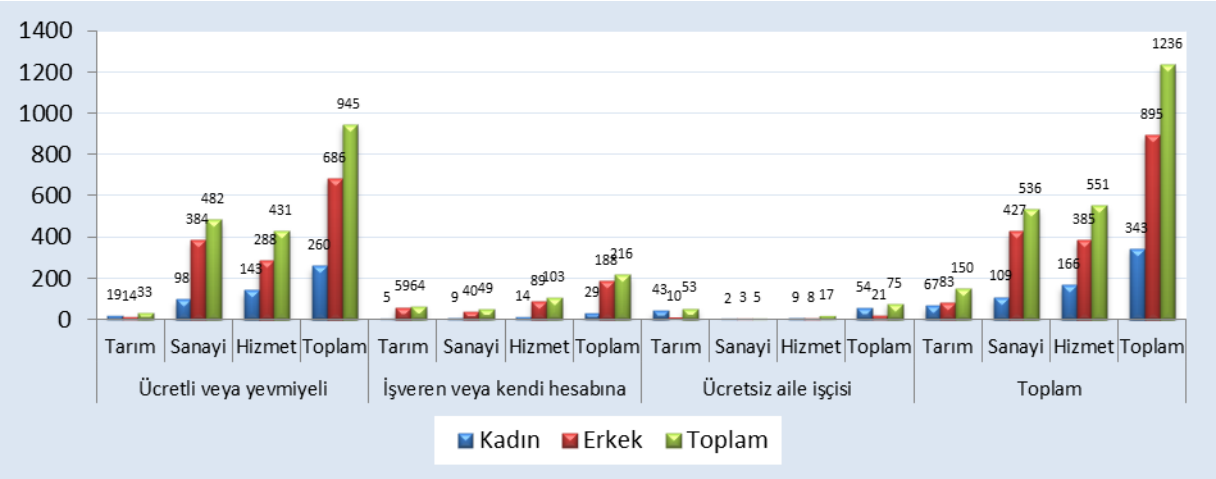

Kaynak: (TÜİK)

Tarım ve tarım dışı sektörleri olarak işteki duruma bakıldığında, tarım sektörüne işveren ve kendi hesabına çalışanların hakim olduğu bunu ücretsiz aile işçiliğinin takip ettiği görülmektedir. TR41 bölgesinde ikinci sırada yer alan ücretsiz aile işçiliği Türkiye'de ise hakim durumdadır. TÜİK verilerine göre son 1 yılda tarım dışı sektörlerde işveren ve kendi hesabına çalışanların oranında, tarım sektöründe ise ücretsiz aile işçisi olarak çalışanların oranlarında bir değişme olmadığı görülmüştür. Tarım sektöründe işveren ve kendi hesabına çalışan ile ücretli veya yevmiyeli çalışan oranlarında artış olduğu görülmektedir. Tarım dışı sektörde ise ücretli veya yevmiyeli çalışanların oranında artış görülmüştür.

Grafik 14. İstihdam Edilenlerin İşteki Durumunun % Dağılımı, TR41 bölgesi ve Türkiye,2009-2011

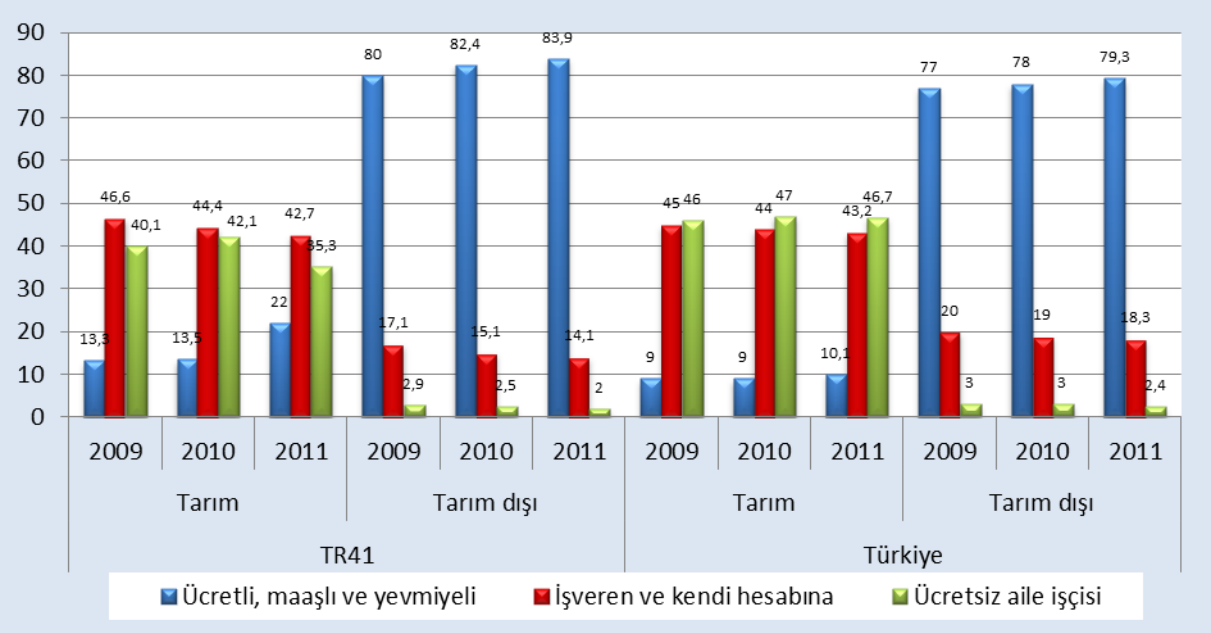

Kaynak: (TÜİK)

Meslek gruplarına göre istihdama bakıldığında; %17,4'lük oranı ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek gurubu ilk sırada yer alırken bunu çok yakın oranla sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu izlemektedir. En az istihdamı %6,3 ile profesyonel meslek mensupları oluşturmaktadır.

Grafik 15. Meslek Gruplarına Göre İstihdam (%), TR41 bölgesi,2011

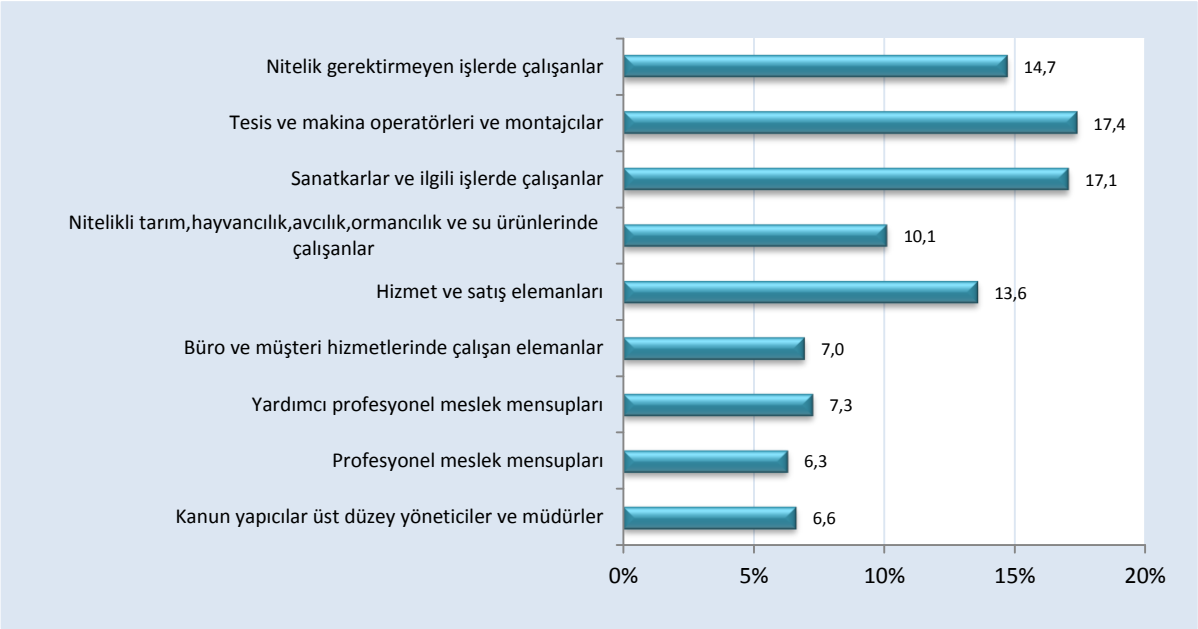

Kaynak: (TÜİK)

TR41 bölgesinde tarım dahil istihdamın işyeri büyüklüğüne göre dağılımına bakıldığında istihdamın büyük oranda (%45) 1-9 kişi çalıştıran işyerlerinde yoğunlaştığını bunu %35,5'lik bir oranla 50+ kişi çalıştıran işyerlerinin izlediği görülmektedir. İşyeri büyüklüğüne göre istihdamın en az olduğu işyerleri ise 10-24 ve 25-49 kişi çalıştıran işyerleridir. TR41 bölgesindeki sıralamanın da Türkiye genelindeki sıralama ile aynı olduğu görülmektedir.

Grafik 16. İşyeri Büyüklüğüne Göre İstihdam (tarım dahil),Bin, TR41 Bölgesi, 2011.

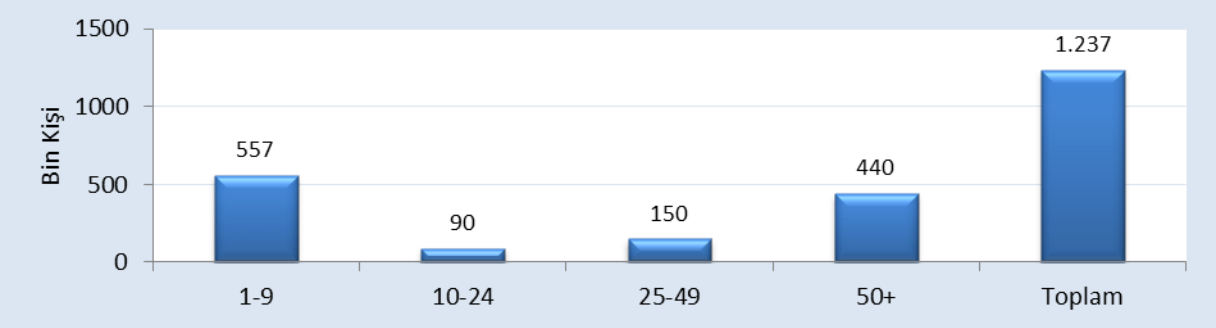

Kaynak: (TÜİK)

Kayıt Dışı İstihdam

Kayıt dışı istihdam hem TR41 bölgesinde hem de Türkiye genelinde en önemli işgücü piyasası sorunlarından biridir. Türkiye genelinde yıllar içerisinde kayıt dışı istihdamda ufak düşüşe rağmen toplam istihdamın yaklaşık yarısı kayıt dışı çalışmaktadır. TR41 bölgesinde durum daha iyimserdir ve bu iyimserlik kayıt dışılık oranının yıllar itibariyle daha da düşmesiyle sürmüştür. 2008 yılında bu oran %29 iken 2010 yılında %28,4'e ve 2011 yılında da %28'e düşmüştür. Kayıt dışı istihdamda kadınlarla erkekler arasında 15 puanlık fark görülmektedir. TR41 bölgesindeki kadınların %38,7'si, erkeklerin ise %23,9'u kayıt dışı çalışmaktadır.

2011 yılı verilerine göre tarım dışı sektörlerdeki istihdam TR41 bölgesindeki toplam istihdam içinde önemli bir yer tutmaktadır(%87,9). Bu durum toplam kayıt dışı istihdam oranını düşürücü etkenlerden biri olarak düşünülmektedir.

İktisadi faaliyet koluna göre kayıtlılık durumuna bakıldığında hem Türkiye hem de bölgede kayıt dışı istihdam oranının en fazla olduğu sektörün tarım olduğu görülmektedir. Türkiye geneline kıyasla bölgede tarımın istihdamdaki payı daha düşüktür. Ancak TR41 bölgesinde bu sektörde çalışanların %29,3'ü kayıtlı olarak çalışmaktadır. Bölgede tarımdan sonra kayıt dışı istihdamın en fazla olduğu sektörler sırasıyla hizmetler ve sanayi sektörleridir. Tarım dışı sektörlerde kayıt dışı çalışma oranı %22,2 olarak görülmektedir.

Grafik 17. İktisadi Faaliyet ve Kayıtlılık Durumuna Göre İstihdam Oranı, Türkiye ve TR41,%, (2011)

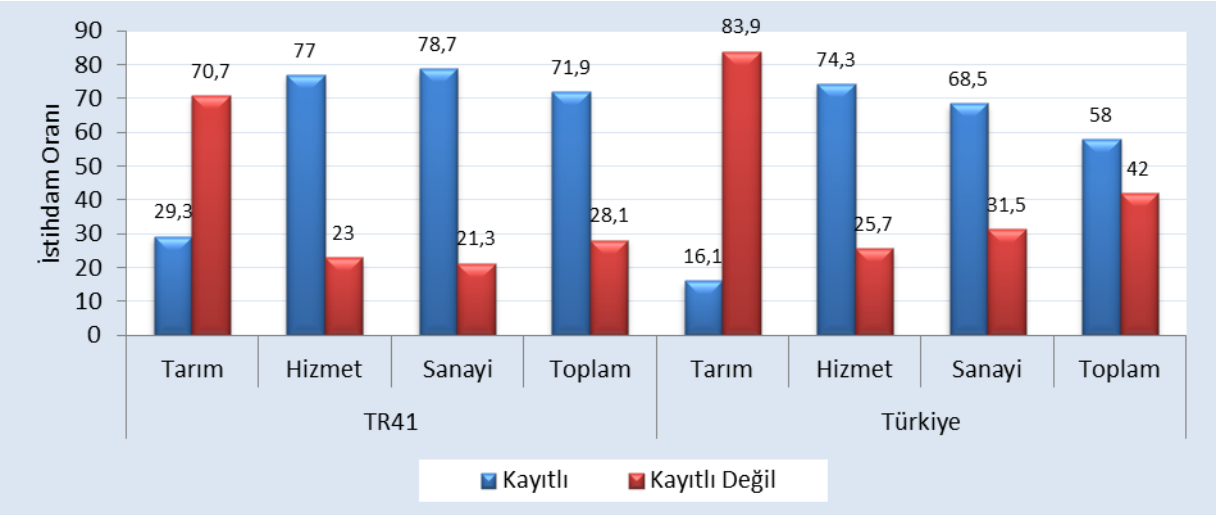

Kaynak: (TÜİK)

Eğitim seviyesine göre istihdamda kayıtlılık durumuna bakıldığında toplam okuma yazma bilmeyenlerin %82,4' ü kayıt dışı çalışmaktadır. Bunu sırasıyla lise altı eğitimliler (%38,9), lise ve dengi

meslek okulları mezunları (%13,4) ve yükseköğretim mezunları (%6,5) izlemektedir. Yani Türkiye genelinde olduğu gibi eğitim seviyesi yükseldikçe kayıt dışı çalışma da azalmaktadır.

Grafik 18. Eğitim Seviyesine Göre İstihdamda Kayıtlılık Durumu, Türkiye ve TR41,%, (2011)

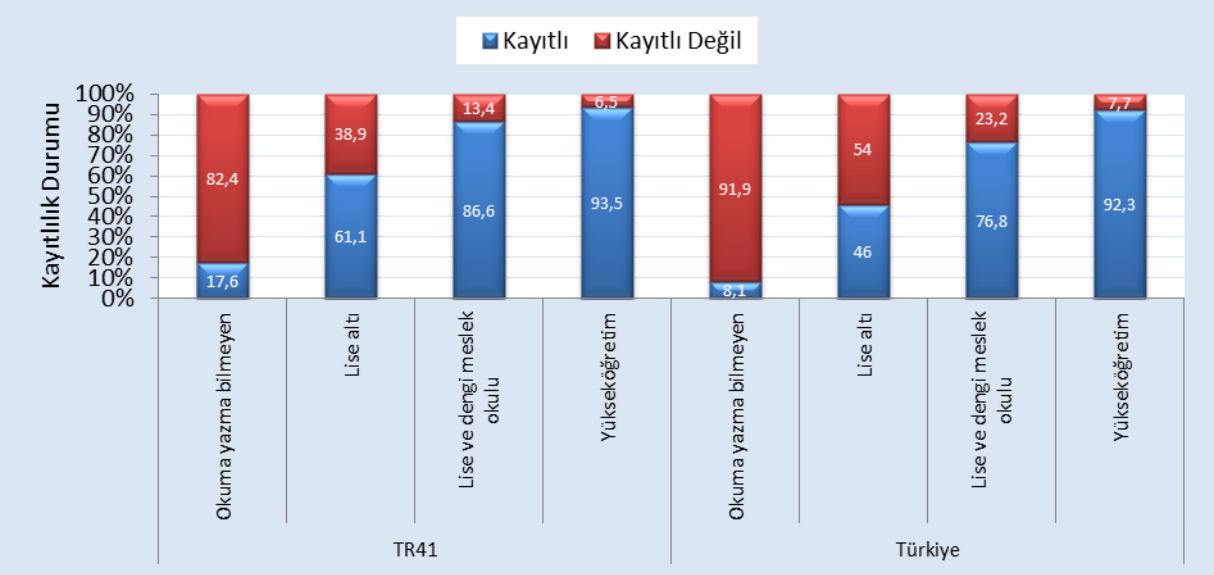

Kaynak: (TÜİK)

TR41 bölgesinde 2011 yılı itibariyle işteki duruma göre kayıt dışılık oranlarına bakıldığında en düşük kayıt dışı istihdamın ücretli ve yevmiyeli çalışanlar (%20,6) arasında olduğu görünmektedir. Ücretsiz aile işçilerinin %86,7'si, işveren ve kendi hesabına çalışanların da %40,3'ü kayıt dışı çalışmaktadır.

Grafik 19. İşteki Duruma Göre Kayıt Dışı İstihdam Oranı (%),TR41,2011.

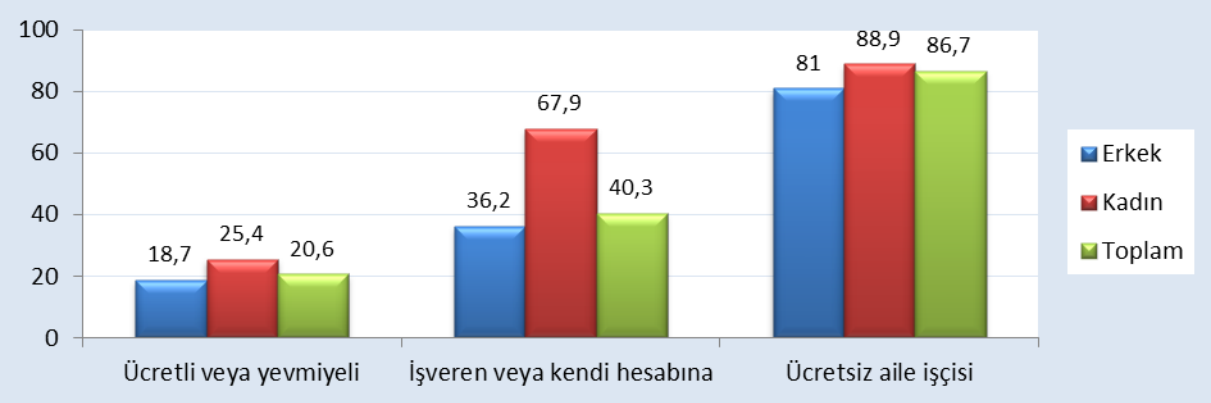

Kaynak: (TÜİK)

2011 verileri ışığında TR41 bölgesinde yaş ve kayıtlılık ilişkisine bakıldığında, en fazla kayıtsız çalışan yaş grubunun 55 ve üstü yaş grubu (%67,9) olduğu, bunu 15-19 yaş grubunun (%60,7) izlediği görülmektedir. Diğer yaş aralıklarında en düşük kayıtsız çalışan %17 oranı ile 25-34 yaş grubudur. Türkiye'de ise en fazla kayıtsız çalışan yaş grubunun %77,4 oranı ile 15-19 yaş grubu, en düşük kayıtsız çalışan yaş grubu %29,7 oranı ile 25-34 yaş grubudur.

Grafik 20. Yaş ve Sosyal Güvenlik Kurumuna Kayıtlılık Durumuna Göre İstihdam,%, Türkiye ve TR41 Bölgesi, (2011)

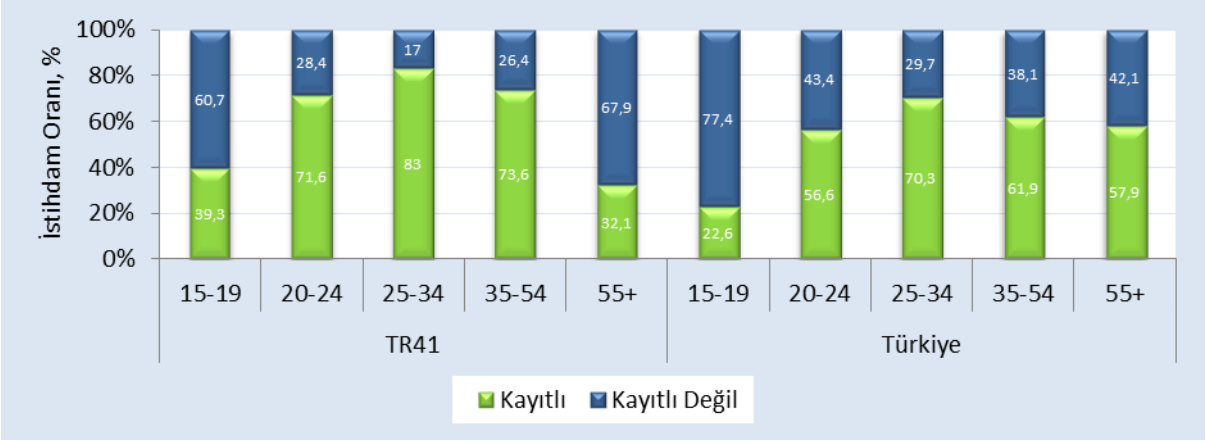

Kaynak: (TÜİK)

Geniş yaş grubu işsizlik oranlarına bakıldığında 20-24 yaş grubunda hem kadınların hem de erkeklerin işsizlik oranlarının yüksek olduğu öne çıkmaktadır. Bu yaş grubunun işsizlik oranının yüksek olması iş tecrübesizliğinin ve öğrenciliğin en önemli faktör olduğunu düşündürmektedir. Bu faktörlerin işverenlerin bu grup işçi alımlarında olumsuz hava oluşturduğu göz önüne alınmalıdır.

Grafik 21.Geniş Yaş Grubuna ve Cinsiyete Göre İşsizlik Oranı (%), TR41 Bölgesi, 2011.

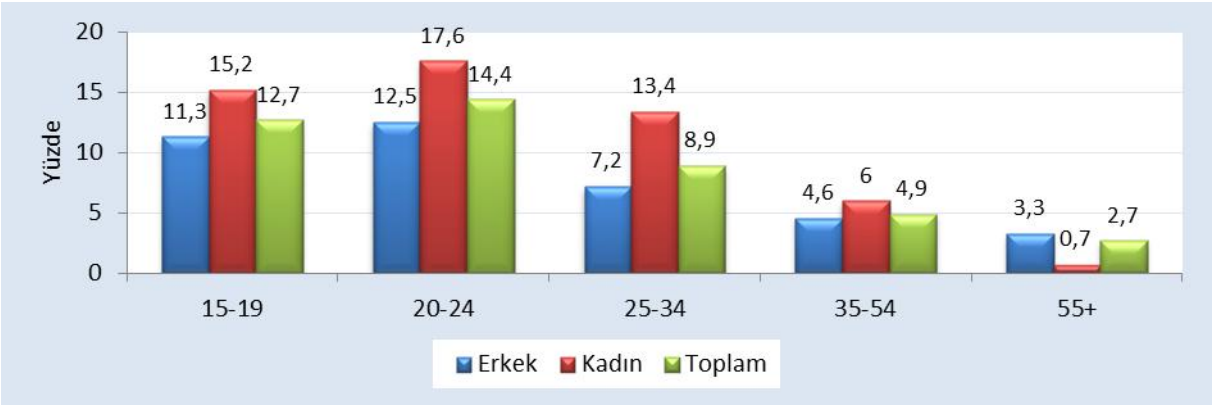

Kaynak: (TÜİK)

İşsizlik oranlarına eğitim durumu ve cinsiyet ayrımında baktığımızda; kadınlarda lise ve dengi okul mezunlarının, erkekler de ise okuma-yazma bilmeyenlerin yüksek işsizlik oranlarına sahip oldukları görünmektedir. Toplamına bakıldığında yükseköğretim mezunlarının daha fazla pay aldığı görülmektedir. İşgücüne katılım ve istihdam oranının eğitim seviyesi yükseldikçe yükseliyor olması göz önüne alındığında, işsizlik oranlarının da eğitim seviyesine göre düşüklüğü yadırganmamalıdır. Yüksek eğitimli işgücü içerisindeki yüksek işsizlik oranları; mezunların aradıkları kriterlerde iş ve işverenlerin istedikleri özelliklerde personel bulamaması veya eğitim özelliklerinin ilde beklenen işgücünü oluşturmaması ile açıklanmaktadır.

Grafik 22. Eğitim Durumu ve Cinsiyete Göre İşsizlik Oranı (%), TR41 Bölgesi, 2011.

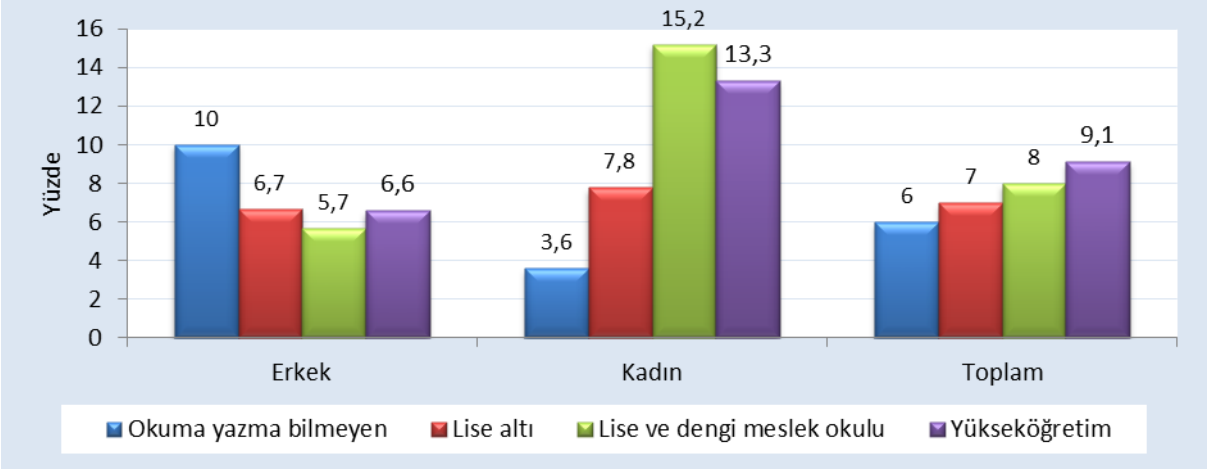

Kaynak: (TÜİK)

Bekleme sürelerine göre işsizliğe bakıldığında; erkeklerde ve kadınlarda toplam içindeki payı 1 yıl veya daha az süredir işsiz konumunda olanların çoğunlukta olduğu görünmektedir.

Kadınlarda uzun süreli işsizliğin (1 yıl ve daha çok) daha çok olduğu göze çarpan diğer bir olgudur. Kadınların %31,7'si 1 yıl ve daha uzun süreli iş ararken erkeklerde bu oran %16,3'tür. Bu durum kadın ve erkeklerin uzun süreli işsiz kalmadıklarını göstermektedir. Böylece, uzun süreli işsiz kalma durumunun insan psikolojisinde oluşturduğu olumsuz etkilerin işgücü piyasasına yansımayacağı düşünülebilir.

Grafik 23. Bekleme Sürelerine Göre İşsizler (bin), TR41 bölgesi, 2011.

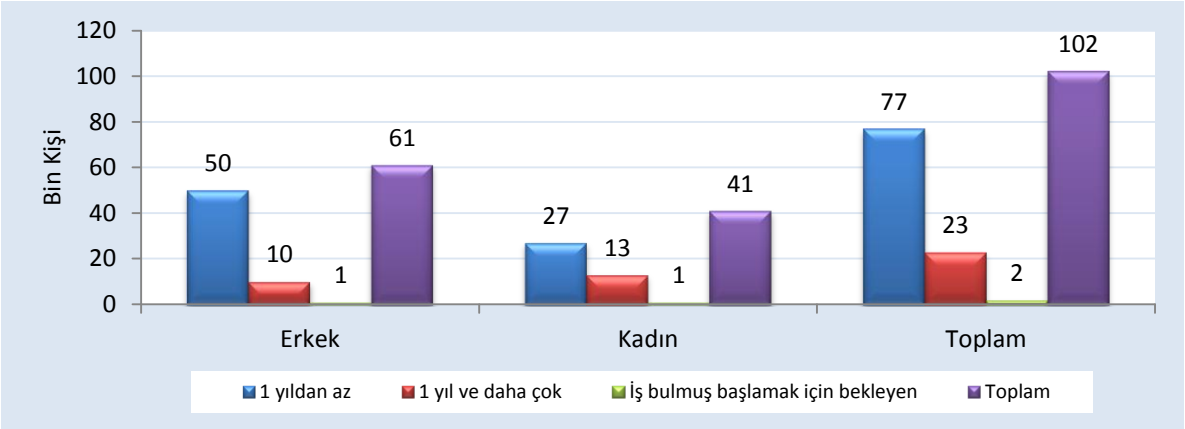

Kaynak: (TÜİK)

TR41 bölgesi özelinde bakıldığında geniş yaş grubu kadın nüfusun sadece %0,7'sinin iş gücünde bulunduğu görünmektedir. Buna karşın, kadınların işgücüne katılım oranı %18,6 ve istihdam oranı %15,7 iken işsizlik oranı ise %15,2'dir.

Geniş yaş grubunda 20-24 yaş, işgücüne katılım %44,2 ile en çok iken işsizlik oranın yüksekliğinde %17,6 ile başı çekmektedir. Buna karşın, %36,4 ile en çok istihdam bu yaş grubunda sağlanmaktadır. Bu yaş grubu kadınların işsizlik oranlarının yüksekliğinin nedeninin deneyim yetersizliğinden işverenlerce tercih edilmemeleri olabileceği düşünülmektedir. Çünkü, 35-54 yaş nüfusun (deneyimli) işgücüne katılımı (20-25 yaş grubuna göre)13 puan düşükken istihdamlarının işgücüne katılım oranına yakın olarak (%29,1) gerçekleştiği görünmektedir. Ayrıca, 35-54 yaş nüfusun işsizlik oranlarının 20-24 yaş gruba göre 1/3 kadar olması da görüşümüzü desteklemektedir.

55+ yaş grubu kadınların işgücüne katılımları %6,5 ile çok düşük olmakla beraber istihdam oranları işgücüne katılımları ile başa baş (%6,4) gitmektedir. En olgun yaşlarında olmalarına rağmen işgücüne

katılımlarının düşük olmasında halk arasında işten güçten düşmüş olarak görülmeleri de göz önünde bulundurulmalıdır. Görüldüğü gibi olgunluk arttıkça ve deneyim kazanıldıkça işgücü piyasasında tercih sebebi olmakta ancak, fiziki ve manevi yetersizlik dolasıyla işgücüne katılım oranları düşük olmaktadır. Bu yaş grubunun olgunluklarının ve deneyimlerinin kullanılabileceği iş sahaları tasarlanabilir ve bir pilot uygulamaya geçilebilir. Kadınların erkekler gibi dış saha da değil de iç sahada yani evde bulunmalarının çocuk vs. gibi sebeplerden zorunlu olduğu bilinmektedir. Bu durum göz önüne alındığında ev ortamında yapacağı işlerle bu yaş grubu kadınların işgücü piyasasına katılımlarının arttırılacağı düşünülebilir. Toplumumuzda, yapılan işe göre ücret yargısı yerleşmiştir. Halbuki, ücret yapılan işin karşılığı yani o iş için harcanan emeğin çokluğu ile değil emeğin değeri ile ölçülmelidir. Bir ustanın ördüğü kazak ile bir çırağın ördüğü kazak zaman ve iş çokluğu itibariyle aynıdır. Ancak, ustanın ördüğünün daha kıymetli olacağı şüphe götürmemektedir. Öyleyse, söz konusu yaş grubu kadınlarımızın, onların gençken bu adetle yetişmeleri de göz önünde bulundurularak, örneğin yaptığı kazakları veya benzeri işleri emeğinin değerine göre kıymetlendirilmelidir. Böylece bu yaş grubu kadınlar evde hiç bir şey yapmaz halde bir kenarda oturur olarak görülmektense eve, geçime, refaha bir katkıda bulunan değerli insanlar olarak görülecektir. Bunun sonucu olarak anneannelerimiz, babaannelerimiz değersiz görülüp bir kenara itilmeyecek, hatta huzur evlerine terk edilmeyecek hatta ve hatta bu faktör hiç bir işe yaramıyorum psikolojisinin yıkılması adına büyük değişimlere sebep olacaktır. Ayrıca, bu durumda evin reisinin yükü hafifleyeceğinden ve aile daha refah bir seviyeye ulaşacağından ailelerimiz, parçalanması bir yana, daha da sıkı ilişkiler içinde olacaktır. Onların mutluluğu topluma yansıyacak ve işgücü piyasasında etkin olan erkek ve kadın nüfus işlerine daha bir memnuniyet içinde çalışarak sarılacak ve bunların üretime olan katkıları artacaktır. Üretim artınca o il ve o ili bünyesinde barındıran ülke refaha erişecektir. Görüldüğü gibi kısa vadede küçük bir emeğin değerine göre biçilen yüksek ücret ve fazla ödemeler uzun vadede o ilin ve ülkenin daha çok kazanmasına sebep olmaktadır.

Tablo 18. Geniş Yaş Grubuna Göre Kadınlara Ait İşgücü Piyasası Göstergeleri (15+ yaş),TR41,2011.

GÖSTERGELER	15-19	20-24	25-34	35-54	55+	Toplam
Geniş Yaş Grubuna Göre Nüfus	7.070	7.480	15.508	26.500	21.127	**56.558**
Geniş Yaş Grubuna Göre İşgücü	24	60	117	162	19	382
İşgücüne Katılım (%)	18,6	44,2	38,2	31	6,5	18,6
İstihdam (%)	15,7	36,4	33,1	29,1	6,4	15,7
İşsizlik (%)	15,2	17,6	13,4	6	0,7	15,2

Kaynak: (TÜİK)

TR41 bölgesinde kadınların işgücü piyasasına dahil olmama nedenlerine bakıldığında büyük oranda ev işleri ile meşgul olunması nedeni ön plana çıkmaktadır. İkinci ve üçüncü sıralarda öğrenci olunması ile engelli yaşlı veya hasta olunması nedenleri gelmektedir.

Grafik 24. TR41 Bölgesinde Kadınlara Ait İşgücü Piyasasına Dahil Olmama Nedenleri (15+yaş),%, 2011.

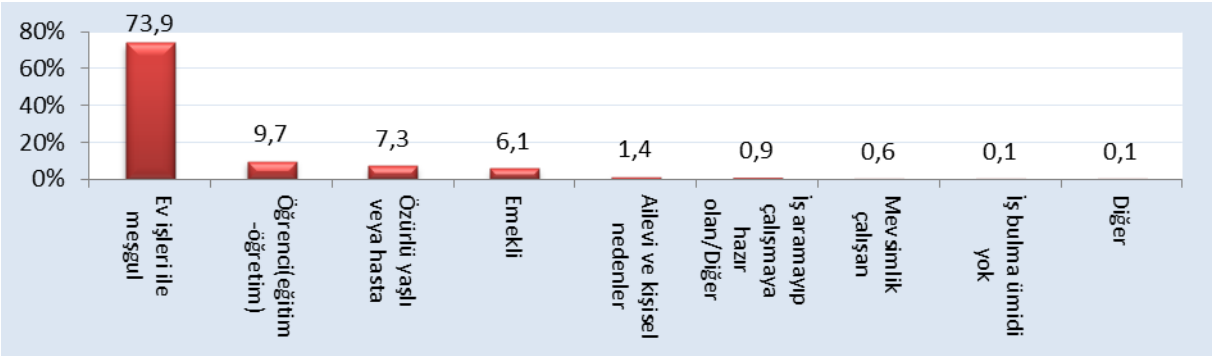

Kaynak: (TÜİK)

Genç yaş grubu (15-24) ve bu grubun eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranlarına bakıldığında yükseköğretim mezunlarının işgücüne katılımlarının yüksek olduğu, okuma yazma bilmeyenlerin ise işgücüne katılımlarının daha az olduğu görülmektedir. Bununla birlikte eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılım oranı da artmaktadır.

Lise altı eğitimlilerin, 15-24 yaş grubu nüfusun ve işgücünün çoğunluğunu oluşturduğu görünmektedir. Bu grup işgücüne katılım ve istihdam oranlarında ise yüksek eğitimli ve lise ve dengi meslek okulu mezunlarından sonra üçüncü sırada yer almaktadır. İşsizlik oranlarında ise lise altı eğitimliler en alt sırada yer almaktadır. İşsizlik oranının lise altı eğitimlilerde düşük olması işe alımlarda vasıf gerektirmeyen veya istenmeyen işlerin daha çok olduğunu düşündürmektedir.

Tablo 19. Eğitim Durumuna ve Yıllara Göre İşgücüne Katılma Oranı (%), 15-24 Yaş Grubu,TR41,2011.

GÖSTERGELER	Okuma Yazma Bilmeyen	Lise Altı	Lise Ve Dengi Meslek Okulu	Yükseköğretim	Toplam (15-24 Yaş)
15-24 Yaş Nüfus	3.110	292.675	220.015	42.106	557.906
15-24 Yaş İşgücü (Bin)	2	117	75	33	227
İşgücüne Katılım (%)	23,9	35,9	49,4	76,5	23,9
İstidam Oranı (%)	18,4	32	42,3	58,5	18,4
İşsizlik Oranı (%)	23,2	10,8	14,3	23,5	23,2

Kaynak: (TÜİK)

15-24 yaş grubunun işgücüne dahil olmama nedenlerinin en önemlisi kadın ve erkeklerde öğrenci olmaktır. Bu durumun öğrencilere yönelik yarı zamanlı veya okul uğraşılarını engellemeyecek zamanlarda iş veya işe yönelik eğitim çalışmalarının yoğunlaştırılması ve gerekli planlamaların yapılmasını doğurduğu düşünülmektedir. Ayrıca, okulların faaliyette olduğu dönemler düşünüldüğünde mevsimsel etkilerin bu grubun işgücüne dahil olmamasının diğer bir önemli nedenini oluşturması normal karşılanabilir.

Grafik 15. 15-24 Yaş Grubunun Cinsiyete ve İşgücüne Dahil Olmama Nedenlerine Göre Dağılımı (Bin),TR41,2011

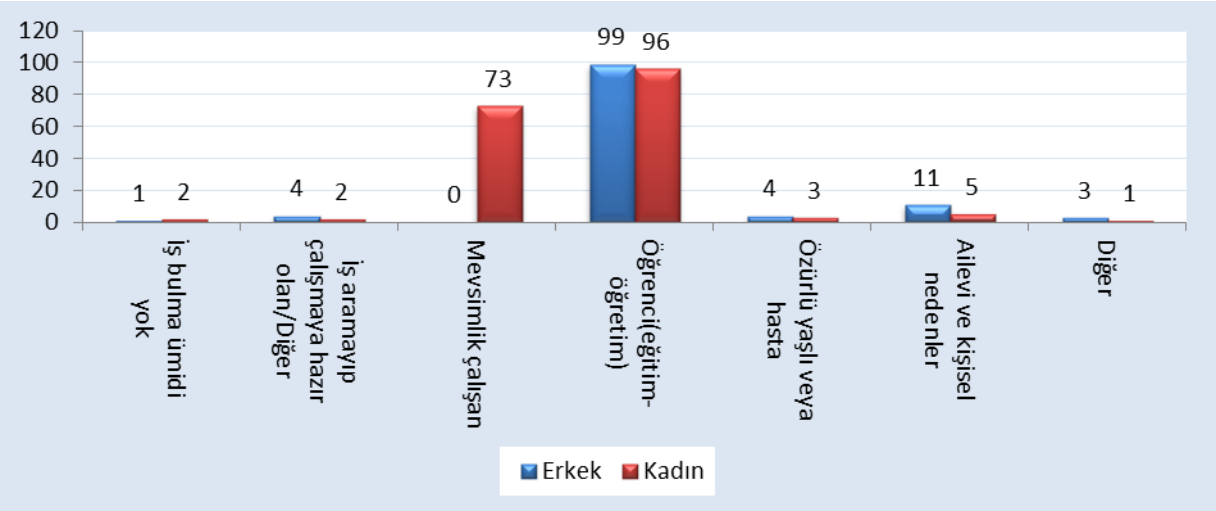

Kaynak: (TÜİK)

İŞKUR'A KAYITLI İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

Bu kısımda İŞKUR istatistiklerinden yararlanarak ilin işgücü piyasası değerlendirilmiştir. İŞKUR istatistikleri sadece İŞKUR'a kayıtlı kesim itibariyle mevcut olmasına rağmen bu veri seti il bazında cinsiyet, yaş, eğitim gibi kayıtlı işsizlerin özelliklerini ve açık işlerin sektörel dağılımı gibi özellikleri içermesi açısından önemli göstergelerdir.

Bilecik'te 2012 yılı sonunda kayıtlı işsiz sayısı 6.349 kişidir. Kayıtlı işsizlerin %50,1'i erkek %49,9'u kadın olup yarı yarıyadır. Kayıtlı işsizlerin cinsiyet dağılımları Türkiye dağılımından çok farklıdır. Türkiye toplamında kayıtlı işsizlerin % 60'ı erkek, % 40'ı kadındır.

Tablo 20. Kayıtlı İşgücü ve İşsiz Sayıları,Bilecik, 2012

YAŞ GRUPLARI	Kayıtlı İşgücü			Kayıtlı İşsiz		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
15-19	150	113	**263**	61	93	**184**
20-24	984	926	**1.910**	384	573	**1.157**
25-29	1.324	1.035	**2.359**	603	650	**1.253**
30-34	1.164	912	**2.076**	561	567	**1.128**
35-39	819	809	**1.628**	426	492	**918**
40-44	678	678	**1.356**	387	420	**807**
45-49	531	371	**902**	356	250	**606**
50-54	166	144	**310**	111	95	**206**
55-59	67	37	**104**	41	25	**66**
60-64	16	6	**22**	13	5	**18**
65 ve Daha Büyük	7	1	**8**	5	1	**6**
GENEL TOPLAM	**5.906**	**5.032**	**10.938**	**2.948**	**3.171**	**6.349**

Kaynak: Bilecik Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü

2012 İŞKUR İstatistiklerine göre ilde en yüksek kayıtlı işsiz 25-29 yaş grubundadır. Kayıtlı işsizlerin %19,7'si bu yaş grubundadır. 25-29 yaş grubunu %18,2 ile 20-24 yaş grubu takip etmektedir. Yaş artıkça kayıtlı işsiz sayısı azalmaktadır. 20-34 yaş grubundaki kayıtlı işsizler %55,7 iken %63,2 olan Türkiye ortalamasından düşüktür. 15-19 yaş grubundaki işsizlerin toplam işsizler içindeki payı ise Türkiye ortalamasından düşüktür. Bu durum ilin genç işgücü potansiyelini nispeten kullanabildiğini göstermektedir. 15-19 yaş grubunun payı ilde %2,8 iken Türkiye toplamında % 6,2'dir.

Tablo 21. Eğitim Durumuna Göre Kayıtlı İşgücü, İşsiz,Bilecik,2012

	Kayıtlı İşgücü			Kayıtlı İşsiz		
ÖĞRENİM DURUMU	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Okur Yazar Olmayan	**28**	**37**	65	**17**	**37**	54
Okur Yazar	**8**	**14**	22	**5**	**11**	16
İlköğretim	**2.516**	**2.375**	4.891	**1.513**	**1.498**	3.011
Ortaöğretim (Lise ve Dengi)	**2.305**	**1.570**	3.875	**1.127**	**957**	2.084
Önlisans	**614**	**602**	1.216	**298**	**382**	680
Lisans	**424**	**422**	846	**214**	**278**	492
Yüksek Lisans	**9**	**12**	21	**3**	**8**	11
Doktora	**2**	**0**	2	**1**	**0**	1
GENEL TOPLAM	**5.906**	**5.032**	**10.938**	**3.178**	**3.171**	**6.349**

Kaynak: Bilecik Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü

İlin eğitim seviyesi Türkiye ortalamasından daha düşük olmasına rağmen, kayıtlı işsizlerin dağılımında lise mezunlarının payı Türkiye ortalamasından yüksektir. İlde lise altı eğitimlilerin kayıtlı işsizler içindeki payı % 48,5 ile % 48 olan Türkiye toplamıyla benzer olup, lise mezunlarının payı % 32,8 ile % 31 olan Türkiye toplamından daha yüksektir. Yüksekokul mezunlarının payı %18,6 olup Türkiye' den daha yüksektir.

İlde toplam işsizlerin içinde kadının payı Türkiye ortalamasından yaklaşık 12 puan daha yüksektir. Cinsiyetler arası dağılımda iki cinsiyet arasındaki en belirgin fark okuryazarlardadır. Bilecik'te lise mezunları kayıtlı işsizler içinde % 45,9 olan kadın işsiz oranı, Türkiye'de % 39,7'dir.

2012 yılı işsizlik ödeneği başvurularına bakıldığında eğitim durumlarına göre dağılımdaki kişilerin büyük çoğunluğunu İl ve Türkiye genelinde İlköğretim mezunlarının oluşturduğu görülmektedir. Buna göre, ilde işsizlik ödeneği başvurusunda bulunan 3.001 kişiden 1608'i İlköğretim mezunudur. Diğer bir deyişle İlköğretim mezunlarının işsizlik ödeneği başvurularında %54 lük bir paya sahip oldukları görülmektedir. Türkiye genelinde ise bu bu pay %51'dir. İlköğretim mezunlarını İlde 1057 ve Türkiye genelinde 118.776 kişi ile Lise ve Dengi Okul mezunları takip etmektedir.

Tablo 18'deki verilere göre hesaplama yapıldığında işsizlik ödeneği başvurularında hiç bir eğitim seviyesinde kadınların erkeklerden daha yüksek bir oranda yer aldığı görülmemektedir. Bununla birlikte, kadınların erkeklere oransal olarak en çok yaklaştıkları eğitim seviyesi Önlisans mezuniyetidir. Önlisans mezunu kadınlar bu eğitim seviyesinde işsizlik ödeneği başvurularının %40,7'sini oluşturmaktadır.

Türkiye'de ise yukarıda bahsedilen durum farklı bir şekilde karşımıza çıkmaktadır. Yüksek lisans mezunu kadınların bu eğitim seviyesindeki oranı erkeklerden daha yüksektir. Bu eğitim seviyesinde kadınlar %50,7' lik bir paya sahiptir. Diğer eğitim seviyelerinde ise kadınların oranı erkeklerden düşüktür. Bununla birlikte, erkeklere yakın oranlarda yer aldıkları ilk üç eğitim seviyesini sırasıyla %46,1 ile önlisans, %43,5 ile lisans ve %42,9 ile doktora mezunları izlemektedir.

Tablo 22. Eğitim Durumlarına Göre İşsizlik Ödeneği Başvuruları, Türkiye ve Bilecik, 2012

	Türkiye			Bilecik		
EĞİTİM DURUMU	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**
Okur Yazar Olmayan	2.333	1.536	**3.869**	5	1	**6**
Okur Yazar	3.655	1.489	**5.148**	8	0	**8**
İlköğretim	246.625	60.699	**307.324**	1.381	227	**1.608**
Ortaöğretim(Lise ve Dengi)	130.951	57.825	**188.776**	855	202	**1.057**
Önlisans	23.445	20.043	**43.488**	89	61	**150**
Lisans	32.451	24.949	**57.400**	109	55	**164**
Yüksek Lisans	1.275	1.311	**2.586**	4	2	**6**
Doktora	76	57	**133**	2	0	**2**
TOPLAM	**440.811**	**167.909**	**608.720**	**2.453**	**548**	**3.001**

Kaynak: İŞKUR

Tablo 23'te, kayıtlı işsizlerin bekleme sürelerine bakıldığında 1-2 yıl bekleyenlerin oranının %25,8 olduğu görülmektedir. Bu yüksek oran takip eden yılda %8,6'ya kadar düşmüştür. Takip eden diğer yıllarda ise işsiz olarak bekleyenlerin sayısı sürekli azalmıştır. Buradan anlaşıldığına göre ,bekleme süreleri artıkça kayıtlı işsizlerin sayısı azalmaktadır.

Tablo 23. Kayıtlı İşsizlerin Bekleme Süreleri, Bilecik, 2012

BEKLEME SÜRELERİ	KİŞİ SAYISI	BEKLEME SÜRELERİ	KİŞİ SAYISI	BEKLEME SÜRELERİ	KİŞİ SAYISI
30 Gün ve Az	395	1 - 2 Yıl	1.642	10 Yıldan Fazla	43
1 - 2 Ay	412	2 - 3 Yıl	548	**Toplam**	**6.349**
2 - 3 Ay	373	3 - 4 Yıl	217		
3 - 4 Ay	377	4 - 5 Yıl	80		
4 - 5 Ay	321	5 - 6 Yıl	57		
5 - 6 Ay	362	6 - 7 Yıl	16		
6 - 7 Ay	331	7 - 8 Yıl	25		
7 - 8 Ay	195	8 - 9 Yıl	42		
8 - 12 Ay	870	9 - 10 Yıl	43		

Kaynak: Bilecik Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü

Yaş gruplarına göre işsizlik ödeneği devam edenlerin en fazla 30-34 yaş grubunda olduğu görülmektedir. İşsizlik ödeneği devam edenlerin içinde 30-34 yaş grubu %26,6'lık bir paya sahiptir. Bunu 20-29 yaş grubu takip etmektedir. Bu iki grup birlikte düşünülecek olursa işsizlik ödeneği devam edenlerin yarısını oluşturmaktadır. Kayıtlı işsizlerin de bu gruplar etrafında yoğunlaşması dikkat çekicidir.

Tablo 24. Yaş Gruplarına Göre İşsizlik Ödeneği Durumları, Bilecik, 2012

YAŞ GRUPLARI	İÖ ÖDEMESİ BİTEN SAYISI	İÖ ÖDEMESİ DEVAM EDEN SAYISI	İÖ ÖDEMESİ KESİLEN SAYISI
15-19	1	2	0
20-24	18	46	37
25-29	69	204	183
30-34	56	233	216
35-39	47	178	154
40-44	26	117	112
45-49	32	75	60
50-54	7	14	9
55-59	2	5	7
60-64	0	0	1
65+	-	-	-
TOPLAM	**258**	**874**	**779**

Kaynak: Bilecik Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü

Bilecik ilinde 2012 yılı itibariyle toplam 7.877 kişi İŞKUR'a başvurmuş olup, 2.637 kişi işe yerleşmiştir. Başvuranların %58,7'si, işe yerleşenlerin de %64,5'i erkek olup hem başvuranlar hem işe yerleşenlerin çoğunluğunu oluşturmaktadır.

Eğitim durumlarına göre ilköğretim mezunlarının başvuru sayısı 2011 yılında 2.045 kişi iken 2012 yılında 3.845 kişiye yükselmiştir. Benzer şekilde 2011'e göre 2012 yılında orta öğretim ve yükseköğretim mezunlarının başvuru sayısı da artış göstermiştir. Toplam başvuru sayısında ise 2011'e göre 2012' de %66,5'lik bir artış olmuştur.

Eğitim durumlarına göre 2011-2012'de işe yerleştirme sayılarına bakıldığında ilköğretim ve ortaöğretim bazında artış görünürken, yükseköğretimde ise azalış söz konusudur. Toplamda ise 2011'e göre 2012' de %17,4'lük bir artış olmuştur.

Tablo 25. Eğitim Durumuna Göre İşe Yerleştirme ve Başvurular,2011-2012,Bilecik

	2011		2012	
EĞİTİM DURUMU	Başvuru	İşe Yerleştirme	Başvuru	İşe Yerleştirme
Okur Yazar Olmayan	487	9	45	0
Okur Yazar	60	4	19	6
İlköğretim	2.045	1.117	3.845	1.481
Ortaöğretim (Lise ve Dengi)	1.546	852	2.814	940
Önlisans	361	148	677	157
Lisans	227	114	467	53
Yüksek Lisans	3	3	9	0
Doktora	1	0	1	0
TOPLAM	**4.730**	**2.247**	**7.877**	**2.637**

Kaynak: İŞKUR

İşyeri özelliğine göre açık işlere bakıldığında özel sektörde 2011'e göre 2012 yılında alınan açık işlerde %12'lik bir artış görünmektedir. İşe yerleştirmelerde ise yine özel sektörde %17,4'lük bir artış vardır. 2011'de alınan 3.254 açık işe 2.247 kişi yerleştirilmiş olup işe yerleştirme oranı[7] %69 iken, 2012 yılında da bu oran aynı kalmıştır. Ancak işe yerleştirme sayılarında artış görülmüştür.

Tablo 26. İşyeri Özelliğine Göre Açık İşler ve İşe Yerleştirmeler,2011-2012,Bilecik

	2011		2012	
İŞYERİ TÜRÜ	Açık İş	İşe Yerleştirme	Açık İş	İşe Yerleştirme
Kamu	228	208	435	436
Özel	3026	2039	3388	2201
TOPLAM	**3.254**	**2.247**	**3.823**	**2.637**

Kaynak: İŞKUR

Sektörlere göre işe yerleştirmelerin %57,8'ini imalat sektörü oluşturmaktadır. İl genelinde imalat sektöründe faaliyet gösteren işyerlerinin çoğunlukta olması bu yüksek oranın oluşmasında dikkate alınmalıdır. İkinci en yüksek paya sahip sektör (%15,3) mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörüdür. Bu durum yine, mesleki ve teknik beceri ve bilgilerin kullanımının gerektiği işyerlerinin mevcut istihdamda önemli bir paya sahip olduğunu ve işe alım potansiyellerinin yüksek olduğunu düşündürmektedir.

[7] İşe Yerleştirme Oranı= (İşe Yerleştirilen Sayısı/ Açık İş Sayısı)*100

Tablo 27. Sektörlere Göre İşe Yerleştirmeler,Bilecik,2012

SEKTÖRLER	İşe Yerleştirme
İmalat	1.526
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	404
Diğer Hizmet Faaliyetleri	149
Eğitim	138
İnşaat	127
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	99
Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık	37
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	31
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	31
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	29
Ulaştırma ve Depolama	22
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	20
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	9
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	6
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	6
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	3
Bilgi ve İletişim	0
Gayrimenkul Faaliyetleri	0
TOPLAM	**2.637**

Kaynak: Bilecik Çalışma ve İş Kurumu

2012 yılında eğitim durumlarına göre işsizlik ödeneği dağılımına bakıldığında; İÖ ödemesi bitenlerin sayısı 258, İÖ ödemesi devam edenlerin sayısı 874, İÖ ödemesi kesilenlerin sayısı da 779 kişidir. İÖ ödemesi biten, devam eden, kesilen kişilerin ağırlığını İlköğretim mezunları oluşturmaktadır. Eğitim durumunda %53,8'i işsizlik ödeneği biten; %44,3'ü işsizlik ödeneği devam eden; %56'sı da işsizlik ödeneği kesilen kişiler İlköğretim mezunlarıdır.

Öte yandan, İlköğretim mezunu kişilerin %45,3'ünü işsizlik ödeneği kesilen kişiler oluşturmaktadır.

Tablo 28. Eğitim Durumlarına Göre İşsizlik Ödeneği (İÖ) Sayısı,Bilecik,2012

EĞİTİM DURUMU	İÖ Ödemesi Biten	İÖ Ödemesi Devam Eden	İÖ Ödemesi Kesilen	Toplam
Okur Yazar Olmayan	1	1	0	2
Okur Yazar	0	2	2	4
İlköğretim	139	388	437	964
Ortaöğretim (Lise ve Dengi)	84	384	257	725
Ön lisans	16	59	26	101
Lisans	17	39	54	110
Yüksek Lisans	1	1	2	4
Doktora	0	0	1	1
GENEL TOPLAM	**258**	**874**	**779**	**1911**

Kaynak: Bilecik Çalışma Ve İş Kurumu

Tablo 29'da kurs türlerine göre kurs ve kursiyer sayılarına bakıldığında 2012 yılında 2011'e göre kurs sayılarında %137'lik bir artış yaşanmıştır. Buna karşılık kursa katılan sayılarında toplamda %189'luk bir

artış olduğu görünmektedir. Burada, il bazında özellikle son yıllarda işsizlerin veya iş bulamayanların eğitimine verilen önemin ortaya çıktığı görünmektedir.

2011 yılında kadın kursiyerler veya katılanlar daha az sayıda olup, bu durum 2012 yılında da devam etmiştir. Buna rağmen kadın kursiyerlerin 2012 yılında toplam içindeki oranları artmıştır. 2011 yılında bu oran %43 iken 2012 yılında %44 olmuştur.

2011 yılında çalışanların mesleki eğitimi alanında hiçbir kurs düzenlenmemişken 2012 yılında bu alanda kurs düzenlenmeye başlanmıştır. Ağır ve tehlikeli işler kapsamındaki işyeri ve bu işyerlerinde çalışanların çalıştıkları alanda eğitimli veya belgeli olmaları zorunluluğu çalışanların mesleki eğitimine ağırlık verilmesini doğurmuştur.

2011 yılında açılan kurslar içerisinde en büyük pay %29,3 ile İş.Yet.Kurs./TYÇP kapsamındaki kurslara aitken bu kurs türü, en çok katılanın olduğu kurs türünde ikinci sırada yer almıştır. İş.Yet.Kurs/TYÇP kurslarının katılanlar içindeki oranı %23,5'tir. Buna karşın, açılan kurs sayısında üçüncü sırada yer alan İş.Yet.Kurs/genel kursa katılanlar içinde toplamda birinci sırada yer almıştır. Bu kurs türünde katılımın yüksek olduğu görülmektedir.

2012 yılında açılan kurslarda UMEM Projesi ve İşbaşı Eğitim Programı'na (İEP) ağırlık verilmiştir. Umem Projesi, açılan kurs sayılarında %28'lik bir orana sahipken İşbaşı Eğitim Programı'nın (İEP) ise oranı %26'dır. UMEM Projesi, katılan sayılarında toplamda yine ilk sırada yer almıştır. UMEM Projesinin toplam katılanlar içindeki oranı %30 iken bu oran 2011 yılında %20'dir.

2012 yılında kadınlar içinde en fazla İş.Yet.Kurs/TYÇP katılımı, erkeklerde ise Çalışanların Mesleki Eğitimi'nin ağırlık kazandığı görülmektedir. Kadınlarda ve erkeklerde en yüksek katılımın olduğu ikinci kurs UMEM Projesi'dir. UMEM Projesi'ne katılım kadınlarda %29,6 iken erkeklerde %30,6'dır. 2011 yılında ise en yüksek katılım kadınlarda %54,5 ile İş.Yet.Kurs/genel iken, erkeklerde %31,6 ile İş.Yet.Kurs/TYÇP olmuştur. 2011 yılında UMEM Projesi katılımı kadınlarda %12,7 ve erkeklerde %27,1 seviyelerinde kalmıştır.

Tablo 29. Kurs Türlerine Göre Kurs ve Kursiyer Sayıları,Bilecik,2011-2012

KURS TÜRLERİ	2011	2012	2011			2012		
	Kurs Sayısı	Kurs Sayısı	Kursa Katılanlar			Kursa Katılanlar		
			Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Çalışanların Mesleki Eğitimi	0	21	0	0	0	370	36	406
Eski Hükümlülere Yönelik Kurslar	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Girişimcilik	2	10	36	30	66	51	100	151
Hükümlülere Yönelik Kurslar	5	3	50	0	50	28	0	28
İş.Yet.Kurs/ İstihdam Garantili	0	0	0	0	0	0	0	**0**
İş.Yet.Kurs/Genel	11	13	10	175	185	112	139	251
İş.Yet.Kurs/İşsizlik Sig.Kapsamında	0	0	0	0	0	0	0	**0**
İş.Yet.Kurs/Kendi İşini Kur.Yönelik	0	0	0	0	0	0	0	**0**
İş.Yet.Kurs/Tyçp	22	27	134	41	175	168	334	502
İşbaşı Eğitim Programı(İep)	6	47	19	1	20	41	46	87
Engelli Kursları	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Umem Projesi	11	50	115	41	156	368	282	650
Umem Projesi/İep	18	7	59	33	92	61	14	75
TOPLAM	75	178	423	321	744	1.199	951	2.150

Kaynak: Bilecik Çalışma ve İş Kurumu

Kişisel duruma göre açık işler ve bu işlere yerleştirme sayılarına bakıldığında normal statüsünde 2012 yılında 2011 yılına göre her iki sayıda da artış olduğu görünmektedir. Buna karşın, normal statüsünde işe yerleştirme oranı 2011 yılında %67,9 iken 2012'de %69,9'a yükselmiştir. 2011 yılında engelli ve eski hükümlü statülerinde alınan her açık işe karşılık yerleştirme sağlanmışken 2012 yılında işe yerleştirme oranı engelli statüsünde %45' e düşmüş, eski hükümlü statüsünde ise işe yerleştirme oranı yine %100 olmuştur. Toplamda işe yerleştirme oranı 2011'de %69 iken bu oran 2012'de %68,9'dur.

Tablo 30. Kişisel Duruma Göre Açık İş ve İşe Yerleştirme Sayıları,Bilecik,2011-2012

KİŞİSEL DURUM	2011		2012	
	Açık İş Sayısı	İşe Yerleştirme	Açık İş Sayısı	İşe Yerleştirme
Normal	3.138	2.131	3.665	2.564
Engelli	115	115	156	71
Eski Hükümlü	1	1	2	2
TOPLAM	**3.254**	**2.247**	**3.823**	**2.637**

Kaynak: Bilecik Çalışma ve İş Kurumu

Meslek gruplarına göre toplam açık iş sayısı 3.823 olup toplam işe yerleştirme sayısı 2.637'dir. İşe yerleştirme oranı ise %69'dur. En yüksek işe yerleştirme %77,8 oranı ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubundadır.

Tablo 31. Meslek Gruplarına Göre İşe Yerleştirme ve Açık İş Sayıları,Bilecik,2012

MESLEK GRUBU	Açık İş Sayısı	İşe Yerleştirme
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	54	36
Hizmet ve Satış Elemanları	123	55
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	2.318	1.800
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	8	5
Profesyonel Meslek Mensupları	136	40
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	503	230
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesy. Meslek Mensupları	145	54
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	536	417
Yöneticiler	0	0
TOPLAM	**3.823**	**2.637**

Kaynak: Bilecik Çalışma ve İş Kurumu

Mesleklere göre başvurularda beden işçiliği %33,6'lık bir orana sahiptir. İşverenlerin işçi taleplerinde beden işçisi kavramının yerleşmiş bir kavram olması dikkate alınmalıdır. Temizlik alanında beden işçiliği başvuruların yüksek olduğu ikinci bir alandır. Genellikle kadınların bu alanda çalışmak istediği bilinen bir gerçektir.

Tablo 32. Mesleklere Göre Başvurular,Bilecik,2012

MESLEKLER	Başvurular	MESLEKLER	Başvurular
Beden İşçisi (Genel)	2.652	Halkla İlişkiler Elemanı	9
Beden İşçisi (Temizlik)	481	Kalite Kontrolcü-Tekstil	9
Büro Memuru (Genel)	204	Reyon Görevlisi	9
Seramik İşçisi	171	Bilgisayar Program Teknisyeni	9
Yangın İlk Müdahale İşçisi	144	Cnc Freze Tezgâhı Operatörü	9
Porselen ve Seramik Eşyası İmal İşçisi	144	Elektrik-Elektronik Teknisyeni	9
Makineci (Dikiş)	128	Metal Mamuller Montaj İşçisi	9
Elektrik Teknisyeni	101	Motor Teknisyeni	9
Muhasebeci	92	Satın Alma Görevlisi	9
Satış Temsilcisi/Plasiyer	92	Seramik Pres Makinesi Operat.(Karo)	9
Kalite Kontrolcü	80	Ambalajcı (El İle)	8
Et ve Et Ürünleri İşlemecisi	73	Makine Mühendisi	8
Forklift Operatörü	72	Mozaikçi (El Sanatı)	8
Şoför-Yük Taşıma	70	Terzi	8
Sekreter	62	Elektronik Teknisyeni	8
Güvenlik Görevlisi (Silahlı)	60	Kalorifer Ateşçisi (Katı ve Sıvı Yakıt)	8
Temizlik Görevlisi	60	Makam Şoförü	8
Tesviye Ustası-Metal İşleme	56	Ütücü	8
Çaycı	55	Bayan Kuaförü	7
Garson (Servis Elemanı)	55	Bilgisayar Bilgi Yönetim Elemanı	7
Kasiyer	52	Büro Memuru (İdari İşler)	7
Ön Muhasebeci	46	Çay Servis Elemanı (Askıcı)	7
Aşçı Yardımcısı	45	Hemşire	7
Beden İşçisi (İnşaat)	40	Kimyager	7
Şoför (Yolcu Taşıma)	39	Seramik Mühendisi	7
Bulaşıkçı (Stevard)	38	Buldozer (Dozer) Operatörü	7
Mobilya Döşemecisi	37	Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	7
Makine Bakım Onarımcısı	37	Ekskavatör (Kazıcı) Operatörü	7
Elektrikçi (Diğer)	35	Gıda Teknolojisi Teknikeri	7
İşletmeci (Genel)	35	Marangoz	7
Kablo İmal Makinesi Operatörü	35	Plastik Mamuller İmal İşçisi	7
Aşçı	33	Pres Tezgâhı Operatörü	7
Güvenlik Görevlisi	33	Yükleyici (Loder) Operatörü	7
Bilgisayar İşletmeni	31	Çiftçi (Tarla Ürünleri)	6
Çocuk Gelişim Elemanı	31	Diğer Büro Memurları	6
Sır İşçisi	31	Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller	6
Telsiz-Telefon Operatörü	31	Lokum Ustası	6
Gaz Altı Kaynakçısı	30	Sağlık Memuru	6
Mermer İşçisi	30	Türkçe Öğretmeni	6
Büro İşçisi	29	Üretim Planlama Memuru	6
Satış Elemanı (Tanıtım)	29	Veri Giriş Kontrol İşletmeni	6
Makine Teknikeri	27	Bilgisayar Donanım / Tekno.Teknikeri	6
Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	27	Bilgisayar Programcılığı Teknikeri	6
Taksi Şoförü	27	Dökümcü (Metal)	6
Muhasebe Meslek Elemanı	26	Kâğıt İmalat Makinesi Operatörü	6
Seramik Teknisyeni	26	Mermer Ocakçısı	6
Çocuk Bakıcısı	25	Muhasebe Yrd. Elemanı (Defter Tutan)	6
Bilgisayar Operatörü	24	Seramik Fırın İşçisi (Karo)	6

MESLEKLER	Başvurular	MESLEKLER	Başvurular
Tornacı (Torna Tezgâhı Operatörü)	24	Silindir Operatörü	6
Dokumacı (El Tezgâhı)	23	Ambar Sorumlusu	5
Diğer İmalat ve İlgili İşçiler (Makine İle)	23	Bar Servis Elemanı	5
Elektrik Teknikeri	23	Beden İşçisi-Bina İnşaatı	5
Bilgisayarlı Muhasebe Elemanı	22	Bilgisayarlı Muhasebe ve Vergi Uygulama Meslek Elemanı	5
Cam Mamul İmal Ustası	22	Boyacı-Bina	5
Güvenlik Görevlisi (Silahsız)	22	Çevre Mühendisi	5
Meyve Yetiştiricisi	21	El ve Makine Dikişçisi (Genel)	5
Kamyonet Şoförü	21	Endüstri Mühendisi	5
Metal İşleri Teknisyeni	21	Grafiker	5
Minibüs Şoförü	21	Kapıcı-Kaloriferci	5
Bilgisayar Teknolojisi ve Programlama Teknikeri	20	Kasap	5
İş Makineleri Operatörü	20	Muhasebe ve vergi Uygulamaları Meslek Elemanı	5
Makine Teknisyeni	20	Müşteri Temsilcisi	5
Bilgisayar Programcısı	19	Perakende Satış Elemanı (Gıda)	5
Hizmetli (Kamu Kuruluşları)	19	Sosyal Bilgiler Öğretmeni (İlköğretim)	5
Seramik Dekoratörü	19	Su Ürünleri Gıda İşleme İşçisi	5
Seramik Teknikeri	19	Temizlik Görevlisi (Hastane)	5
Mobilya İmalatçısı/Mobilyacı (Ahşap)	18	Turizm ve Otel İşletmeciliği Meslek Elemanı	5
Tekstil Terbiye İşçisi	18	Turizm ve Otelcilik Elemanı	5
Tuğla İmal İşçisi	18	Acil Tıp Teknisyeni	5
İnsan Kaynakları Meslek Elemanı	17	Bilgisayar Destekli Tasarım-İmalat Elemanı (Cad_Cam)	5
Konfeksiyon İşçisi	17	Diğer Lastik İmalat İşçileri	5
Büro Yönetimi ve Sekreterlik/Yönetici Asistanı Meslek Elemanı	17	Eczacı Kalfası	5
Kepçe Operatörü	16	Elektronik Teknikeri	5
Bahçıvan	15	Mermer Blok Kesme Makinesi Operatörü	5
Gıda Teknikeri	15	Otomotiv Teknikeri	5
Sevkiyat Görevlisi	14	Plastik Doğramacı /PVC Doğrama-İmalat ve Montajcısı	5
Cnc Tezgâh Operatörü	14	Traktör Şoförü	5
Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik)	14	Ambar İşçisi (Portör)	4
Bilgisayar Bakım ve Onarımcısı	13	Arkeolog	4
Komi (Garson Yardımcısı)	13	Biyolog	4
Ağır Kamyon Şoförü	13	Büro Memuru (Dış Ticaret)	4
Ahşap Boyamacı (Elle)	12	Diğer Elektrik Tesisatçıları	4
Bekçi	12	Diğer Mobilya İşçileri	4
Bilgisayar Teknisyeni	12	Fayans, Seramik ve Karo Döşemecisi	4
İşletme Meslek Elemanı	12	Grafik Tasarımcısı	4
Satın Alma Sorumlusu	12	Harita Mühendisi	4
Teknik Ressam	12	Hasta Bakım Elemanı	4
Tır Şoförü	12	Hazır Giyim Teknisyeni	4

MESLEKLER	Başvurular	MESLEKLER	Başvurular
Halkla İlişkiler Görevlisi	11	İnşaat Bakım İşçisi	4
Kurye	11	İnşaat Mühendisi	4
Sıhhi Tesisatçı	11	İş ve Meslek Danışmanı	4
Diğer Ustabaşı/Postabaşı/Formenler	11	Jeoloji Mühendisi	4
Elektrik Ark Kaynakçısı (Makine İle)	11	Maden Mühendisi	4
Mekanik Bakım ve Onarımcısı (Motorlu Taşıtlar Hariç)	11	Personel Uzmanı	4
Ekonomist (İktisatçı)	10	Topoğraf	4
Hasta ve Yaşlı Bakım Elemanı	10	Adalet Meslek Elemanı	4
Mobilya Montaj İşçisi	10	Bilgisayar Donanım Teknisyeni	4
Proses İşçisi	10	Çevre Sağlığı Teknisyeni	4
Bankacılık Meslek Elemanı	9	Diğer Cam ve Seramik Fırın İşçileri	4
Diğer Dikişçiler ve Nakışçılar	9	Diğer	687
GENEL TOPLAM		7.877	

Kaynak: Bilecik Çalışma ve İş Kurumu

Mesleklere göre işe yerleştirmelerde beden işçiliğinin en yüksek seviyede (%60,6) olduğu görülmektedir. İşyerlerinin işçi taleplerinde, işçileri çalışacakları alanı düşünmeden ve o alanda bir vasıf ayrımına gitmeden beden işçisi olarak görmeleri ve bu kavramın yıllardan beri bir kullanım kültürü oluşturması dikkate alınmalıdır. Beden işçisi olarak işe yerleşse bile çalışanların vasıflı diğer alanlarda istihdam edildiği görülmektedir. İkinci sırada porselen ve seramik eşyası imal işçisi bulunmaktadır. Bu durum il genelinde porselen alanında faaliyet gösteren işyerlerinin meslekler bazında işe yerleştirmede önemli bir yere sahip olduğunu düşündürmektedir.

Tablo 33. Mesleklere Göre İşe Yerleştirmeler,Bilecik,2012

MESLEKLER	İşe Yerleştirme	MESLEKLER	İşe Yerleştirme
Beden İşçisi (Genel)	1.599	Endüstriyel Elektronik Teknikeri	2
Porselen ve Seramik Eşyası İmal İşçisi	186	Greyder Operatörü	2
Beden İşçisi (Temizlik)	180	Motor Teknisyeni	2
Makineci (Dikiş)	70	Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	2
Et ve Et Ürünleri İşlemecisi	68	Plastik Doğramacı /PVC Doğrama-İmalat ve Montajcısı	2
Kablo İmal Makinesi Operatörü	42	Silindir Operatörü	2
Mobilya Döşemecisi	36	Sır İşçisi	2
Cam Mamul İmal Ustası	33	Tornacı (Torna Tezgâhı Operatörü)	2
Seramik İşçisi	29	Yükleyici (Loder) Operatörü	2
Büro Memuru (Genel)	21	Ağ Tasarımcısı-Bilgisayar	1
Yangın İlk Müdahale İşçisi	17	Ahşap Doğramacı	1
Satış Temsilcisi/Plasiyer	16	Ambar İşçisi (Portör)	1
Elektrik Teknisyeni	13	Çaycı	1
Diğer İmalat ve İlgili İşçiler (Makine İle)	11	Çevre Mühendisi	1
Forklift Operatörü	11	Ekonomist (İktisatçı)	1
Kalite Kontrolcü	10	Elektrik Mühendisi	1
Cnc Freze Tezgâhı Operatörü	10	Erkek Kuaförü	1
Makine Bakım Onarımcısı	10	Gıda Mühendisi	1
Plastik Mamuller İmal İşçisi	10	Halkla İlişkiler Elemanı	1

MESLEKLER	İşe Yerleştirme	MESLEKLER	İşe Yerleştirme
Seramik Teknikeri	10	Hasta ve Yaşlı Bakım Elemanı	1
Tuğla İmal İşçisi	10	Kalite Kontrolcü-Tekstil	1
Elektrikçi (Diğer)	9	Konfeksiyon İşçisi	1
Güvenlik Görevlisi	9	Lojistik Meslek Elemanı	1
Mermer İşçisi	9	Lojistik Operasyon Sorumlusu	1
Kâğıt İmalat Makinesi Operatörü	9	Makine Mühendisi	1
Aşçı Yardımcısı	8	Matbaa İşçisi	1
Kasiyer	8	Meydancı-Otel	1
Gaz Altı Kaynakçısı	8	Mozaikçi (El Sanatı)	1
Su Ürünleri Gıda İşleme İşçisi	6	Müşteri Temsilcisi	1
Bahçıvan	5	Personel Uzmanı	1
Cnc Tezgâh Operatörü	5	Sekreter	1
Makine Teknikeri	5	Serigraf Baskı Makinesi Oprt.(Seramik)	1
Mekanik Bakım ve Onarımcısı (Motorlu Taşıtlar Hariç)	5	Sıhhi Tesisatçı	1
Şoför-Yük Taşıma	5	Temizlik Görevlisi	1
Aşçı	4	Üretim Planlama Memuru	1
Bulaşıkçı (Stevard)	4	Bilgisayar Programcılığı Teknikeri	1
Büro İşçisi	4	Bobin İzolasyon Makinesi Oprt.	1
Hemşire	4	Çevre/Temizliği ve Denet.Teknkeri	1
Sevkiyat Görevlisi	4	Cnc Torna Tezgâhı Operatörü	1
Buldozer (Dozer) Operatörü	4	Dış Ticaret Meslek Elemanı	1
Diğer Lastik İmalat İşçileri	4	Doğalgaz Çelik Boru Kaynakçısı	1
Makine Teknisyeni	4	Döküm Modelci	1
Şoför (Yolcu Taşıma)	4	Elektrik Ark Kaynakçısı (Makine İle)	1
Telsiz-Telefon Operatörü	4	Elektrik-Elektronik Teknisyeni	1
Garson (Servis Elemanı)	3	Fabrika Satış Temsilcisi	1
İşletmeci (Genel)	3	Gıda Teknikeri	1
Kurye	3	Halı ve Kilim Teknikeri	1
Muhasebe Meslek Elemanı	3	İş Makineleri Yağcısı	1
Muhasebeci	3	Kalem Katrak Makinesi Operatörü	1
Seramik Fırın İşçisi (Karo)	3	Kamyonet Şoförü	1
Tren Teşkil İşçisi	3	Mahalli İdareler Meslek Elemanı	1
ARGE Elemanı	2	Mekaniker-Buhar Kazanları	1
Bilgisayar İşletmeni	2	Mekaniker-Vagon	1
Diğer İmalat ve İlgili İşçiler (Elle)	2	Mermer Ocakçısı	1
Güvenlik Görevlisi (Silahlı)	2	Mermer Teknikeri	1
Hasta ve Yaşlı Refakatçisi	2	Metal İşleri Teknikeri	1
Hizmetli (Kamu Kuruluşları)	2	Motosiklet Sürücüsü	1
İnsan Kaynakları Meslek Elemanı	2	Pres Tezgâhı Operatörü	1
Kimya Mühendisi	2	Sac Metal Kalıpçısı	1
Ön Muhasebeci	2	Satın Alma Sorumlusu	1
Sağlık Memuru	2	Seramik Sıralama Makinesi Oprt.	1
Dökümcü (Metal)	2	Soğutma Sistemleri Teknisyeni	1
TOPLAM	**2.566**	**TOPLAM**	**71**

Kaynak: Bilecik Çalışma ve İş Kurumu

İKİNCİ BÖLÜM
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

AMAÇ VE YÖNTEM

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanamaya bilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle zamanında doldurulamamaktadır. İşgücü piyasasının talep boyutuyla ele alınıp mevcut durumda işgücü, mevcut açık iş ve gelecek dönemde işgücünün eğilimlerinin bilinmesi kısa dönemli işgücü yetiştirilmesi için temel verileri sağlamaktadır.

İşgücü piyasasında arz ve talebin etkin bir şekilde uyumlaştırılabilmesi için işgücü piyasası bilgileri oldukça önemlidir. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun yapmış olduğu Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarından elde edilmektedir. Ancak işgücü piyasasının talep tarafına yönelik pek fazla veri bulunmamaktadır. Bu açığı da Türkiye İş Kurumu İşgücü Piyasası Araştırmaları ile doldurmaya çalışmaktadır. Arz tarafı ile ilgili verilerde il düzeyinde yeterli veri bulunmamaktadır. Talep tarafı ile ilgili yapılan araştırmalar ise henüz istenen düzeyde değildir. Örneğin EUROSTAT nezdinde hala ülkemiz için açık iş oranı açıklanamamaktadır. Bu bağlamda işgücü piyasası araştırmalarını daha da geliştirerek yapmamız büyük önem arz etmektedir.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri işgücü piyasası araştırmaları (İPA) sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmalarının EUROSTAT normlarına uygun şekilde yürütülmesi ve Resmi İstatistik Programı kapsamına alınmasına yönelik çalışmalar 2011 yılı ikinci yarısından itibaren Türkiye İstatistik Kurumu işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmalar sayesinde Türkiye için bir açık iş sayısına erişebilir olunacak ve EUROSTAT'ın talep ettiği açık işler istatistikleri için veri toplanabilmiş olacaktır. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Tablo 34. İŞKUR'un Uyguladığı İşgücü Piyasası Araştırması Yöntem Verileri,2007-2012

DÖNEM	Kapsamı	Periyod	Sınıflamalar	Yöntem	Görüşme Yapılan İşyeri Sayısı[8]	
2007	50+ Tüm İşyerleri	15 Ekim - 30 Kasım	İSCO 88- NACE REV.1.1	Yüz yüze	Toplam	**12.712**
2008	Tüm İşyerleri	15 Ekim - 5 Aralık	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**71.001**
					10+ işyeri	26.409
					50+işyeri	7.224
2009/I	İŞKUR'a Kayıtlı Tüm İşyerleri	17 Nisan - 30 Mayıs	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**275.099**
					10+ işyeri	83.404
					50+işyeri	15.273
2009/II	İŞKUR'a Kayıtlı Tüm İşyerleri	4 Kasım- 13 Aralık	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**255.938**
					10+ işyeri	80.638
					50+işyeri	15.985
2010/I	İŞKUR'a Kayıtlı Tüm İşyerleri	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**218.068**
					10+ işyeri	73.418
					50+işyeri	14.476
2010/II	İŞKUR'a Kayıtlı Tüm İşyerleri	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**198.479**
					10+ işyeri	69.442
					50+işyeri	14.688
2011/I	İŞKUR'a Kayıtlı Tüm İşyerleri	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**159.862**
					10+ işyeri	60.501
					50+işyeri	13.393
2011/II	10+ Girişimler (TÜİK)	19 Aralık- 19 Ocak	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam	**5.941**
					10+ işyeri	3.283
					50+işyeri	1.606
2012/I	10+ Girişimler (TÜİK)	2 Mayıs- 15Haziran	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam Girişim	**5.225**
2012/II	10+ İşyerleri (TÜİK)	10 Eylül- 31 Ekim	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam İşyeri	**53.164**

Kaynak: İŞKUR

Türkiye İş Kurumu, 2012 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Analizi Talep Araştırması kapsamında 10 Eylül – 31 Ekim 2012 tarihleri arasında Türkiye genelinde 53.164 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. Türkiye İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması (NACE) Rev 2.0 sınıflandırmasına göre, tarım, kamu, hane halklarında işverenler ve uluslararası kurum/kuruluşlar dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında il ve Türkiye tahmini verilmiştir.

İşyerleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle (Araştırmanın saha çalışmasının tamamı İŞKUR personeli tarafından gerçekleştirilmiştir.) gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu[9]" kapsamında,

[8]Genelleme yapılmamış işyeri sayısıdır.

[9] Soru formu Ek 1'de verilmiştir

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş, (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Karşılanma Yolları)
- Temininde güçlük çekilen meslekler, (Meslek, Güçlük Nedeni)
- 2012 yılı içerisinde işe giriş-çıkışlar,
- 31 Aralık 2012 ve 30 Haziran 2013 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

Talep Araştırması, bahsi geçen 17 sektörde işyeri bazında il ve Türkiye tahmini vermek üzere planlandığından mesleklere göre yapılan genellemelerin ihtiyatla karşılanması gerekir. Çünkü mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için örneklem çekimine mesleki kırılımı dahil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuştur.

Talep araştırması için örnek hacmi, örnek seçimi, tahmin ve notasyon yöntemleri hakkında Ek 2'de ayrıntılı açıklama yapılmıştır.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

İstihdamın artırılması ve işsizliğin azaltılması; eğitimin işgücü talebine duyarlılığının artırılmasına, işgücü arz ve talebinin doğru olarak tespit edilmesine ve buna uygun politikaların geliştirilmesine bağlıdır. Bu hedef doğrultusunda Bilecik ilinde işgücü piyasası talep boyutunu tespit edebilmek amacı ile 2012 yılında işgücü piyasası talep araştırması yapılmıştır.

İşgücü Piyasası Talep Araştırması Bilecik ili genelinde, 10 Eylül - 31 Ekim 2012 tarihleri arasında 257 işyerinde işverenler/işveren temsilcileri ile yapılan yüz yüze görüşmelerle gerçekleşmiştir. Bu işyerlerinin 42 tanesinin, işyeri kayıtları listesinde 10 kişi ve üstü çalıştıran işyerleri olarak gözükmelerine rağmen, alanda 1-9 çalışanı olan işyerlerine dönüştükleri görülmüştür. Bu durum özellikle kendini ticaret sektöründe ve bunu takiben imalat ve inşaat sektörlerinde göstermektedir.

Grafik 26. İşyerlerinin Sektörlere Göre Dağılımı, %, 2012

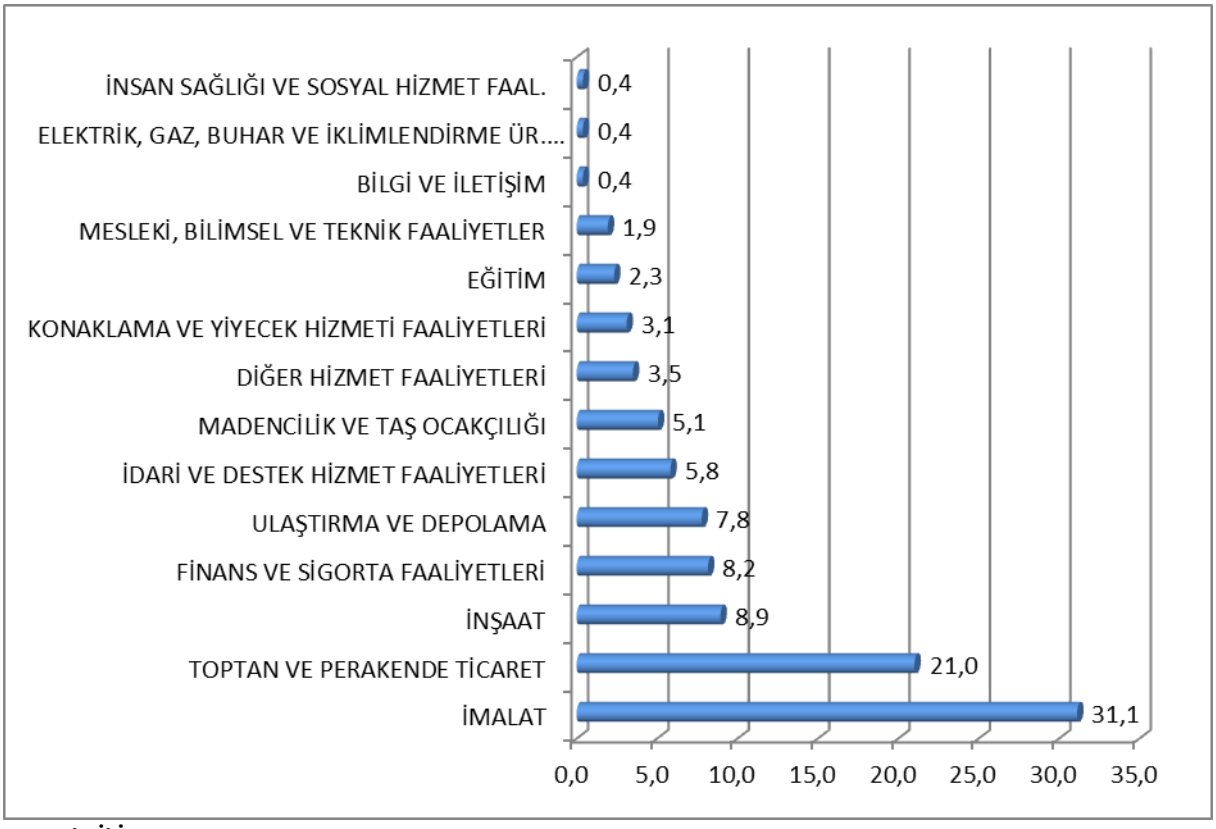

Kaynak: İl İPTA-2012

Araştırma sonuçlarına göre il genelindeki işyerleri ağırlıklı olarak İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret, İnşaat ve Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörlerinde faaliyet göstermektedirler. İl genelindeki her 100 işyerinden 31'i İmalat sektöründe, 21'i Ticaret sektöründe, 9'u İnşaat sektöründe, 8 tanesi de Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörlerinde faaliyet göstermektedir. İl genelinde araştırma kapsamındaki işyerlerinin % 69'u söz konusu dört sektörden birinde faaliyet göstermektedir. İl genelindeki işyerlerinin en az faaliyette bulundukları sektörler ise % 0,4 ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, Bilgi ve İletişimdir.

Çalışma sonuçlarına göre Türkiye genelinde işyerleri ağırlıklı olarak İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret ile İnşaat sektörlerinde faaliyet göstermektedir. Türkiye genelinde her 100 işletmenin 21'i İmalat, 20'si Toptan ve Perakende Ticaret, 10'u da İnşaat sektöründe faaliyet göstermektedir. Türkiye genelindeki işyerlerinin yarısı söz konusu üç sektörde faaliyet göstermektedir.

Tablo 35. Çalışanların Sektörler Arasında ve Cinsiyete Göre Dağılımı,%,Bilecik,Türkiye,2012

SEKTÖR	Bilecik			Türkiye		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Bilgi ve İletişim	0,1	0,2	0,1	1,8	3,1	2,2
Diğer Hizmet Faaliyetleri	1	0,3	0,9	1,8	2,5	2
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklim.Ürt.Dağıtımı	0,5	0,4	0,5	5,9	3	5,2
Eğitim	1,6	4,9	2,3	3,3	11,9	5,5
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	1,3	2,9	1,6	3,3	7,3	4,3
Gayrimenkul Faaliyetleri	0	0	0	1,4	1,6	1,4
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faal.	1	3,5	1,5	5,1	5,2	5,2
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor	0	0	0	1,9	1,8	1,9
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	4	2	3,5	3,2	0,6	2,6
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yön.İyileş.Faal.	0	0	0	2,2	2,8	2,3
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	0,8	0,2	0,7	7,2	1,2	5,7
Toptan ve Perakende Ticaret	13,4	19,9	14,8	10,3	9,4	10,1
Ulaştırma Ve Depolama	2,5	1,4	2,2	5,2	2,4	4,5
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	5,9	10,9	7	12	14,9	12,7
İmalat	61,9	51,6	59,6	25,3	19,4	23,8
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hiz.Faaliyetleri	0,1	0,4	0,1	2,2	10,4	4,3
İnşaat	6	1,5	5	7,8	2,6	6,5
TOPLAM	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**

Kaynak: İPTA-2012

Araştırma sonuçlarına göre Bilecik ili 10 ve üzeri çalışanı olan tarım dışı özel yerel birimlerde toplam çalışan 14 bin 15 kişidir. Çalışanların 10 bin 934'ü erkek, 3 bin 81'i kadındır. Çalışanların % 60'ı İmalat, % 15'i Toptan ve Perakende Ticaret, % 7'si de İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde istihdam edilmektedir. Başka bir ifadeyle, il genelinde çalışan her 100 kişiden 82'si İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret ile İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde istihdam edilmektedir. En fazla çalışanı olan sektör Türkiye'de olduğu gibi imalat sektörüdür ancak çalışanların sektördeki ağırlığı Türkiye'dekinden çok yüksektir. İmalat sektöründe çalışanlar Türkiye'de toplam çalışanların %24'ü iken, bu oran ilde % 60'a yükselmektedir. İl genelinde en fazla çalışanın bulunduğu ilk üç sektör ile Türkiye genelinde çalışanların ağırlıklı olarak bulundukları ilk üç sektör aynıdır. Türkiye genelinde çalışanların yaklaşık olarak yarısı İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret ile İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde istihdam edilmektedir.

İmalat sektörü Türkiye genelinde olduğu gibi, hem erkek hem de kadın çalışanların en fazla istihdam edildikleri sektördür. İl genelinde erkek çalışanların % 62'si, kadın çalışanların ise % 52'si İmalat sektöründe istihdam edilmektedir. İldeki çalışanların sayısı bakımından ikinci hâkim sektör olan Toptan ve Perakende Ticaret sektöründeki duruma bakıldığında; erkek çalışanların % 13'ünün, kadın çalışanların ise % 20'sinin Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe istihdam edildiği görülmektedir. İl genelinde çalışanların ağırlıklı olarak bulundukları üçüncü sektör olan İdari ve Destek Hizmet Faaliyetlerinde de Toptan ve Perakende Ticaret sektörüne benzer biçimde kadınlar arasında bu sektörde istihdam edilenlerin oranı erkeklere daha yüksektir. İl genelinde erkek çalışanların % 6'sı, kadın çalışanların ise % 11'i İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektöründedir. Türkiye genelinde de çalışanların ağırlıklı olarak istihdam edildikleri sektörler; İmalat, İdari ve Destek Hizmetleri Faaliyetleri ve Ticaret olarak sıralanmaktadır. Türkiye genelinde çalışanların % 24'ü İmalat, % 13'ü İdari ve Destek Hizmetleri Faaliyetleri, % 10'u da Ticaret sektöründedir.

İl bazında sektörlerden bazılarının erkek ve kadın çalışanlarca tercih edilmediği görülmektedir. Bunlardan Su Temini sektörünün tercih edilmeme sebebinin halk arasında aşağı iş olarak görülmesi olduğu düşünülmektedir. Gayri Menkul Faaliyetleri sektöründe çalışan kadın ve erkeklerin olmayışı

veya varsa çok az oluşu bu sektörün yeterince bilinmediği veya çalışma prensibine aşina olunmadığını ve bu yüzden tercih edilmediğini düşündürmektedir. Ayrıca, bu sektörün Türkiye genelinde de yeni bir sektör olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Nitekim, Türkiye geneli Gayri Menkul sektörü çalışan oranının düşük olmasının (%1,4) bunu teyit ettiği düşünülmektedir.

Sektör içinde cinsiyet bazlı dağılıma bakıldığında kadın çalışanların erkeklere oranla en yüksek olduğu sektör %64,7 ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyet sektörüdür. Bu sektör toplam işyerleri içinde %31 ile ilk sırada yer almaktadır. Kadınların en yüksek oranla yer aldığı ikinci sektör Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri Faaliyet sektörünün (%50,5) ise toplam işyerleri içindeki payı %3,1 ile 9. sıradadır. % 46,1 ile Eğitim ve %42,9 ile de Bilgi ve İletişim Sektörü kadınların oransal olarak en çok çalıştıkları diğer sektörler olarak yerlerini almaktadır.

Kadın çalışanların sektör içinde erkeklere oranla en az çalıştıkları sektör İnşaat sektörüdür. Bu işin beden gücü gerektirdiği ve erkeklerin buna yatkın olduğu bilindiği için bu durum normal karşılanabilir. Ayrıca, konut temin zorunluluğu bunu gerekli kılmaktadır. Halk arasında bu sektör erkek işi olarak bilindiği de göz önüne alınmalıdır.

Kadın çalışanların erkeklere oranla en az olduğu ikinci sektörler %7,5'arlık oranları ile Diğer Hizmet Faaliyetleri ve Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörleridir. Ancak, bu sektörlerden Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörünün toplam işyerleri içindeki payı %1,9 iken Diğer Hizmet Faaliyetlerinin %3,5'tir.

Tablo 36. Çalışanların Sektör İçindeki ve Cinsiyet Bazlı Dağılımı,%, 2012

SEKTÖR	Erkek Çalışan Oranı	Kadın Çalışan Oranı	Sektördeki İşyerlerinin Toplam İşyeri İçindeki Oranı
Bilgi ve İletişim	57,1	42,9	0,4
Diğer Hizmet Faaliyetleri	92,5	7,5	3,5
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklim.Ürt.Dağıtımı	82,6	17,4	0,4
Eğitim	54,1	46,2	2,3
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	61,5	38,5	8,2
Gayrimenkul Faaliyetleri	0	0	0
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	49,5	50,5	3,1
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor	0	0	0
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	87,7	12,3	5,1
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yön.İyileş.Faal.	0	0	0
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	92,5	7,5	1,9
Toptan ve Perakende Ticaret	70,6	29,5	21
Ulaştırma ve Depolama	86,2	13,5	7,8
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	65,6	34,4	5,8
İmalat	81	19	31,1
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hiz. Faaliyetleri	35,3	64,7	0,4
İnşaat	93,3	6,5	8,9
TOPLAM	**78**	**22**	**100**

Kaynak: İl İPTA-2012

Erkek çalışanların oransal olarak ilk sırada yer aldığı (%93,3) inşaat sektörünün toplam işyerleri içindeki yeri %8,9 ile 3. sıradır. toplam işyerleri içindeki yeri %31,1 ile ilk sıra olan imalat sektörü erkek çalışanların oransal olarak 7.sırada yer aldığı sektördür.

Grafik 27. Çalışanların Meslek Gruplarına Göre Dağılımı,%,Bilecik, Türkiye,2012

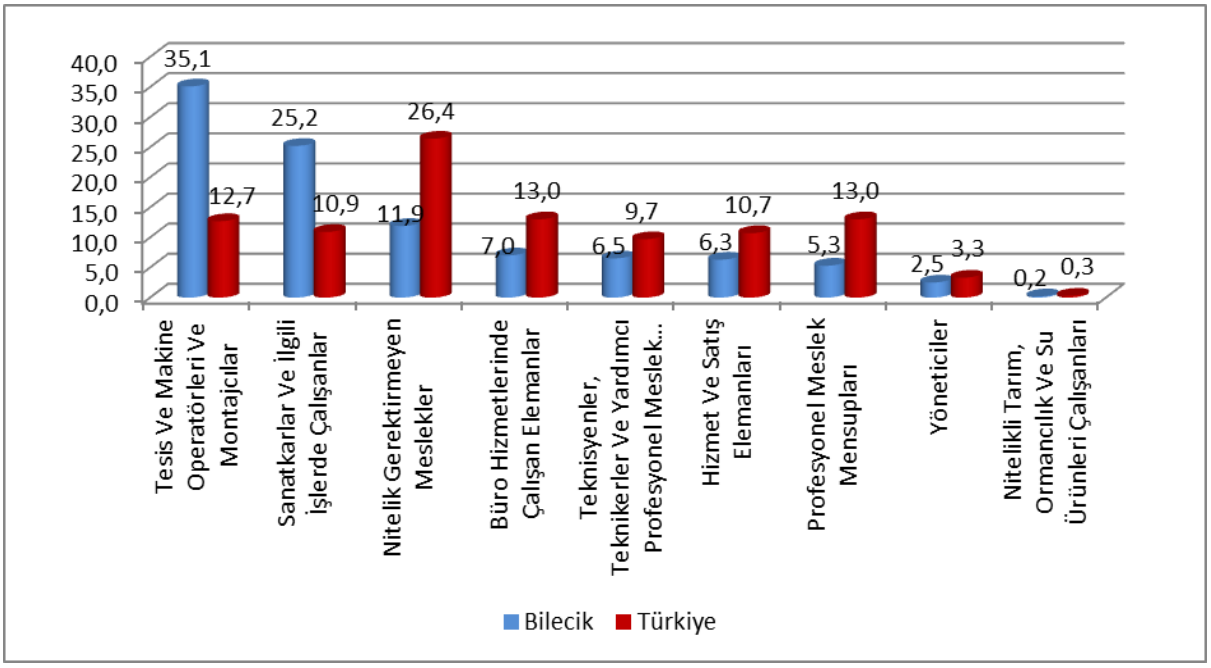

Kaynak: Bilecik İPTA

İlde çalışanların ağırlıklı olarak bulundukları üç ana meslek grubunu %35,1 ile Tesis ve Makine Operatörleri, %25,2 ile Sanatkarlar ve %11,9 ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler oluşturmaktadır. İlde ilk sırada yer alan Tesis ve Makine Operatörleri ana meslek grubu Türkiye genelinde %12,7 ile 3. sırada yer alırken ikinci sırada yer alan Sanatkarlar ana meslek grubu Türkiye genelinde %10,9 ile 4.sırada yer almaktadır. Buna karşın, İlde 3. sırada yer alan Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ana meslek grubu ise Türkiye genelinde %26,4 ile ilk sırada yer almaktadır.

Türkiye genelinde ikinci sırada %13 'erlik oranları ile Büro Hizmetleri ve Profesyonel Meslek Mensupları ana meslek grupları yer almaktadır. Buradan anlaşıldığı gibi İlde başı çeken ana meslek gruplarının dağılımı ile Türkiye geneli dağılım birbirinden farklılık arz etmektedir. Yani, İlde işgücü piyasasındaki ihtiyaç Türkiye genelinden farklıdır. Örneğin, İlde ilk sırada Tesis ve Makine Oprt. ana meslek grubunun yer alması bu alanda işçi gereksiniminin diğer meslek gruplarından fazla olduğunu göstermektedir. İl yıllık eğitim programları oluşturulurken bu durum göz önüne alınmalıdır.

Bu sonuçlara göre İlde nitelik gerektirmeyen mesleklerde çalışanların oranı Türkiye geneline göre daha az olmakta dolayısıyla nitelikli meslek gruplarında çalışanlar daha fazla olmaktadır.

Grafik 28. Çalışanların Meslek Gruplarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı, Bilecik,2012

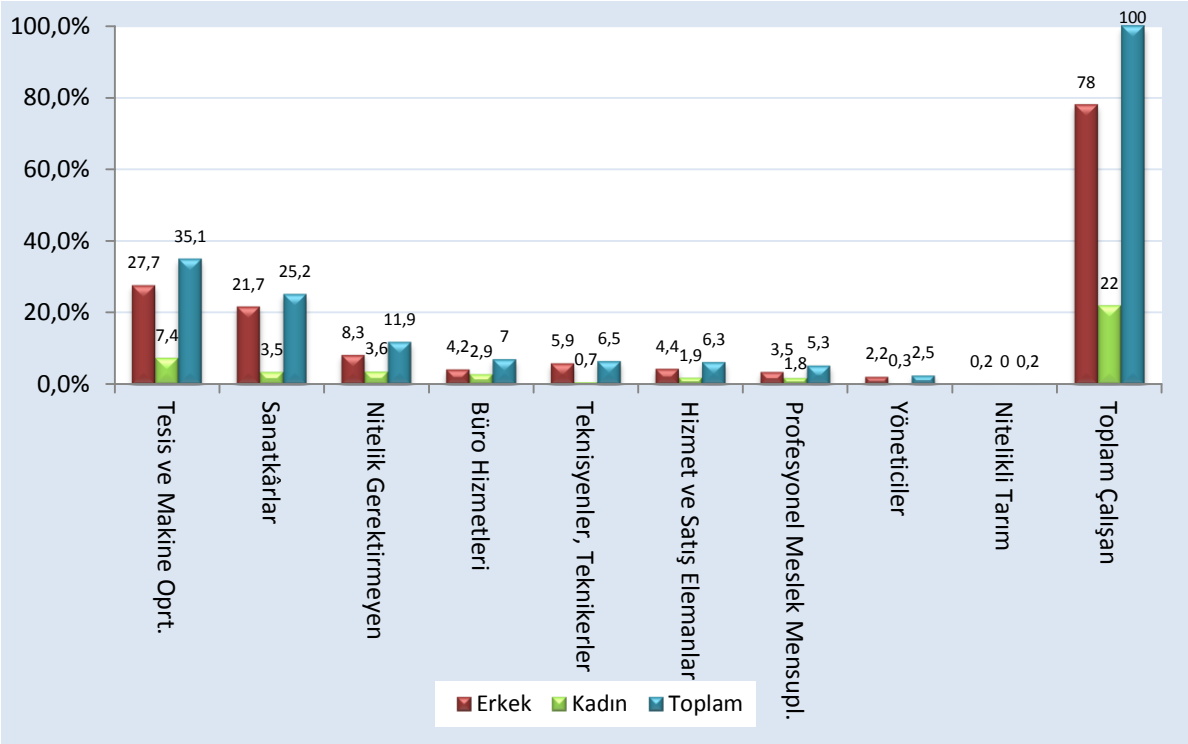

Kaynak: İl İPA-2012

İl genelinde kadın çalışanların erkek çalışanlardan fazla olduğu hiçbir meslek grubu bulunmamaktadır. Bununla birlikte, kadın (%7,4) ve erkek (%27,7) çalışanların en çok istihdam edildiği Tesis ve Makine Oprt. meslek grubu bulunmaktadır. Kadınların en çok istihdam edildiği 2. meslek grubunu Nitelik Gerektirmeyen Meslekler (%3,6) oluştururken bu meslek grubu erkek çalışanlarda %11,9 oranı ile 3. dür. Kadın çalışanlarda %3,5 oranı ile 3. olan Sanatkarlar meslek grubu, erkek çalışanlarda 2. sırada yer almaktadır. Büro Hizmetleri, Hizmet ve Satış Elemanları ile Profesyonel Meslek Mensupları meslek gurubunda çalışan kadın ve erkeklerin ise birbirine yakın oranlar arz ettikleri görünmektedir.

2012 yılı Bilecik İşgücü Piyasası Araştırma sonuçlarına göre Bilecik ili özelinde tarım dışında istihdam büyüklüğüne göre ilk sırada gelen meslek 1.024 çalışan sayısıyla porselen ve seramik eşyası imal işçisidir. İkinci sırada seramik işçisi ve üçüncü sırada da beden işçiliği (genel) dir. Diğer ilk on meslek arasında belirgin bir fark olmamıştır.

Grafik 29. Bilecik'te 10+ İstihdamlı İşyerlerinde En Çok Çalışılan 10 Meslek.

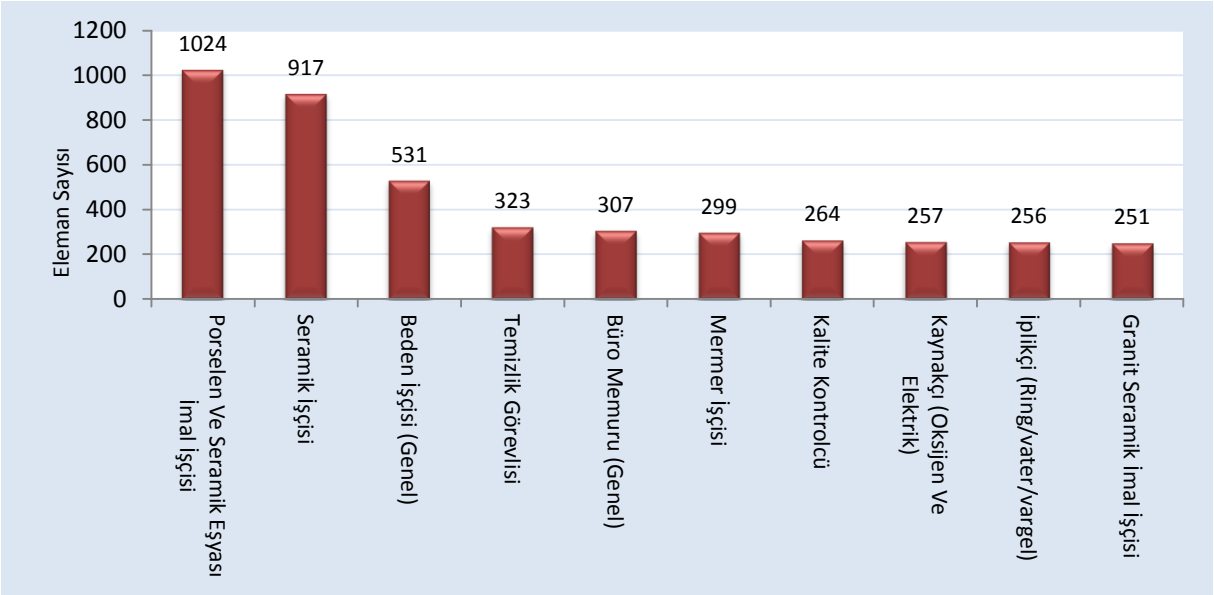

Kaynak: İl İPA-2012

İl genelinde en fazla çalışanı olan meslek Porselen ve Seramik Eşyası İmal İşçiliği (%7,3) iken bunu Seramik İşçiliği (%6,6), Beden İşçiliği (Genel) (%3,8), Temizlik Görevlisi (%2,3), Büro Memurluğu (%2,2), Mermer İşçiliği (%2,1) ve Kalite Kontrolcülük (%1,9) takip etmektedir. Oksijen ve Elektrik Kaynakçısı, İplikçi, Granit Seramik İşçisi aynı oranda (%1,8) çalışanlar barındırmaktadır.

İl genelinde ilk sırada yer alan Porselen ve Seramik Eşyası İmal İşçiliği, kadın çalışanlarda da ilk sırada yer alırken (%13,9) erkeklerde 2. sırada (%5,5) yer almaktadır. Erkek çalışanlarda ilk sırada yer alan Seramik İşçiliği (%7,1) İl genelinde 2. sırada olmasına rağmen kadın çalışanlarda 4.sırada (%4,7) yer almaktadır. Kadın çalışanlarda 2.sırada yer alan Temizlik Görevliliği (%6,5) erkek çalışanlarda ilk on meslek içinde yer almamaktadır. Bunda baş faktörü, işverenlerce kadın çalışanların bu alanda daha iyi çalışabileceklerini haklı olarak düşünmelerininin oluşturduğu açıktır. Kadın çalışanlarca ilk on meslekte 3. sırada tercih edilen İplikçilik (%6,4) de erkek çalışanların ilk on meslekleri arasında yer almamaktadır. Bunda da yine aynı faktörün başı çektiği düşünülmektedir. Aynı şekilde erkek çalışanlarca 5. sırada tercih edilen Oksijen ve Elektrik Kaynakçılığı (%2,4) kadın çalışanlarca ilk on meslekte tercih edilmemektedir. Erkek çalışanlar ilk on meslekte daha çok ağır ve tehlikeli işler kapsamında çalışmakta iken kadınların daha çok risksiz ve ağır iş olmayan alanlara yöneldikleri görülmektedir.

Farklılık açısından bakıldığında Su Ürünleri Gıda İşleme İşçiliği ve erkek gücü gerektiren Alüminyum Doğramacı gibi mesleklerin de kadınların ilk on tercihleri arasında olduğu görülmektedir.

En çok tercih edilen mesleklerde Seramik veya Porselen üzerinde yoğunlaşılması İlde bu alanda çoğunlukta ve büyük fabrikaların olmasına bağlanabilir.

İlde ilk on meslekte yer alan Porselen, Seramik, Mermer ve Granit İşçiliği gibi bölgesel özellikteki mesleklere Türkiye genelinde ilk on meslekte rastlanmadığı görülmektedir. Büro Memurluğu, Temizlik Görevlisi gibi meslekler Türkiye genelinde de İldeki gibi ilk on meslek tercihleri arasında olmaktadır.

Tablo 37. En fazla Çalışanı Olan İlk On Mesleğin Toplam Çalışanlar İçindeki Oranı,%,Bilecik,Türkiye

Toplamda ilk on meslek				Erkeklerde ilk on meslek				Kadınlarda ilk on meslek			
Bilecik	**%**	**Türkiye**	**%**	**Bilecik**	**%**	**Türkiye**	**%**	**Bilecik**	**%**	**Türkiye**	**%**
Porselen ve Seramik Eşyası İmal İşçisi	7,3	Temizlik Görevlisi	10,3	Seramik İşçisi	7,1	Temizlik Görevlisi	9,3	Porselen ve Seramik Eşyası İmal İşçisi	13,9	Temizlik Görevlisi	13,4
Seramik İşçisi	6,6	Beden İşçisi (Genel)	7,4	Porselen ve Seramik Eşyası İmal İşçisi	5,5	Beden İşçisi (Genel)	8,5	Temizlik Görevlisi	6,5	Büro Memuru (Genel)	4,7
Beden İşçisi (Genel)	3,8	Güvenlik Görevlisi	2,9	Beden İşçisi (Genel)	4,3	Güvenlik Görevlisi	3,5	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/ Vargel)	6,4	Beden İşçisi (Genel)	4,2
Temizlik Görevlisi	2,3	Büro Memuru (Genel)	2,5	Mermer İşçisi	2,5	Beden İşçisi (Temizlik)	2,6	Seramik İşçisi	4,7	Muhasebe ci	2,8
Büro Memuru (Genel)	2,2	Temizlik İşçisi	2,3	Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik)	2,4	Şoför-Yük Taşıma	2,1	Beden İşçisi (Temizlik)	4,3	Bankacılık Meslek Elemanı	2,6
Mermer İşçisi	2,1	Bankacılı k Meslek Elemanı	1,7	Dökümcü (Metal)	2,2	Beden İşçisi (İnşaat)	2	Büro Memuru (Genel)	3,8	Sekreter	2,4
Kalite Kontrolcü	1,9	Şoför	1,6	Granit Seramik İmal İşçisi	2,1	Büro Memuru (Genel)	1,7	Kalite Kontrolcü	3	Satış Elemanı (Tanıtım)	2
Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik)	1,8	Muhaseb eci	1,5	Makine Bakım Onarımcısı	2,1	Bankacılık Meslek Elemanı	1,4	Alüminyum Doğramacı	2,8	Makineci (Dikiş)	2
İplikçi (Ring/Vate r/Vargel)	1,8	İnşaat İşçisi	1,5	Büro Memuru (Genel)	1,7	Büro Memuru (Personel)	1,2	Su Ürünleri Gıda İşleme İşçisi	2,4	Büro Memuru (İdari İşler)	1,8
Granit Seramik İmal İşçisi	1,8	Büro Memuru (Persone l)	1,3	Diğer Ustabaşı/P ostabaşı/F ormenler	1,7	Muhasebeci	1,1	Garson (Servis Elemanı)	2,1	Hemşire	1,8
TOPLAM	**31,6**	**TOPLAM**	**31,6**	**TOPLAM**	**31,6**	**TOPLAM**	**33,3**	**TOPLAM**	**49,9**	**TOPLAM**	**37,7**

Kaynak: İPTA-2012

AÇIK İŞLER

Referans dönemi içerisinde (10 Eylül 2012- 31 Ekim 2012) işletmelerin eleman ihtiyacı duyduğu (açık işlere) meslekler mevcut işgücü talebi hakkında değerlendirme yapılmasına imkân sunan önemli bir göstergedir.

Araştırmaya cevap veren işyerleri itibariyle en fazla açık[10] iş İmalat Sektöründedir. Çalışan sayıları itibariyle 10+ işyerlerinde lokomotif sektörler İmalat ile Toptan Perakende Ticarettir. Bunun yanında İl genelinde bu sektörlerde faaliyet gösteren işyerlerinin da çoktur. Bu husus açık işlerde de kendini göstermekte ve en fazla açık işin olduğu sektör de İmalat olmakta ve İmalatı Toptan ve Perakende İle İnşaat sektörleri takip etmektedir.

Açık işlerin sektörel dağılımında İlde ilk sırada yer alan İmalat Sektörü (%56) Türkiye genelinde de ilk sırada yer alırken (%36,2) İlde 2. sırada yer alan Toptan ve Perakende sektörü (%17,3) Türkiye genelinde 3. sırada (%11,6) yer almaktadır. İlde 3. sırada yer alan İnşaat sektörü (%13,2) ise Türkiye genelinde 2. sırada kendini göstermektedir (%12,2).

Tablo 38. Açık İşlerin ve Açık İş Oranlarının Sektörlere Göre Dağılımı,%, Bilecik,Türkiye,2012

SEKTÖRLER	Açık İşlerin Dağılımı		Açık İş Oranı	
	Bilecik	Türkiye	Bilecik	Türkiye
Bilgi ve İletişim	1,6	1,7	36,4	2,6
Diğer Hizmet Faaliyetleri	0,8	2,3	3,2	3,8
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklim.Ürt.Dağıtımı	0,2	1,3	1,4	0,9
Eğitim	1	1,6	1,5	1
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	1,4	1,5	2,9	1,2
Gayrimenkul Faaliyetleri	0	2,5	0	5,7
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	2,8	5,7	6,1	3,7
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor	0	1,5	0	2,7
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	0,2	3,2	0,2	4,2
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	4,1	2,5	18,4	3,6
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yön. İyileş.Faal.	0	0,5	0	0,3
Toptan ve Perakende Ticaret	17,3	11,6	4,1	3,8
Ulaştırma ve Depolama	1,4	5,7	2,2	4,2
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	0	5,5	0	1,5
İmalat	56	36,2	3,3	5
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hiz.Faaliyetleri	0,4	4,4	10,5	3,4
İnşaat	13,2	12,2	8,7	6,1
TOPLAM	**100**	**100**	**3,5**	**3,3**

Kaynak: İl İPTA

Saha çalışmasından elde edilen veriler doğrultusunda Bilecik genelinde açık iş oranı **%3,5** olarak hesaplanmıştır. Sektörler itibariyle bakıldığında en yüksek açık iş oranının **%36,4** ile Bilgi ve İletişim sektöründe olduğu görülmektedir. Bilgi ve iletişim sektörünü %18,4'lIk açık iş oranı ile Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler ve %10,5'lik açık iş oranı ile İnsan sağlığı ve sosyal Hizmetler sektörü izlemektedir. Bu durum ilerleyen dönemlerde ilgili sektörlerde istihdam artışı yaşanacağına işaret

[10] Açık iş, yeni oluşmuş, dolu olmayan veya yakında boşalacak bir pozisyon olarak tanımlanır. İşveren bu pozisyon için kurum dışında uygun bir aday bulmak amacıyla aktif olarak adım atmaktadır ve daha fazla da adım atmaya hazır durumdadır; ve bu pozisyonu ya hemen ya da yakın bir gelecekte doldurmayı planlamaktadır. İşgücü talep araştırması kapsamında işyerleri ziyaret edildiğinde mevcut olan açık işler derlenmiştir.

etmektedir. Ancak bu oranlar değerlendirilirken ilgili sektörlerdeki işyeri ve çalışan sayılarının göz ardı edilmemesi gerekmektedir[11]. İlde bazı sektörlerde ise hiç açık iş bulunmamaktadır. Bu sektörler, Gayri Menkul, Kültür Sanat, Su Temini sektörleri ile İdari Destek Hizmet Faaliyetleri sektörüdür.

İlde ağırlık kazanan Bilgi ve İletişim sektörü Türkiye genelinde ise 12.sırada (%2,6)yer almaktadır. Aynı şekilde İlde önem arz eden 2. sektör olan Mesleki, Bilimsel faaliyetler sektörü Türkiye genelinde 9. sırada (%3,6) yer almaktadır. İlde 3. sırada yer alan İnsan Sağlığı sektörü Türkiye genelinde 10. sırada (%3,4) yer almaktadır.

Görüldüğü gibi Türkiye geneli ile İl geneli açık işler, oransal olarak farklı dağılımlar göstermektedir. İşyerlerinin, İlin işgücü piyasasına özgü ekonomik faaliyetleri göz önüne alındığında bu sonucun çıkması doğaldır.

Ana meslek grupları itibariyle İlde en fazla ihtiyaç duyulan meslek grubunu %43,8 oranı ile Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar oluşturmaktadır. Benzer şekilde Türkiye genelinde de bu meslek grubuna en çok ihtiyaç duyulduğu görülmektedir (%24,7). Bu ana meslek grubunu İl genelinde %32 oranı ile ve Türkiye genelinde %20,9 oranı ile Tesis ve Makine Operatörleri takip etmektedir. Öte yandan, İlde 3.sırada yer alan Teknisyenler, Teknikerler meslek grubu (%8,1) Türkiye geneli sıralamasında bir farklılık arz etmekte ve İl geneline göre 5.sırada yer almaktadır (%9,9).

Açık iş oranlarının ana meslek gruplarına göre dağılımına bakılacak olursa Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu İl genelinde %5,9 oranı ile ve Türkiye genelinde %7,2 oranı ile ilk sırada kendini göstermektedir. Öte yandan, İl genelinde Teknisyenler, Teknikerler meslek grubu, açık işlerin oransal dağılımında 2. sırada yer alırken Türkiye genelinde ise 4. sırada yer almaktadır (%3,4).

Tablo 39. Açık İşlerin ve Açık İş Oranlarının Ana Meslek Gruplarına Göre Dağılımı,%,Bilecik,Türkiye,2012

ANA MESLEK GRUPLARI	Açık İşlerin Dağılımı		Açık İş Oranı	
	Bilecik	Türkiye	Bilecik	Türkiye
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	2,8	6	1,4	1,6
Hizmet ve Satış Elemanları	5,7	12,2	3,2	3,8
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	3,5	15,9	1,1	2
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	0	0,2	0	1,9
Profesyonel Meslek Mensupları	4,3	9,2	2,9	2,4
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	43,8	24,7	5,9	7,2
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	8,1	9,9	4,3	3,4
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	32	20,9	3,2	5,4
Yöneticiler	0	0,9	0	1
TOPLAM	**100**	**100**	**3,5**	**3,3**

Kaynak: İl İPTA-2012

İl genelinde bazı meslek gruplarında hiç açık iş bulunmamaktadır. Bu meslek gruplarını Yöneticiler ile Nitelikli Tarım oluşturmaktadır. Bunun yanı sıra İl genelinde Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubu açık iş oranının düşüklüğüyle (%1,1) dikkat çekmektedir. Türkiye genelinde ise açık işin bulunmadığı hiçbir meslek yoktur.

[11] Örneğin Bilgi ve Iletişim sektöründeki açık işlerin toplam açık işler içerisindeki payı %1,6'tür. Ayrıca bu sektördeki çalışanların toplam çalışanlar içerisindeki payı %0,1'tir. Diğer taraftan Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektöründeki açık işlerin toplam açık işler içerisindeki payı %4,1 iken bu sektördeki çalışanların Bilecik genelindeki çalışanlar içerisindeki payı %0,7'dir.

Tablo 40'a bakıldığında İl genelinde açık işin toplam açık işler içindeki oranının en yüksek olduğu mesleklerin Porselen ve Seramik Eşyası İmal ile Seramik İşçiliği olduğu görülecektir. Toplam açık işlerin %20'sini bu meslekler oluşturmaktadır. Bu meslekleri %6'lık oranları ile Gaz Altı Kaynakçılığı ile Mermer İşçiliği takip etmektedir. Diğer taraftan, İl genelinde açık iş sayısının en yüksek olduğu ilk on mesleğin toplam açık işlerin yarısını oluşturmaktadır.

Türkiye genelinde ise açık işin, toplam açık işler içindeki en yüksek olduğu meslek %9 ile Beden İşçisidir. Daha sonra sırayla %8 oranı ile Makineci (Dikiş), %6 oranı ile İnşaat Kalıpçısı, %4 lük oranları ile Satış Elemanlığı ile Garsonluk, %3 oranları ile Güvenlik Görevlisi ile Soğuk Demirci meslekleri gelmektedir. Kaynakçı ve Temizlik Görevlisi meslekleri ise %2 oranları ile ilk on meslekte son sırada yer almaktadır.

Açık işler sıralamasında, İl ve Türkiye genelindeki ilk on meslekte yer alan mesleklerin hiç birinin aynı olmadığı dikkat çekmektedir.

Tablo 40. En Fazla Açık İş Belirtilen İlk On Mesleğin Toplam Açık İş İçindeki Oranı,%,Bilecik,Türkiye

BİLECİK		TÜRKİYE	
MESLEK	Oran	MESLEK	Oran
Porselen ve Seramik Eşyası İmal İşçisi	9,8	Beden İşçisi (Genel)	9
Seramik İşçisi	9,8	Makineci (Dikiş)	7,9
Gaz Altı Kaynakçısı	5,7	İnşaat Kalıpçısı	6,1
Mermer İşçisi	5,7	Satış Elemanı	4,4
Mermer Blok Kesme Makinesi Operatörü	4,9	Garson	3,6
Su Ürünleri Gıda İşleme İşçisi	4,3	Güvenlik Görevlisi	3,4
Alüminyum Doğramacı	2,6	Soğuk Demirci	2,5
NC/CNC Tezgâh Operatörü	2,6	Kaynakçı	2,4
Garson (Servis Elemanı)	2,4	Temizlik Görevlisi	2,3
Dökümcü (Metal)	2,2	Şoför	2,1

Kaynak: İPTA-2012

Açık işlerde istenen eğitim düzeyinde en çok dikkat çeken husus genelde herhangi bir eğitim düzeyinin istenmemiş olmasıdır. İşverenlerin çoğu talep edilen eğitim düzeyine "fark etmez" cevabını vermiştir.

Grafik 30. Açık İşler İçin Talep Edilen Eğitim Düzeylerinin Dağılımı, %, 2012

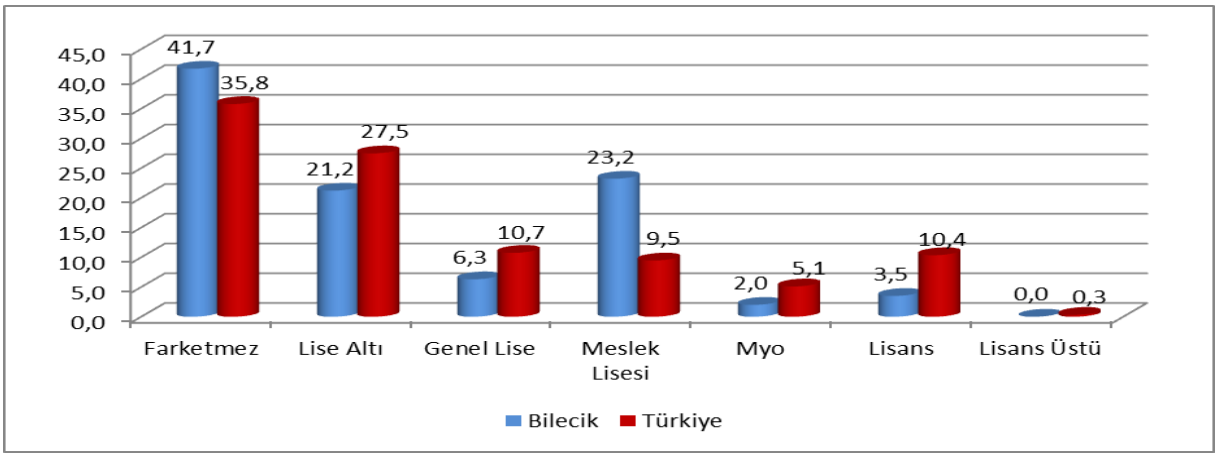

Kaynak: İPTA-2012

Bu durum kendini Türkiye sonucunda da göstermektedir. Türkiye sonucunda bu oran ilden daha düşük olmakla birlikte (%36) yine ilk sırada eğitim düzeyi fark etmez sonucu yer almaktadır. İkinci sırada hem ilde (%22) hem de Türkiye'de (%28) lise altı eğitim gelmektedir.

İlde tüm açık işlerde fark etmez ve lise altı eğitim oranı % 63'tür. Meslek lisesi % 23 ile üçüncü sırada yer alırken genel lise %6, lisans %4 ve meslek yüksekokulu %2 diğer sıralamayı oluşturmaktadır. Buradan hareketle meslek lisesi mezunları meslek yüksekokulu (MYO) mezunlarına tercih edilmektedir. Türkiye sonucunda da benzer durum söz konusudur. Çıraklık eğitimi ve yüksek lisans eğitim seviyelerini talep eden hiçbir işyeri olmamıştır.

Açık işlerdeki ilk sıradaki meslekler Porselen ve Seramik Eşyası İmal İle Seramik İşçiliği gibi belirli bir eğitim ve beceri isteyen meslekler olmasına rağmen bu meslekler için de istenen eğitim düzeyinin fark etmez olması dikkat çekicidir.

CNC Tezgâh Operatörü, Dökümcü (Metal), Gıda Teknolojisi Teknisyeni, Mekaniker- Fabrika Bakımı, Forklift Operatörü, Yapı Yalıtım Teknisyeni, Plastik Doğramacı, Garson (Servis Elemanı), Gaz Altı Kaynakçısı, Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik) gibi meslekler meslek lisesi mezuniyeti aranmaktadır. Meslek yüksekokulu mezuniyeti istenen meslekler ise Pazarlama Yetkilisi (Banka), Ziraat Teknikeri, İnşaat Teknikeri, Tornacı (Torna Tezgâhı Operatörü), Grafiker, Gıda Teknikeri, Laborant (Gıda) ile sınırlıdır.

Grafik 31. Açık İşler İçin Talep Edilen Beceri Düzeyleri,%,2012,Bilecik, Türkiye

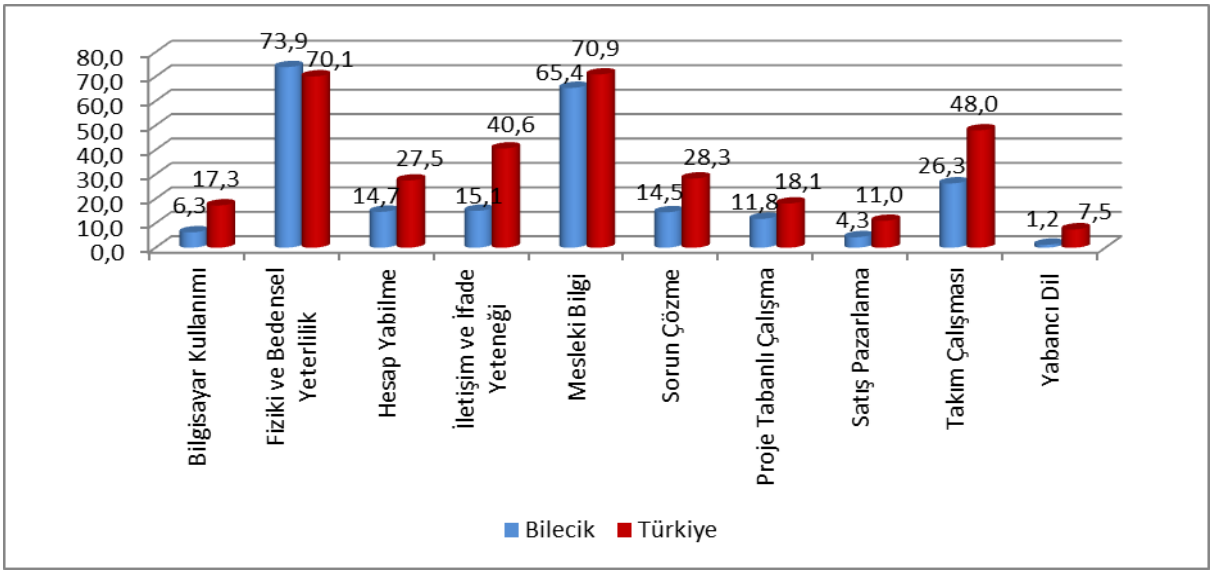

Kaynak: İl İPTA

İl genelinde açık işler için işverenlerin en çok talep ettiği beceri Fiziki Yeterlilik (%73,9) tir. Türkiye genelinde ise Fiziki Yeterlilik becerisi ikinci olarak tercih edilmektedir (%70,1). Diğer taraftan, İl genelinde ikinci olarak tercih edilen mesleki bilgi becerisinin (%65,4)Türkiye genelinde en çok talep edilen beceri olduğu göze çarpmaktadır (%70,9). Buna rağmen, takımla çalışma becerisinin il ve Türkiye genelinde 3.sırada tercih edildiği görülmektedir.

İl genelinde açık işler için talep edilen diğer beceriler; İletişim ve İfade Yeteneği (%15,1), Hesap Yapabilme (%14,7), Sorun Çözme (%14,5), Proje Tabanlı Çalışma (%11,8), Bilgisayar Kullanımı (%6,3) İle Satış- Pazarlama becerileri (%4,3) şeklinde sıralanmaktadır.

Türkiye geneline bakıldığında ise talep edilen becerileri sıralamasının iletişim (%40,6), sorun çözme (%28,3), hesap yapabilme (%27,5), proje tabanlı çalışma (%18,1), bilgisayar kullanımı (%17,3), satış pazarlama (%11) şeklinde olduğu görülecektir.

Yabancı dil bilmenin talep edilen beceriler sıralamasında İl ve Türkiye genelinde en alt sırada yer alması dikkat çekicidir.

Grafik 32. Açık İşlerin Karşılanma Kanalları, %,Bilecik, Türkiye,2012

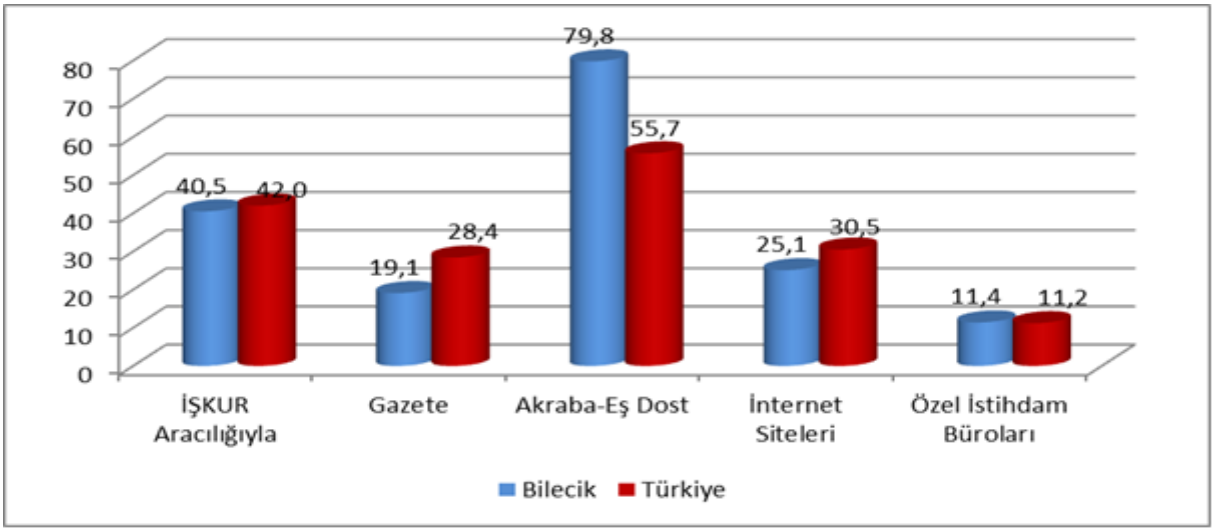

Kaynak: İPTA-2012

Açık işlerin karşılanmasında İl ve Türkiye genelinde Akraba-Eş Dost cevabının yüzdesi diğer cevap yüzdelerinden yüksektir. Bununla birlikte, İl ve Türkiye genelinde Akraba-Eş Dost cevabından sonra İŞKUR' un payının yüksek olmasında; İŞKUR'un son yıllarda işverenlerle geliştirdiği diyalog, 6111 sayılı torba yasayla işverenlere sunulan istihdam ve teşvik paketleri, yüz yüze gerçekleştirilen işyeri ziyaretlerinin etkisi büyüktür. Kurumumuza işverenler internet sayfamıza (www.iskur.gov.tr) 7/24 erişebilmekte ve yapmak istedikleri işlemi internet üzerinden rahatlıkla yapabilmektedirler. Ayrıca İş ve Meslek Danışmanlarımız işverenlerin mevzuat çerçevesinde bilgilendirmekte ve taleplerini karşılamalarına sistemli olarak yardımcı olmaktadırlar.

İl ile Türkiye geneli karşılaştırmasında açık işlerin karşılanma kanalları sorusuna verilen Gazete ve İnternet Siteleri ile İŞKUR aracılığıyla cevaplarının yüzdeleri il genelinde Türkiye genelinin altında kalmıştır. Öte yandan, Özel İstihdam Büroları cevabının yüzdesi il ve Türkiye genelinde -eşit seviyelerdedir. Akraba-Eş Dost cevabının yüzdesinde ise il geneli belirgin bir artış gösterip Türkiye genelinin çok üstüne çıkmıştır.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Temininde güçlük çekilen meslekler; işverenlerin, açık işlerini istediği mesleki özelliklere ve/ veya becerilere sahip çalışanlarla karşılayamadığı veya karşılamakta güçlük çektiği meslekleri ifade eder. Talep araştırması kapsamında işverenlere 2012 yılı içerisinde hangi mesleklerde eleman temin ederken güçlük çektikleri sorulmuştur. Böylece, işverenlerin işgücü piyasasında eleman bulmada güçlük çektikleri mesleklerle ilgili önemli veriler elde edilmiştir ve bu veriler işgücü piyasasının talep yapısını ortaya çıkartmıştır.

İşletmelere yapılan anketler neticesinde 89 farklı meslekte 547 kişinin temininde güçlük çekildiği görülmüştür.

Temininde güçlük çekilen mesleklere sektörler itibariyle bakıldığında ilk sırada %58,1'lik ihtiyaçla İmalat Sektörü yer almaktadır. İmalat Sektörünün Türkiye genelinde de %34,2'lik ihtiyaçla yine ilk sırada yer aldığı görülmektedir. İkinci sırada ise ilde 14,4'lük ve Türkiye genelinde 13,5'lik ihtiyaç yüzdeleri ile Toptan ve Perakende sektörü yer almaktadır. İl genelinde ilk iki sırada yer alan sektörlerdeki işgücü ihtiyacı toplam işgücü ihtiyacının %72,5'ini oluşturmakta olup bu sektörleri sırasıyla İnşaat (%5,9), İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri (%5,7) İle Ulaştırma ve Depolama (%4) sektörleri izlemektedir.

Tablo 41. Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı,%,2012,Bilecik,Türkiye

SEKTÖRLER	BİLECİK	TÜRKİYE
Bilgi ve İletişim	0,4	1
Diğer Hizmet Faaliyetleri	2,6	2,9
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklim.Ürt.Dağıtımı	0	0,4
Eğitim	1,6	2,1
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	0	2,5
Gayrimenkul Faaliyetleri	0	1,8
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	1,6	10,1
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor	0	1,8
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	2,2	2,3
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	2,6	3
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yön.İyileş.Faal.	0	0,5
Toptan ve Perakende Ticaret	14,4	13,5
Ulaştırma ve Depolama	4	5,4
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	5,7	6,2
İmalat	58,1	34,2
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hiz.Faaliyetleri	1,1	4,7
İnşaat	5,9	7,4
TOPLAM	**100**	**100**

Kaynak: İl İPTA

İlde en fazla temininde güçlük çekilen meslek grubunu toplam içerisinde %51,6'lık oranı ile sanatkarlar ve İlgili işlerde çalışanlar oluşturmaktadır. Türkiye genelinde ise bu meslek grubu %19,7'lik oranı ile 2. sıradadır. Buna karşın, İlde %29,4'lük oranı ile 2. sıradaki Tesis ve Makine Oprt. ana meslek grubunun Türkiye genelinde %20,9'luk oranı ile ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Öte yandan, İlde profesyonel meslek mensupları 3.sırada yer alan meslek grubunu oluştururken Türkiye genelinde 6. sırada yer almaktadır.

Temininde en fazla güçlük çekilen ilk iki meslek grubunu oluşturan Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar İle Tesis ve Makine Operatörleri, açık işlerin ana meslek gruplarına göre dağılımında yer alan ilk iki meslek grubuyla aynıdır.

Grafik 33. Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Ana Meslek Gruplarına Göre Dağılımları,%,Bilecik,Türkiye,2012

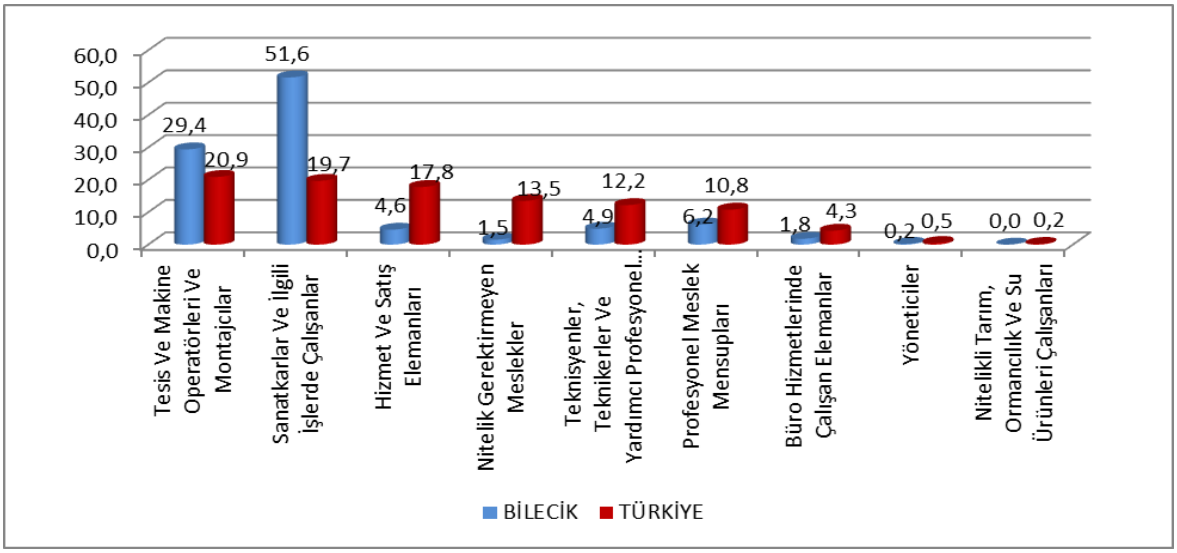

Kaynak: İPTA-2012

İlde işverenlerin temininde güçlük çektiği ilk on meslek Tablo 42'de büyüklük sırlamasına göre verilmektedir. İlk on meslekte temininde güçlük çekilen eleman sayısının toplamı toplam temininde güçlük çekilen eleman sayısının %48,7'sidir. Meslek dallarında en çok %11,7 oran ile ''seramik işçisi'' 'ne ihtiyaç duyulmaktadır. Bu mesleklerden seramik işçiliğinin temininde zorluk çekilen meslekler içindeki payının %11,7 olduğu ve ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği temininde güçlük çekilen gaz altı kaynakçılığı (%7,3) takip etmektedir.

Temininde en çok zorluk çekilen meslekler sıralamasında ilk on bir meslekte yer alan diğer meslekler arasındaki fark ise minimum düzeydedir. Sıralama şu şekilde devam etmektedir: %4,9 ile Mermer Blok Kesme Makinesi Operatörü, %4,8 ile Makine Bakım Ustası, %4 ile Su Ürünleri Gıda İşleme İşçisi, %3,8 ile Forklift Operatörü, %3,7 ile CNC Tezgâh Operatörü, %2,9 ile Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik), %2,9 ile CNC Plazma Kesim Operatörü ve %2,7 ile Hamurkardır.

İl ve Türkiye genelinde kaynakçılık dışında ilk on meslekte temininde güçlük çekilen meslekler birbirinden farklıdır.

Tablo 42: Temininde En Fazla Güçlük Çekilen İlk 10 Mesleğin Toplam İçerisindeki Ağırlığı,%,Bilecik,Türkiye2012

Bilecik		Türkiye	
MESLEK	%	MESLEK	%
Seramik İşçisi	11,7	Makineci (Dikiş)	6,4
Gaz Altı Kaynakçısı	7,3	Beden İşçisi (Genel)	6,3
Mermer Blok Kesme Makinesi Operatörü	4,9	Satış Elemanı	5,8
Makine Bakım Ustası	4,8	Garson	4,7
Su Ürünleri Gıda İşleme İşçisi	4	Güvenlik Görevlisi	4,3
Forklift Operatörü	3,8	Kaynakçı	2,7
NC/CNC Tezgah Operatörü	3,7	Şoför	2,7
Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik)	2,9	Aşçı	2,3
CNC Plazma Kesim Operatörü	2,9	Bilgisayar Yazılım Teknisyeni	1,9
Hamurkâr	2,7	Temizlik Görevlisi	1,6

Kaynak: İPTA-2012

Araştırma kapsamında işyeri ziyaretleri sırasında görüşülen işverenlere eleman temin ederken hangi nedenlerden dolayı güçlük çektikleri sorulmuştur.

Bu kapsamda görüşülen işverenlerin eleman temini konusunda yaşadığı güçlük nedenlerinin dağılımı Grafik 34'te verilmiştir. Buna göre, teminde güçlük çekilmesine neden olarak, işverenlerin büyük çoğunluğu istedikleri beceri ve niteliğe sahip eleman bulamadıklarını öne sürmüşlerdir. İkinci olarak elemanların yeterli iş tecrübesine sahip olmamaları ve üçüncü olarak ise ilgili meslekte çalışacak eleman bulunamaması olarak gösterilmiştir.

Elemanların yeterli beceriye sahip olmamasının diğer nedenler içindeki payı %57 ve iş tecrübesizliği %40,4 iken o meslekte eleman bulunamamasının diğer nedenler içindeki payı %31,3'dür.

Türkiye genelinde de eleman temininde güçlük çekme nedeni olarak en fazla yeterli beceriye sahip eleman bulunamaması öne çıkmaktadır. Öte yandan, ilde ikinci olarak öne sürülen elemanların iş tecrübesizliği Türkiye genelinde 3.sırada yer almaktadır. Ayrıca, Türkiye geneli kıyaslamasında meslekte eleman bulunamaması İl genelinde üçüncü olarak önem kazanırken Türkiye'de ikinci olarak (%50,9)öne çıkmaktadır.

Grafik 34. Elemanların Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri,%,Bilecik,Türkiye2012

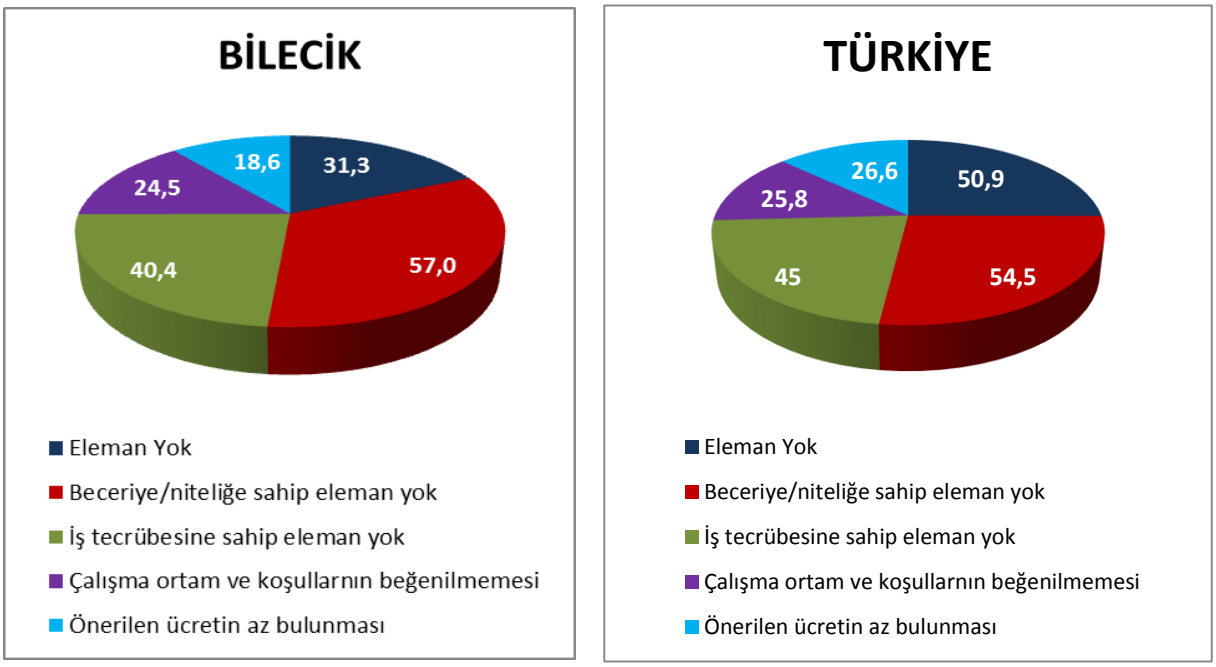

Kaynak: İPTA-2012

2012 YILINDA İŞE GİRİŞ-ÇIKIŞLAR

2012 yılında işyerlerinde sektörlere ve işyeri büyüklüklerine göre eleman alımı ve elaman çıkma/çıkarılma durumu değerlendirildiğinde, Bilecik'te işten çıkartılan toplam 4.137 kişiye karşılık toplam 4.361 kişinin işe alındığı görülmektedir. Türkiye için bu rakamlar 1.409.278 kişinin işten çıkarılmasına karşılık 1.766.399 kişinin işe alındığını göstermektedir. Diğer ifadeyle, Bilecik için net çalışan artışı 224 kişi iken Türkiye için 357.121 kişi olarak ortaya çıkmaktadır. Araştırmanın uygulandığı tarihe kadar Bilecik ili 10+ özel yerel birim işyerlerinde alınan eleman sayısı çıkartılan eleman sayısından fazladır. Aradaki fark olan 224 kişilik artış yıl içerisindeki değişimi ifade etmektedir.

Sektörlere göre yıl içinde işe alınanlar ile işten çıkartılanlar net istihdam değişim yüzdesinin belirlemesinde önem arz etmektedir.

Grafik 35'te görüldüğü gibi İl ve Türkiye genelinde net istihdam değişiminin[12] farklı sektörel dağılımlara sahip olduğu yüzdeler karşımıza çıkmaktadır.

Buna göre, İlde net istihdam değişiminde 42,8'lik yüzdesiyle en fazla değişimin olduğu sektörün Bilgi ve İletişim sektörü olduğu görülecektir. Halbuki bu sektör Türkiye genelinde 9.sırada yerini bulmaktadır. Öte yandan, İlde 2.sırada yer alan ve net istihdam değişim yüzdesinin 29,4 olduğu İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü Türkiye genelinde 7.sırada bulunmaktadır. Benzer şekilde, ilde 9,6'lık değişim yüzdesiyle 3.sırada yer alan Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler Türkiye genelinde yine farklı bir sırada olup 16. dır.

Yukarıda bahsedilen durum Türkiye geneli için bakılacak olursa ilk sırada 13,7'lik yüzdesiyle Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri bulunmaktadır. Bunu sırasıyla Kültür,Sanat, Eğlence (%11) İle İdari ve Destek Hizm. Faal. (%10,6) sektörleri takip etmektedir.

Türkiye genelinde bazı sektörlerde işe giriş ve çıkışlar yaşanırken İlde ise bunların yaşanmadığı görülmektedir. Gayri Menkul, Atık Yönetimi İle Kültür, Sanat, Eğlence sektörleri buna örnek olarak verilebilir.

Yukarıda yapılan karşılaştırmaların yanı sıra şunu da belirtmeliyiz: İlde en az değişimin yaşandığı daha doğrusu yıl içinde işten çıkışların işe girişlerden daha çok olduğu tek sektör ulaştırma sektörüdür (%-1,6). Bu durumun oluşmasında yeni yapılan veya yapılacak olan karayolları çalışmaları önemli bir yere sahiptir. Bu gibi işlerde çoğunlukla hizmet alım usulüyle çalışıldığı görülmektedir. Bu nedenle, bir karayolu yapımı söz konusu olduğunda ihaleyi kazanan firma o işin gerektirdiği sayıda işçi alımı yapmakta veya atıl durumda beklettiği elemanlarını bu işlerde istihdam etmektedir. Böylece, ulaştırma sektöründe işe girişlerde artış yaşandığı görülmektedir. Benzer şekilde, bir karayolunun yapımı bittiğinde ihale ile işçi çalıştıran firma bu işçilerinin sözleşmelerini fesh etmekte veya işçi çıkarmaya yönelmektedir. Bunun sonucu olarak da ulaştırma sektöründe işten çıkışlarda artış yaşanmaktadır.

Buradan hareketle şu sonuca ulaşabiliriz: İl genelinde ulaştırma sektöründe net istihdam değişiminde yaşanan olumsuz yöndeki eğilimin sebebi yıl içindeki karayolu yapım işlerinin önceki yıla göre daha az oluşudur.

[12] Net İstihdam Değişimi= (Yıl İçinde İşe alınanlar- Yıl İçinde İşten Çıkarılanlar)/ Toplam Çalışan Sayısı formülü ile bulunur.

Grafik 35. Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi, %,Bilecik,Türkiye,2012

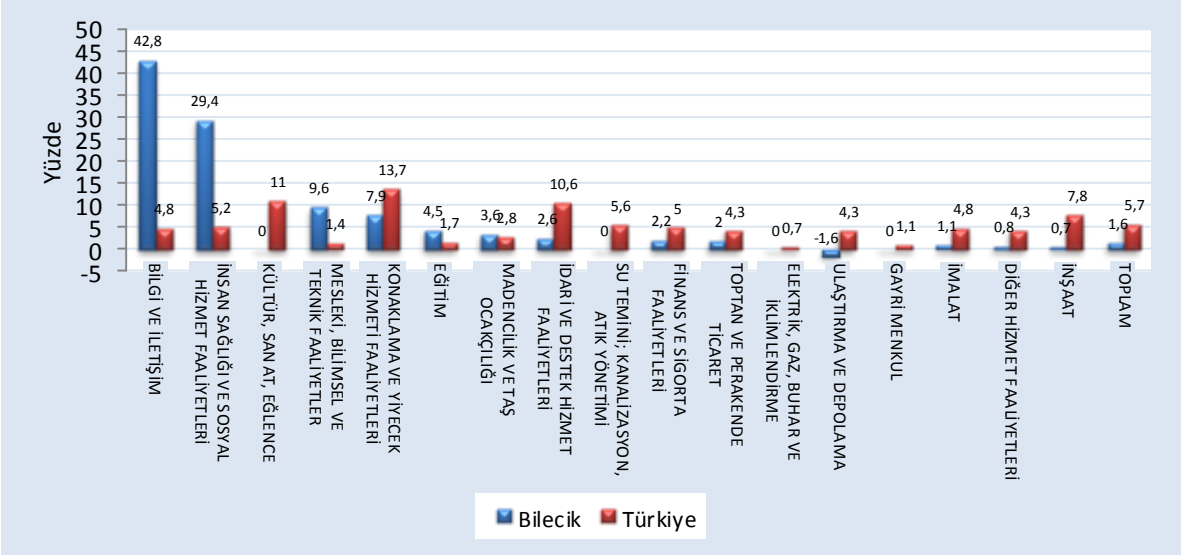

Kaynak: Bilecik İPA-2012

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Türkiye genelinde yapılan araştırma kapsamında işverenlere gelecek dönemler için eleman sayılarındaki artış ya da azalışları hakkındaki görüşleri sorulmuştur. Buradan hareketle elde edilen veriler kısa ve orta vadede olmak üzere iki ayrı kategoride değerlendirilmiştir. Buna göre, işverenlerin 2012 yılı Aralık ayı sonu itibariyle "çalışan sayısında değişiklik olacağı meslekler var mı, varsa hangi sayıda artış ya da azalış" olacağı sorularına verdiği cevaplar derlenmiştir. Böylece işverenlerin kısa vadedeki istihdam eğilimleri sayısal olarak ortaya konulmuştur. Öte yandan, 2013 yılı Haziran ayı sonu itibariyle aynı soru sorulmuş ve alınan cevaplar derlenerek orta vadedeki istihdam eğilimleri verilerine ulaşılmıştır.

Hangi mesleklerin istihdamında artış ya da azalış olacağına dair bir öngörüye sahip olma Aktif İşgücü Politikalarının yerinde ve etkin bir şekilde belirlenmesinde önemini gösterecektir. Bu sayede de istihdamın arttırılmasına ve işsizliğin azaltılmasına doğrudan katkı sağlanacaktır.

Tablo 43'e bakılacak olursa sektörler arasında Net İstihdam Değişim Oranının hem İl hem de Türkiye genelinde farklı dağılımlarda olduğu görülecektir. Ayrıca, bu tabloda Net istihdam Değişim Oranında görülen olumlu yöndeki artış o sektörde büyüme olacağını göstermektedir. Olumsuz yöndeki artış da tersine olarak daralma olacağına dair önemli fikirler verebilmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre 2012 aralık ayı sonu itibariyle İlde Net İstihdam Değişim Oranı %0,4 iken bu oranın 2013 haziran ayı sonu itibariyle 1,7 puanlık artış göstererek %2,1'e yükseleceği ön görülmektedir. 2012 yılı aralık ve 2013 yılı haziran ayı sonu itibariyle beklenen Net İstihdam Değişim Oranı aynı dönemler itibariyle Türkiye genelinin altında seyretmiştir. Bu beklenti aralık ayı sonu için Türkiye genelinde %1,9 iken haziran ayı sonu için %3,7 olarak öngörülmüştür. Buradan hareketle Bilecik ili için önümüzdeki süreçte bir sektörel büyüme yaşanacağı söylenebilir.

Tablo 43. Sektörlere Göre Net İstihdam Değişim Oranı,NİDO,%,Bilecik,Türkiye,2012

SEKTÖRLER	Açık İş Oranı		31 Aralık 2012 NİDO		30 Haziran 2013 NİDO	
	Bilecik	Türkiye	Bilecik	Türkiye	Bilecik	Türkiye
Bilgi ve İletişim	36,4	2,6	42,9	2,3	0	1,4
Diğer Hizmet Faaliyetleri	3,2	3,8	-0,8	4,5	-2,5	1,7
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklim.Ürt.Dağ.	1,4	0,9	0	1,8	0	0,1
Eğitim	1,5	1	0,6	1,1	-14,6	0,5
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	2,9	1,2	3	0,7	3	0,5
Gayrimenkul Faaliyetleri	0	5,7	0	0,2	0	1,1
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faal.	6,1	3,7	1,4	-4	0	7
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence	0	2,7	0	3,1	0	2,3
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	0,2	4,2	-1,2	1,9	0	3,4
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	18,4	3,6	3,2	2,4	0	5,2
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yön.	0	0,3	0	0,6	0	2,6
Toptan ve Perakende Ticaret	4,1	3,8	0,4	3	4,2	4,6
Ulaştırma ve Depolama	2,2	4,2	0,6	1,2	4,5	7
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	0	1,5	0	2,5	7,4	4,8
İmalat	3,3	5	1,1	3,3	1	4
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hiz.Faaliyetleri	10,5	3,4	23,5	1,4	11,8	1,6
İnşaat	8,7	6,1	-9,4	0,5	10,2	5,8
TOPLAM	**3,5**	**3,3**	**0,4**	**1,9**	**2,1**	**3,7**

Kaynak: İPTA-2012

Tablo43'e bakıldığında Bilgi ve İletişim Sektöründe[13] 42,9'luk beklenti yüzdesiyle 31 aralık sonu itibariyle büyüme yaşanacağı ön görülmektedir. Sektörler bazında açık iş oranlarına baktığımızda da Bilgi ve İletişim Sektörünün %36,4' lük oranıyla ilk sırada yer aldığı dikkat çekmektedir. Haziran ayı sonu itibariyle ise bu sektörde herhangi bir istihdam değişiminin yaşanması beklenmemektedir.

Sektörel istihdam değişimi incelememize devam ettiğimizde 2012 yılı aralık ayı sonu itibariyle 23,5' lik yüzde ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Sektöründe bir artış beklentisi vardır. Bu sektörde Haziran ayı itibariyle de Net İstihdam Değişiminde artış ön görülmektedir. Ancak, bu artış beklentisi aralık ayına göre daha az orandadır. Öyleyse, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe kısa vadede bir büyüme fakat orta vadede nispeten bir küçülme olacağı söylenebilecektir.

Tablo 43'te görüldüğü gibi bazı sektörlerde Net İstihdam değişimi hiç beklenmemektedir. Bu sektörler; Elektrik, Gaz, Buhar ve İklim.; Kültür, Sanat, Eğlence sektörleri ile Su Temini, Kanalizasyon, Atık Yön. İyileş. Faaliyetleridir. Öte yandan 2012 aralık ayı sonu itibariyle İl genelinde Net İstihdam Artış Beklentisinin en az olduğu ya da küçülme beklendiği ilk üç sektör sırasıyla İnşaat (%-9,4), Madencilik ve Taş Ocakçılığı (%-1,2), Diğer Hizmet Faaliyetleri (%-0,8) sektörleridir. Aynı durum 2013 haziran ayı sonu itibariyle bu sektörler için değerlendirildiğinde aralık ayında %10,2 ile İnşaat Net İstihdam Artış Beklentisi olan ikinci sektördür. Madencilik ve Taş Ocakçılığı için ise haziran ayı sonu itibariyle hiçbir beklentinin olmadığı görülmektedir. Ancak, bu durum aralık ayı ile karşılaştırıldığında olumlu yönde olduğu ve Net İstihdam Değişiminde nispeten artış yaşanacağı anlaşılacaktır. Diğer Hizmet Faaliyetlerinin ise sektörel olarak daha da küçülme içerisine gireceği ve 2013 haziran ayı sonu itibariyle %-2,5 olacağı anlaşılacaktır.

Türkiye genelinde ise 2012 yılı aralık ayı sonu itibariyle en yüksek Net İstihdam Artış Beklentisi olan ilk üç sektör %4,5 ile Diğer Hizmet Faaliyetleri, %3,3 ile İmalat ve %3,1 ile Kültür, Sanat, Eğlence Sektörleridir. Öte yandan, Türkiye genelinde olumsuz yönde Net İstihdam Değişiminin olacağı tek sektör %-4 ile Konaklama ve Yiyecek Hizm. sektörüdür. Ancak, bu sektörün 2013 yılı haziran ayı itibariyle bir Net İstihdam Artış Beklentisi içinde olduğu dikkat çekmektedir.

[13]Burada oranlar değerlendirilirken Bilgi ve İletişim sektöründe bulunan işyerlerinin toplam işyerleri içerisindeki payının % 0,4 ve İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe bulunan işyerlerinin toplam işyerleri içerisindeki payının % 0,4 olduğu göz ardı edilmemelidir

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler

2012 yılı aralık ayı sonu itibariyle net istihdam artışı beklenen ilk on meslek sıralaması Garson (Servis Elemanı) hariç Bilecik ve Türkiye için oldukça farklılık göstermektedir. Örneğin, Türkiye'de ilk iki sırada Temizlik Görevlisi ve Beden İşçisi (Genel) gibi vasıfsız meslekler gelmekteyken Bilecik'te bu ilk iki sıra İplikçi (Ring/vater/vargel) ile Beton ve Betonarme meslekleri Kalıpçısı şeklinde değişmektedir.

Tablo 44. Net İstihdam Artışı Beklenen İlk On Meslekler-31 Aralık 2012,Bilecik,Türkiye

Bilecik	Türkiye
İplikçi (Ring/vater/vargel)	Temizlik Görevlisi
Beton Ve Betonarme Kalıpçısı	Beden İşçisi (Genel)
CNC Tezgah Operatörü	Güvenlik Görevlisi
Dökümcü (Metal)	Beden İşçisi (İnşaat)
Mermer Blok Kesme Makinesi Operatörü	Makineci (Dikiş)
Su Ürünleri Gıda İşleme İşçisi	Satış Elemanı (Tanıtım)
CNC Torna Tezgahı Operatörü	Çöp Kamyonu Sürücüsü
Mozaik Kesici Ve Döşeyici	Evde Çocuk Bakım Elemanı
Garson (Servis Elemanı)	Garson (Servis Elemanı)
Kaynak Teknisyeni	Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)

Kaynak: İPTA-2012

2013 yılı haziran ayı sonu itibariyle meslekler bazında Bilecik ve Türkiye için ilk on meslekte beklenen Net İstihdam Artışı Tablo 45'te verilmiştir. Bu tabloda görüldüğü gibi Türkiye'de ilk üçte vasıfsız meslekler varken Bilecik'te ise Mermer İşçiliği ve Yaşlı Bakım Elemanı gibi vasıf gerektiren meslekler olduğu göze çarpmaktadır. Her ne kadar sıralamadaki yerleri farlı da olsa Bilecik ve Türkiye için Temizlik Görevlisi ve Garson (Servis Elemanı) mesleklerinin Net İstihdam Artışı beklenen ilk on meslek içinde yer alması açısından dikkat çekmektedir.

Tablo 45. Net İstihdam Artışı Beklenen İlk On Meslek-30 Haziran 2013,Bilecik,Türkiye

Bilecik	Türkiye
Mermer İşçisi	Beden İşçisi (Genel)
Yaşlı Bakım Elemanı	Temizlik Görevlisi
Temizlik Görevlisi	Beden İşçisi (İnşaat)
Çocuk Gelişim Elemanı	Garson (Servis Elemanı)
İplikçi (Ring/vater/vargel)	Güvenlik Görevlisi
Su Ürünleri Gıda İşleme İşçisi	Servis Garsonu
İnşaat Kalfası (Genel)	Aşçı
CNC Torna Tezgahı Operatörü	Satış Elemanı (Tanıtım)
Forklift Operatörü	Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)
Garson (Servis Elemanı)	Beden İşçisi (Temizlik)

Kaynak: İPTA-2012

Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler

31 Aralık 2012 tarihi itibariyle Net İstihdam Azalışına ilişkin meslekler değerlendirildiğinde Türkiye genelinde Beden İşçisi (Genel), Çöpçü ve Beden İşçisi (İnşaat) ilk üç sırada yer almaktadır. Bilecik için ise bu sıralama farklılık göstermekte olup Tünel Kalıpçı-İnşaat, İnşaat Kalfası (Genel), İş Makineleri Yağcısı şeklindedir.

Tablo 46. Net İstihdam Azalışı Beklenen İlk On Meslekler-31 Aralık 2012,Bilecik,Türkiye**Bilecik**	**Türkiye**
Tünel Kalıpçı-İnşaat	Beden İşçisi (Genel)
İnşaat Kalfası (Genel)	Çöpçü
İş Makineleri Yağcısı	Beden İşçisi (İnşaat)
İş Makineleri Operatörü	Servis Garsonu
Beden İşçisi-Bina İnşaatı	Garson (Servis Elemanı)
Sıvacı	Temizlik Görevlisi (Hastane)
Madenci (Genel)	Temizlik Görevlisi
Soğuk Demirci	Güvenlik Görevlisi
Usta Öğretici (Duvarcılık)	Beden İşçisi (Temizlik)
Usta Öğretici (Betonarme Demirciliği)	Aşçı

Kaynak: İPTA-2012

2013 yılı haziran ayı sonu itibariyle Bilecik'te en fazla Net İstihdam Azalış Beklentisinin olduğu ilk üç meslek Türkçe öğretmeni, Meydancı ve Futbolcu şeklinde iken Türkiye'de bu sıralama Beden İşçisi (Genel), Kasiyer ve Temizlik Görevlisi şeklindedir.

Tablo 47. Net İstihdam Azalışı Beklenen İlk On Meslek-30 Haziran 2013,Bilecik,Türkiye**Bilecik**	**Türkiye**
Türkçe Öğretmeni	Beden İşçisi (Genel)
Meydancı	Kasiyer
Futbolcu	Temizlik Görevlisi
Sosyal Bilgiler Öğretmeni-Ortaöğretim	Beden İşçisi (İnşaat)
İlköğretim Matematik Öğretmeni	Güvenlik Görevlisi
Tarih Öğretmeni-Ortaöğretim	Sevkiyat Görevlisi
Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim	İplikçi (Ring/vater/vargel)
Felsefe Grubu Öğretmeni-Ortaöğretim	Diğer Orta Öğretim Öğretmenleri
Ziraat Teknikeri	Aşçı
Yabancı Dil Öğretmeni-Ortaöğretim	Garson (Servis Elemanı)

Kaynak: İPTA-2012

SONUÇ

Bilecik İli İşgücü Piyasası Analizi raporunun temel yaklaşımı işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine yardımcı olmaktır. Bu doğrultuda ele alınacak temel husus işgücü arzı ve talebi arasındaki eşleşmeme, diğer bir ifade ile dengesizliktir. Dengesizliğin ne boyutta olduğunu ortaya çıkartabilmek için ilin işgücü arz ve talep yapılarının birlikte ele alınarak analiz edilmesi gerekmektedir.

Giriş bölümünde de açıklandığı gibi İlin işgücü piyasası arz yapısı ve arzı etkileyen değişkenler eldeki mevcut veriler kullanılarak analiz edilmiştir. Bu verilerin önemli bir kısmı İl bazında değil, İBBS2[14] bölümlenmesi doğrultusunda Eskişehir, Bilecik, Bursa illerini kapsayan TR41 bölgesine aittir. Arza yönelik ikinci kısıtlama ise bu verilerin önemli bölümünün 2011 yılına ait olması, bir kısmının ise daha eski tarihlere dayanmasıdır.
Talep boyutunun tespiti için özel bir araştırma düzenlenmesine rağmen bu araştırmanın da kısıtları mevcuttur. En önemli kısıt araştırmanın temelini oluşturan adres listesinden kaynaklanmaktadır. Adres listesi 2012 Nisan ayında güncelleştirilmesine ve araştırma 10+çalışanı olan işyerlerini kapsayacak şekilde düzenlenmesine rağmen, 1-9 çalışanı olan işyerlerine ciddi oranda kayma ile karşılaşılmıştır. 10+ işyerlerinden 1-9'a kayma, 10 kişiden az çalışanı olan işyerlerinin de büyüme olasılığının olduğunu ortaya koymaktadır, fakat bu olasılığı ölçebilecek veri seti mevcut değildir.

Diğer bir önemli kısıt ise Türk işgücü piyasasının yapılanmasından kaynaklanmaktadır. Türkiye'de kayıt dışı çalışma oranı çok yüksektir. Bu durum kendini TR41 bölgesinde biraz daha kabul edilebilir göstermektedir. Bölgede tarım dışı sektörlerde kayıt dışı çalışma oranı %22'dir. Bu oran kadınlarda %26'ya çıkmaktadır. İşverenlerin çalışanlarına yönelik araştırmalarda sadece kayıtlı elemanlarını bildirdiği, kayıt dışı çalışanlarına dair bir bilgi vermedikleri bilinen bir olgudur.

Araştırmanın diğer bir kısıtlayıcı tarafı da işverenlerden mesleklere ilişkin yeterli bilgiyi ayrıntılı almada problem yaşanmasıdır. Bu olumsuz durum kendini beden işçiliği mesleğinde daha çok hissettirmektedir. İşverenlerin genel eğilimi temizlik, taşıma ve inşaat işlerine yönelik meslekleri tek bir kalem altında, beden işçisi olarak bildirmeleridir. Mesleklere yönelik diğer bir kısıt da "**Türk Meslekler Sözlüğü**"nde bazı mesleklerin tanımlanmasındaki eksikliklerdir. Bazı meslekler ise Sözlükte yer almamaktadır.

Tüm bu kısıtlamalara rağmen gerçekleştirilen Talep Araştırması bugüne kadar tüm iller itibariyle karşılaştırmaya imkân sağlayacak şekilde standartlaştırılmış bir araştırmadır ve bu araştırma zengin bir bilgi tabanına sahiptir.

Bilecik ili sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasında 81 il içinde 27. sıradadır[15] . Çalışabilir yaştaki nüfusun eğitim seviyesi Türkiye ortalamasından bazı alanlarda daha yüksektir. Çalışabilir yaştaki nüfusun ağırlıklı kısmını (%59,1) lise altı eğitimliler oluşturmaktadır. Kadınlar arasında özellikle diplomasızlık durumu erkeklere göre çok daha yaygındır. Okuryazar olmayan nüfusun %82'si, diploması olmayanların da %47'si kadın nüfustur. Nüfusun sadece %20,9'u lise ve dengi okul mezunu, %8,6 'sı yüksek eğitimlidir.

---

[14]Bölgesel sınıflama üç düzeyden oluşmaktadır. İlk aşamada idari yapıya uygun olarak 81 il, 3.düzeyde bölge birimleri olarak tanımlanmıştır. Ekonomik, sosyal, kültürel ve coğrafi yönlerden benzer illerin belirli bir nüfus büyüklüğü de dikkate alınarak gruplanması ile 26 birim 2. Düzeyde bölge birimleri tanımlanmıştır. Yine aynı kritere göre 2. düzey bölge birimlerinin gruplanması sonucu 12 birim 1. düzeyde bölge birimleri tanımlanmıştır.

[15]Kalkınma Bakanlığı SEGE' den alınmıştır.

Bu yapının işgücü piyasasını derinden etkilemesi kaçınılmazdır. Eğitim oranlarının düşüklüğü işgücü piyasasına girişi zorlaştırmaktadır. Bilecik ilinde nüfusun dörtte birine yakını kırsal alanda yaşamaktadır. Buna karşın il ve ilçe merkezlerindeki nüfus daha yoğundur.

Yıllar itibariyle tarım dışı istihdam edilen sayısında artış yaşanmaktadır. 2011 yılında 2010 yılına göre tarım dışı sektörlerde istihdam edilenler sayısı % 7,2'dir. Cinsiyet özelliklerine göre incelenirse özellikle tarım dışı sektörlerde çalışan kadınlarda istihdam artışı olduğu görülmektedir. 2011 yılında 2010 yılına göre tarım dışı sektörde istihdam edilen kadın sayısı % 11'lik artış göstermiştir.

Talep boyutu itibariyle, araştırma sonuçlarına göre il genelindeki işyerlerinin %31'i imalat sektöründe faaliyet göstermektedir. İş yerlerinin sektörlere göre dağılımında lokomotif sektörün imalat sektörü olması sonucu en fazla açık iş ve temininde güçlük çekilen meslekler de imalat sanayindedir.

Buna karşılık açık iş oranları itibariyle önde gelen sektör bilgi ve iletişim sektörüdür(36,4). Bu sektörde çalışan sayısının çok az olması (%0,1) ekonomide bu oranın önemini henüz hissettirmese de sektörün gelişimi ile birlikte ilerleyen dönemlerde ilgili sektörlerde istihdam artışı yaşanacağına işaret etmektedir.

Açık iş oranının yüksekliğinin iki anlamı vardır. Ya istihdamda yaşanan yüksek artış, doldurulması gereken işler yaratmaktadır ya da yüksek bir eleman devri nedeniyle yüksek açık iş yaşanmaktadır.

Ana meslek grupları itibariyle en yüksek açık iş oranının olduğu grup Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar Meslek grubudur. İkinci sırada Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, üçüncü sırada Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel meslek grubu yer almaktadır. Açık iş oranı yüksek mesleklerin büyüme potansiyeli taşıdığını söylemek mümkündür.

Meslekler itibariyle de açık işin en fazla olduğu meslekler; Porselen ve Seramik Eşyası İmal İşçisi ile Seramik İşçisi'dir. Seramik İşçisi aynı zamanda temininde en zorluk çekilen meslektir .

İşverenlerin çoğu açık işlerde istenen eğitim düzeyine "fark etmez" cevabını vermiştir. Açık işlerde işverenlerce herhangi bir eğitim düzeyinin istenmemiş olması dikkat çekicidir.

İl genelinde açık işler karşılanmasında işverenlerin en çok tercih ettiği beceri Fiziki Yeterlilik (%73,9)'tir. Bunu Mesleki Bilgi ile Takım Çalışması becerileri izlemektedir.

Araştırma sonuçlarına göre işletmelerin gelecek beklentileri olumlu yönde seyretmektedir. Sektörler bazında Net istihdam Değişim Oranında görülen olumlu yöndeki artış o sektörde büyüme olacağına işaret etmektedir. 2012 aralık ayı sonu itibariyle İlde sektörlere göre Net İstihdam Değişim Oranı %0,4 iken bu oran 2013 haziran ayı sonu itibariyle 1,7 puanlık artışla %2,1'e yükselmiştir.

2012 yılı aralık ayı sonu itibariyle NiDO rakamları incelendiğinde %49,9 oran ile ilk sırada yer alan Bilgi ve İletişim Sektörü'nde büyüme yaşanacağı ön görülmektedir. Sektörler bazında açık iş oranlarına baktığımızda da Bilgi ve İletişim Sektörünün %36,4' lük oranıyla ilk sırada yer aldığı dikkat çekmektedir. Haziran ayı sonu itibariyle ise bu sektörde herhangi bir istihdam değişiminin yaşanması beklenmemektedir.
Bu çalışma bütünü itibariyle İİMEK kararlarına temel veri oluşturması ve yıl içinde yapılacak eğitim programlarına yön vermesi açısından son derece önem arz etmektedir.

İşverenlerin gelecek ile ilgili olumlu beklentileri işgücü piyasasında talep yaratacaktır. Bu işgücü talebiyle arzı eşleştirerek Bilecik'te istihdamı artırmak üzere aşağıdaki öneriler değerlendirilmelidir:

- İŞKUR'un işsiz kayıtlarında sayısal olarak işgücü piyasasında mevcut talebin çok üstünde olan işsizlere yönelik, onları istihdama dahil edecek şekilde kurslar düzenlenmelidir.
- İşverenlerin nitelik gerektiren mesleklerde eleman talebine karşılık, sistemde kayıtlı iş arayanlara niteliklerini geliştirmek üzere eğitimler vererek, bu kayıtlı işgücünü işverene sunmak üzere işyeri ziyaretleri fazlalaştırılabilir.
- İşgücü piyasasında kadınlar ve gençlerin istihdama katılım oranlarını yükseltmek amacıyla hedef kitlesi gençler ve kadınlar olan eğitim programları düzenlenmelidir.
- Dezavantajlı grubun işgücüne katılımını ve istihdamını artırmak için kontenjanları dolduramayan işverenler ile işbirliği yapılarak uygun mesleki eğitim programları hazırlanmalıdır.
- Mesleki eğitim programları çerçevesinde, örgün öğretimden ayrılan genç nüfusu ve açık iş taleplerini birlikte değerlendirerek, işgücü piyasasına dahil edecek şekilde eğitim başlıkları belirlenmelidir.

  Kadınların istihdama katılımını artırmak amacıyla aktif işgücü piyasası politikaları kapsamında gerektiği takdirde mesleki eğitim kurslarına katılımı artıracak teşvik politikaları uygulanmalıdır.

KAYNAKÇA

TÜİK, Hane halkı İşgücü Anketleri

TÜİK, ADNKS (Adrese dayalı nüfus kayıt sistemi sonuçları)

TÜİK, Ulusal Hesaplar-Bölgesel Hesaplar

İŞKUR, İstatistik Yıllıkları

İŞKUR, İPA (İşgücü Piyasası Araştırması) Sonuçları, 2012

BEBKA, Kalkınma Göstergeleriyle TR41

BEBKA, TR41 Bölgesi İnsan Kaynakları Analizi, 2011

BEBKA, TR41 2010-2013 Bölge Planı

MEB, Milli Eğitim İstatistikleri, Örgün Eğitim, 2011-2012

MEB, Milli Eğitim İstatistikleri, Örgün Eğitim, 2010-2011

MEB, Milli Eğitim İstatistikleri, Örgün Eğitim, 2009-2010

Kalkınma Bakanlığı, SEGE, 2011

Kalkınma Bakanlığı, Kamu Yatırımları

TOBB, Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri

Bilecik Valiliği, İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü

EKLER

Ek 1- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu

BİLECİK İLİ İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI
(İŞYERİ BİLGİ FORMU)
Sayın İşyeri Yetkilisi,
Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümüne yönelik işgücü yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçları belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.
Bilgi Verme ve Gizlilik
Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz. 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunun Madde 21-Gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanununun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.”
Kapsam
Bu araştırma, İlinizdeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden tüm İşyerlerini kapsamaktadır. İlgi formunun, İşyeri sahibi veya ortakları, müdür bulunan İşyerlerinde İnsan Kaynakları, Personel, İşletme veya Muhasebe Müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir.
Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.
Örnek No:
İşyerinin Yasal Unvanı:
İşyerinin Tabela Unvanı:
…
ADRES BİLGİLERİ
…
Formu Cevaplayan İşyeri Yetkilisinin Bilgileri
…
BİLGİ İÇİN BAŞVURULABİLECEK ADRES TELEFON VE FAKS NUMARALARI
…

Bölüm I - İŞYERİ FAALİYETİ

1: İşyerinin ana iktisadi faaliyetini aşağıdaki listeden işaretleyiniz(*)

01		Madencilik ve Taş ocakcılığı
02		İmalat
03		Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
04		Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
05		İnşaat
06		Toptan ve perakende ticaret, motorlu kara taşıtlarının ve motorsikletlerin onarımı
07		Ulaştırma ve depolama
08		Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
09		Bilgi ve iletişim
10		Finans ve sigorta faaliyetleri
11		Gayrimenkul faaliyetleri
12		Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
13		İdari ve destek hizmet faaliyetleri
14		Eğitim
15		İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
16		Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
17		Diğer hizmet faaliyetleri

(*) Sadece bir faaliyet kolu işaretlenecektir.

Sayfa 1

2: İşyerinin iktisadi faaliyet kodu işyeri listesindeki ile	Aynı		
	Değişmiş		
3: İşyeri mevsimlik çalışıyor mu?	Evet		→ Soru 4'e geçiniz.
	Hayır		→ Soru 4'e geçiniz.

Bölüm II - MEVCUT İSTİHDAM

S4: İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

01	02	03	04
Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü,	Erkek	Kadın	Toplam

Bölüm III -AÇIK İŞLER

S5: İşyerinizde şu an eleman ihtiyacı duyduğunuz meslekleri ve her meslekte ihtiyaç duyulan eleman sayısını belirtiniz?

S5.1: Eleman ihtiyacı duymuyoruz ☐ → Soru 6.1'e geçiniz.

01	02	03	04										05	06				
Eleman İhtiyacı Duyulan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Lise altı 2. Genel lise 3. Meslek lisesi 4. Meslek yüksekokulu 5.Lisans 6. Lisans üstü 7. Farketmez	Beceri İhtiyacı (*) 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve Bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (analitik beceri) 4. Mesleğe ilişkin yeterli bilgi 5. Proje tabanlı çalışma 6.Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve bağımsız karar verme becerileri 8. Takım çalışması 9-Yabancı dil 10. İletişim ve ifade yeteneği										İhtiyaç duyduğunuz elemanı şu anda herhangi bir yolla arıyor musunuz? 1-EVET 2- HAYIR	Açık işlerinizi hangi yolla arıyorsunuz (*) 1. İŞKUR aracılığıyla 2. Gazete 3. Akraba-Eş Dost 4. İnternet Siteleri 5. Özel İstihdam Büroları				
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		1	2	3	4	5
	☐☐	☐											☐					

BÖLÜM IV. İŞE GİRİŞ-ÇIKIŞLAR

S6.1: 2012 yılı içerisinde işyerinizde eleman alımı yapıldıysa mesleklere göre belirtiniz?

S6.2: 2012 yılı içerisinde işyerinde eleman alımı yapılmadı. ☐ → Soru 7'e geçiniz.

01	02
Eleman Alınan Meslekler	Alınan Eleman Sayısı
	|_|_|

BÖLÜM IV. İŞE GİRİŞ-ÇIKIŞLAR

S7.1: İşyerinizde, 2012 yılı içerisinde eleman çıkma/çıkarılma durumunu mesleklere göre belirtiniz?

S7.2: 2012 yılı içerisinde işyerinde eleman çıkma/çıkarılma durumu olmadı. ☐ → Soru 8'e geçiniz.

01	02
Eleman Çıkan / Çıkarılan Meslekler	Çıkan / Çıkarılan Eleman Sayısı
	|_|_|

BÖLÜM V. 31 ARALIK 2012 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

01	02	03
S.8: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte istihdam artışı bekliyor musunuz?	**Evet** →	**8.3'e geçiniz**
S.8.1: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte artış olacağını düşünmüyorum. ☐	→	9.soruya geçiniz
S.8.2: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte artış olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır. ☐	→	9.soruya geçiniz
S8.3: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında artış olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
31 Aralık 2012 tarihi itibariyle ARTIŞ olacağını düşündüğünüz meslekler	31 Aralık 2012 tarihi itibariyle beklediğiniz sayısal **artışı** belirtiniz.	
	|_|_|	

01	02	03
S.9: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte istihdam azalışı bekliyor musunuz?	**Evet** →	**9.3'e geçiniz**
S.9.1: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte azalış olacağını düşünmüyorum. ☐	→	10.soruya geçiniz
S.9.2: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte azalış olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır. ☐	→	10.soruya geçiniz
S.9.3: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında azalış olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
31 Aralık 2012 tarihi itibariyle AZALIŞ olacağını düşündüğünüz meslekler	31 Aralık 2012 tarihi itibariyle beklediğiniz sayısal **azalışı** belirtiniz.	
	|_|_|	

BÖLÜM VI. 30 HAZİRAN 2013 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

01	02	03
S.10: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet →	10.3'e geçiniz
S.10.1: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte artış olacağını düşünmüyorum. ☐	→	11.soruya geçiniz
S.10.2: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte artış olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır. ☐	→	11.soruya geçiniz
S10.3: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında artış olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
30 Haziran 2013 tarihi itibariyle **ARTIŞ** olacağını düşündüğünüz meslekler	30 Haziran 2013 tarihi itibariyle beklediğiniz sayısal **artışı** belirtiniz.	
	|__|__|	

BÖLÜM VI. 30 HAZİRAN 2013 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

01	02	03
S.11: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet →	11.3'e geçiniz
S.11.1: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte azalış olacağını düşünmüyorum. ☐	→	12.soruya geçiniz
S.11.2: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte azalış olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır. ☐	→	12.soruya geçiniz
S11.3: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında azalış olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
30 Haziran 2013 tarihi itibariyle **AZALIŞ** olacağını düşündüğünüz meslekler	30 Haziran 2013 tarihi itibariyle beklediğiniz sayısal **azalışı** belirtiniz.	
	|__|__|	

BÖLÜM VII. ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

S12.1: 2012 yılı içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

S12.2: Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. ☐ → **Anket Bitmiştir**. TEŞEKKÜRLER.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temimininde güçlük çekilen eleman sayısı	Temininde Güçlük çektiğiniz mesleği şu an karşıladınız mı? **1-EVET** **2- HAYIR** **3-KISMEN**	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni (*) 1. Bu meslekte eleman bulunamaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi 5. Önerilen ücretin az bulunması				
			1	2	3	4	5
01	02	03	04				
	|__|__|	|__|					

Ek 2- Ek 2a: Örnek Hacmi ve Örnek Seçimi

İl İşgücü Piyasası Talep Araştırmasında tam sayım yapılan iller dışında tabakalı rassal örnekleme yöntemi kullanılmıştır. İşgücü Piyasası Araştırmasında amaç, kapsam dâhilindeki sektör bazında İl ve Türkiye tahmini vermektir. Örnek hacmi istenilen düzeyde tahmin üretilmesini sağlayacak kriterler dikkate alınarak ve % 25 cevapsızlık oranı ilave edilerek 64 ilde tamsayım 15 ilde örnekleme şeklinde belirlenmiştir.

Örnek hacminin dağıtımı, sektör düzeyinde uzlaşık dağıtım yöntemi ile yapılmıştır.

nh = ñ [K2 + (1- K2) Mh 2] ½

ñ = Göze düşen ortalama örnek hacmi

Mh =Nh / (N / h) = h.Wh

K = Göreceli önem

h = Tabaka sayısı

nmin = K.ñ en küçük göze düşen örnek hacmi

Bu yöntem birim sayısı çok küçük dahi olsa her tabakada belirli sayıda örnek hacmini garanti etmektir. Dolayısıyla girişim sayısının çok az sayıda olduğu tabakalar yapısal olarak sistem içerisinde belirlenerek tamsayımla ele alınmıştır. Tüm sektörlerde maliyet ve işgücü dikkate alınarak nmin=125 olacak şekilde tabakalara düşen örnek hacmi belirlenmiştir.

Örneklerin seçimi ardışık basit rassal örneklem (ABRÖ) yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Bu yöntemde, birimlere (0,1] Aralığında uniform dağılan sürekli rassal sayılar (permanent random number-PRN) atanır. Atanan bu rassal sayılara göre birimler küçükten büyüğe doğru dizilir, tabaka bazında belirlenen $d_h \in [0,1]$ şeklindeki sabit bir başlangıç noktasından sonraki ilk birimden başlamak üzere, tabaka bazında belirlenen örnek hacmi kadar birim örneğe seçilir.

Ek 2- Ek 2b: Tahmin ve Notasyonlar

Her sektörde girişimler bulundukları tabaka esas olmak üzere ABRÖ yöntemi ile örneğe seçilmişlerdir. Her tabakadan örneğe seçilen toplam n_h tane birimin π_h olarak tanımlanan bir seçim olasılığı vardır. Herhangi bir tabakadaki örnek birimin seçim olasılığı aşağıdaki gibi yazılır:

$$\pi_h = \frac{n_h}{N_h}$$

h = ele alınan ekonomik faaliyet ve büyüklük grubundaki tabaka indisi

n_h = h. tabakadaki örnek birim sayısı

N_h = h. tabakadaki toplam birim sayısı

Herhangi bir karakteristiğin (y) toplam tahmini ($\hat{Y}$), seçilen birimlerin seçim olasılıklarının tersi ile çarpımının toplamından elde edilir.

$$\hat{Y}_h = \sum_i \left(y_i / \pi_h \right) = \sum_i \frac{N_h}{n_h} y_i$$

($\hat{Y}$) toplam tahminine ilişkin h. tabakadaki varyans formulu aşağıda verilmiştir:

$$v\left(\hat{Y}_h\right) = N_h{}^2 v\left(\bar{y}_h\right) = N_h{}^2 \left[\sum \left(y_i - \bar{y}_h\right)^2 / \left(n_h - 1\right)\right]$$ dır.

Tabaka bazında gerçekleştirilen bu tahminlerden Türkiye toplamına tabakalı örneklemin genel kuralları kullanılarak ulaşılır. Herhangi bir karakteristiğin genel toplam tahmini

$$\hat{Y} = \sum_h \hat{Y}_h$$ Şeklinde bulunur.

Toplam tahmine ilişkin varyans ise

$$v\left(\hat{Y}\right) = \sum_h v\left(\hat{Y}_h\right)$$ Olarak elde edilir.

Alan uygulaması sırasında alanda kapanan, faaliyeti kapsam dışına çıkan, mükerrer olan ve referans yılında faaliyette bulunmayan birimler kapsam dışında değerlendirilmiş, birimin cevap vermeyi reddetmesi, alanda bulunamaması, el değiştirmesi gibi cevapsızlık durumunun oluşması halinde cevapsızlık düzeltmesi yapılmıştır. Bu yolla değişkenler bazında elde edilen sonuçların cevapsızlık nedeniyle ortaya çıkacak yanlılık etkileri giderilmiştir. Cevapsızlık düzeltmesi aşağıdaki gibi hesaplanmıştır.

R®= cevapsızlık düzeltmesi

R®=seçilmiş uygun birim sayısı (kapsam dışı birimler hariç) / cevaplı birim sayısıdır.

Ek 2- Ek 2c: Araştırma Yöntemi

İşgücü Piyasası Araştırmasında amaç, kapsam dahilindeki sektör bazında İl ve Türkiye tahmini vermektir. Örnek hacmi istenilen düzeyde tahmin üretilmesini sağlayacak kriterler dikkate alınarak ve % 25 cevapsızlık oranı ilave edilerek 66 ilde tamsayım 15 ilde örnekleme şeklinde belirlenmiştir. Geri kalan 66 ilde ise 10+işyerlerinde tam sayım uygulanmıştır. Bilecik ili de tam sayım uygulanan illerden bir tanesidir.

Amaç*:* Talep araştırmasının amacı işsizliğin indirgenmesi ve iller bazında sektörlere göre istihdam politikalarının oluşturulması için işverenlerin talep boyutunu tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

Coğrafi Kapsam*:* İlçe ve köyleri de kapsayacak şekilde tüm ildir.
Birim: İldeki 10 ve daha fazla kişi çalışanı olan yerel birim işyerleridir.
Yerel birim coğrafi olarak tanımlanan bir yerdeki mal ve hizmetlere ilişkin faaliyetleri ya da bunların bir kısmını yürüten bir girişim ya da girişimin bir parçasıdır. Yerel birim girişimin; merkez, büro, mağaza, büfe, fabrika, atölye, maden ocağı, şantiye, otel, lokanta, kafe, okul, hastane, depo gibi adresi coğrafi olarak tanımlanabilen bir yerdeki yerleşik olan bölümüdür. Bu yerde ekonomik faaliyet tek bir girişim için bir ya da daha çok kişinin tam gün ya da kısmi olarak çalışmasıyla yürütülür. Girişim merkezinin bulunduğu yer de bir yerel birimdir.

Çerçeve: TÜİK'in 2011 yılı İşyeri Kayıt Sistemi işyerleri listesini oluşturmuştur. Çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için işyeri cevapsızlık formu doldurulmuştur.

Sektörel Kapsam: İktisadi faaliyetlerin sınıflamasında Avrupa Birliği Ekonomik Faaliyetler Sınıflaması NACE Rev.2 kullanılmış ve sınıflamada yer alan 21 ana sektörden 17'si kapsama dahil edilmiştir.

Kapsanan Sektörler

B	Madencilik ve Taş ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
E	Su temini, Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve Perakende Ticaret, Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı
H	Ulaştırma ve Depolama
I	Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri
J	Bilgi ve İletişim
K	Finans ve Sigorta Faaliyetleri
L	Gayrimenkul Faaliyetleri
M	Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler
N	İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri
P	Eğitim
Q	İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri
R	Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor
S	Diğer Hizmet Faaliyetleri

Kapsanmayan sektörler

A	Tarım, Ormancılık, Balıkçılık
O	Kamu Yönetimi ve Savunma, Zorunlu Sosyal Güvenlik
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri
U	Uluslar arası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

Meslek Sınıflaması: Mesleklerin tespitinde kullanılan sınıflama ISCO 2008'in Türkiye uyarlaması olan Türk Meslekler Sözlüğüdür.

Veri Derleme Yöntemi*:* İşgücü Piyasası Talep Araştırması (İPTA) alan uygulaması yüz yüze görüşme yöntemi ile 10 Eylül- 31 Ekim 2012 tarihleri arasında uygulanmıştır.

Cevapsızlık Düzeltmesi*:* Alan uygulaması sırasında alanda kapanan, faaliyeti kapsam dışına çıkan, mükerrer olan ve referans yılında faaliyette bulunmayan birimler kapsam dışında değerlendirilmiş, birimin cevap vermeyi reddetmesi, alanda bulunamaması, el değiştirmesi gibi cevapsızlık durumunun oluşması halinde cevapsızlık düzeltmesi yapılmıştır. Bu yolla değişkenler bazında elde edilen sonuçların cevapsızlık nedeniyle ortaya çıkacak yanlılık etkileri giderilmiştir. Cevapsızlık düzeltmesi aşağıdaki gibi hesaplanmıştır.

R®= cevapsızlık düzeltmesi

R®=seçilmiş uygun birim sayısı (kapsam dışı birimler hariç) / cevaplı birim sayısıdır.

Ek 2: Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları

TAMSAYIM YAPILAN İLLERİN ADI	10+ İşyeri Sayısı
Balıkesir	1.585
Manisa	1.582
Tekirdağ	1.545
Hatay	1.416
Aydın	1.370
Şanlıurfa	1.342
Kahramanmaraş	1.327
Eskişehir	1.282
Sakarya	1.250
Malatya	1.070
Afyonkarahisar	995
Elazığ	974
Ordu	962
Kütahya	890
Erzurum	856
Van	850
Zonguldak	832
Sivas	804
Çorum	802
Çanakkale	753
Düzce	736
Uşak	691
Giresun	687
Mardin	677
Osmaniye	671
Adıyaman	644
Batman	641
Rize	607
Aksaray	602
Nevşehir	559
Edirne	517
Isparta	505
Kırklareli	485
Kastamonu	481
Yozgat	475
Amasya	445
Niğde	423
Bolu	406
Karaman	393
Yalova	386
Burdur	364
Şırnak	345
Bartın	303
Karabük	299
Bilecik	291
Bingöl	281
Sinop	280
TAMSAYIM TOPLAMI	**35.681**

TAMSAYIM YAPILAN İLLERİN ADI	10+ İşyeri Sayısı
Erzincan	278
Kırşehir	260
Artvin	244
Kırıkkale	240
Siirt	233
Bitlis	216
Ağrı	213
Çankırı	212
Muş	192
Kars	177
Iğdır	162
Gümüşhane	127
Kilis	119
Hakkari	117
Tunceli	93
Bayburt	77
Ardahan	57
TAMSAYIM TOPLAMI	**3.017**
ÖRNEKLEME YAPILAN İLLERİN ADI	**10+ Örneklem İşyeri Sayısı**
Adana	1.677
Ankara	1.982
Antalya	1.745
Bursa	1.838
Denizli	1.507
Diyarbakır	1.422
Gaziantep	1.472
İstanbul	2.132
İzmir	1.881
Kayseri	1.440
Kocaeli	1.737
Konya	1.658
Mersin	1.572
Muğla	1.478
Trabzon	1.393
Örneklem Toplam	**24.934**
Tokat (Pilot İl)	704
Samsun (Pilot İl)	1.387
ARAŞTIRMADA SEÇİLEN TOPLAM İŞYERİ	**65.723**

Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

İşgücü Piyasası Analizi: Belirli bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır**.**

İşgücü Talep Araştırması: İŞKUR tarafından 10-Eylül-31 Ekim tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

İşgücü Talep Araştırması Çerçevesi: Maliye Bakanlığı kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan **"**Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2011 yılı kayıtlarıdır. Talep araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için **"**işyeri cevapsızlık formu" doldurulmuştur.

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır.

Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar. Yukarıda belirtilenler şu şekilde özetlenebilir;

Çalışma çağındaki nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

İşgücü: İstihdam edilenler+ İşsizler

Kurumsal olmayan nüfus: Okul, yurt, otel, çocuk yuvası, huzurevi, hastane, hapishane, kışla ya da orduevinde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Genç nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

$$İKO = \frac{İşgücü\ Arzı\ (İstihdam + İşsiz)}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus} \times 100$$

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

Eğitim seviyelerine göre işgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

İstihdam edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki istihdam edilen tüm nüfustur.

İş başında olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş başında olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

$$\textit{İstihdam Oranı} = \frac{Toplam\ istihdam}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus} \times 100$$

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İşteki durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

İktisadi faaliyetlere göre istihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, ormancılık ve balıkçılık
B	Madencilik ve Taş ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
E	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı
H	Ulaştırma ve depolama
I	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
J	Bilgi ve iletişim
K	Finans ve sigorta faaliyetleri
L	Gayrimenkul faaliyetleri
M	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler
N	İdari ve destek hizmet faaliyetleri
O	Kamu yönetimi ve savunma
P	Eğitim
Q	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
R	Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
S	Diğer hizmet faaliyetleri
T	Hane halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hane halkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış Mal ve Hizmet Üretim Faaliyetleri
U	Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

Mesleklere göre istihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) İSCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. İSCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Kayıt dışı istihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıt dışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıt dışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt dışı istihdam oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

Kayıt dışı istihdam Oranı $= \frac{Kayıtdışı\ istihdam}{Toplam\ istihdam} \times 100$

Eksik istihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

Zamana bağlı eksik istihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer

İşinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu takdirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Yetersiz istihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine

Ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son üç ay içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, üç ay içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

İşsizlik Oranı = $\frac{\text{İşsiz}}{\text{İşgücü arzı (istihdam+işsiz)}}$ x 100

Genç işsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın birçok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç işsizlik oranı: Genç işsizliğini ayrıntılı olarak tanımlayabilmek için dört ölçüt önemlidir.

- 15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.
- İçinde genç işsizlerin oranını gösteren genç işsizlik oranı
- Yetişkin işsizlik oranı içinde genç işsizlik oranının yüzdesi
- Genç işsizlik indeksi olarak tanımlan toplam işsizlik içinde gençlerin oranı
- Genç nüfus içinde genç işsizlerin oranı

Uzun süreli işsizlik: Kısa süreli işsizlik; işsizlik ödenekleri, daha önce yapılan tasarruflar veya aile üyelerinin desteği ile yönetilebilir. İşsizliği süresi uzadıkça ekonomik yıkıma yol açar. Bir yıldan fazla süreli işsizlik olarak tanımlanan uzun süreli işsizliğin değerlendirilmesinde iki ölçüt önemlidir.

- Toplam işgücü içinde uzun süreli işsizlerin oranı

- Uzun dönemli işsizlik indeksi olarak tanımlanan bir yıldan fazla süredir işsiz olanların toplam işsizlik içindeki oranı

İşgücüne dahil olmayan (İnaktif) nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler, çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır.

İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.1. İş bulma ümidi olmayanlar: Daha önce ii aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.2. Diğer: Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu

Belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. Eğitim/Öğretime devam ediyor: Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi

Nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı

Yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

İşgücüne Dahil Olmayan Nüfus Oranı = $\frac{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus - (İstihdam + İşsiz)}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus}$ x 100

Eğitim durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana grupla aşağıdadır

1. Okuma yazma bilmeyen
2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen
3. İlkokul
4. İlköğretim
5. Ortaokul veya mesleki ortaokul
6. Genel Lise
7. Mesleki veya teknik lise
8. Yükseköğretim

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır (İŞKUR)

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı işgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Aktif kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 2 yıl sure ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Talep araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

İşe Yerleştirme: İş arayanların kurumca işe yerleştirilmesidir.

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. Beceri, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. Beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

Temininde güçlük çekilen meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş bağımlılık oranı: 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

Yaş Bağımlılık Oranı = $\frac{(0-14 \text{ yaş nüfus} + 65 \text{ yaş nüfus})}{15-64 \text{ yaş nüfus}}$ x 100

Bölgesel Gayri Safi Katma Değer (GSKD): Bir bölgede yerleşik ekonomik birimlerin belli bir dönemde bu bölgedeki ekonomik faaliyetleri sonucunda ürettikleri mal ve hizmetlerin (çıktı) değerinden, bu üretimde bulunabilmek için kullandıkları mal ve hizmetler (ara tüketim) değerinin çıkarılması sonucu elde edilen değerdir.

Kişi Başı Bölgesel Gayri Safi Katma Değer: Cari fiyatlarla bölgesel gayri safi katma değerin yıl ortası bölge nüfus tahminine bölünmesi ile TL cinsinden kişi başı bölgesel gayri safi katma değer elde edilir. Hesaplanan bu değerin ithalat ağırlıklı ortalama dolar kuruna bölünmesi ile dolar değeriyle kişi başı bölgesel gayri safi katma değere ulaşılmaktadır.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Yerel birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Ek 4- Ek Tablolar

Tablo 48. Meslek Gruplarına ve İşyeri Büyüklüklerine Göre Açık İşler

MESLEK GRUPLARI	1-9 Aralığı	10-49 Aralığı	50+ Aralığı	Toplam
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	2	9	3	14
Hizmet ve Satış Elemanları	4	21	4	29
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	0	9	9	18
Profesyonel Meslek Mensupları	6	14	2	22
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	12	63	148	223
Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler	0	0	0	0
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	7	13	21	41
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	11	21	131	163
TOPLAM	**42**	**150**	**318**	**510**

Kaynak: Bilecik İPA-2012

Tablo 49. Meslek Grupları ve İşyeri Büyüklüklerine Göre Temininde Güçlük Çekilen Meslekler

MESLEK GRUPLARI	1-9 Aralığı	10-49 Aralığı	50+ Aralığı	Toplam
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	0	7	3	**10**
Hizmet ve Satış Elemanları	6	13	6	**25**
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	0	1	7	**8**
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	0	0	0	**0**
Profesyonel Meslek Mensupları	7	16	10	**33**
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	17	95	170	**282**
Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler	0	0	0	**0**
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	2	7	17	**26**
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	5	71	85	**161**
Yöneticiler	0	1	0	**1**
GENEL TOPLAM	**37**	**211**	**298**	**546**

Kaynak: Bilecik İPA-2012

Tablo 50. Mesleklerin Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri

MESLEK	Eleman Yok	Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Yok	İş Tecrübesine Sahip Eleman Yok	Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi	Önerilen Ücretin Az Bulunması	İşyeri Sayısı
Açkı ve Polisaj Tezgâhı Operatörü-Metal İşçiliği	5	7	7	5	5	2
Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	2	5	5	2	0	3
Alüminyum Doğramacı	0	2	4	0	0	2
Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı)	1	0	1	0	0	1
Aşçıbaşı	1	0	0	1	0	1
Bakım ve Onarım Elektrikçisi	0	11	9	2	2	6
Baskıcı (Suni Deri)	0	0	6	0	0	1
Beden İşçisi (Genel)	0	0	0	7	7	1
Cam Balkon Sistemleri Montajcısı	0	0	2	0	0	1
CNC Tezgâh Operatörü	7	17	14	1	0	5
CNC Torna Tezgâhı Operatörü	0	2	2	2	0	1
Coğrafya Öğretmeni-Ortaöğretim	0	1	0	0	0	1
Çelik Konstrüksiyon İşçisi	0	7	0	0	0	1
Dağıtıcı (Posta Dağıtım Hizmetleri)	3	0	0	0	0	1
Depo Sorumlusu	0	3	3	0	0	1
Diğer Çatı İşçileri	3	0	0	3	0	1
Diğer İmalat ve İlgili İşçiler (Makine İle)	0	3	0	0	0	1
Diğer İnşaat Boyacıları	0	0	0	5	0	1
Diğer Marangozlar ve Doğramacılar	12	0	12	0	0	1
Diğer Metal Bileyiciler ve Polisajcılar (Makine İle)	5	4	0	15	0	3
Dökümcü (Metal)	0	0	11	11	0	1
Ekskavatör (Kazıcı) Operatörü	0	1	0	0	0	1
Elektrik Teknikeri	1	0	1	0	0	1
Elektrik Teknisyeni	1	0	0	0	0	1
Fast Food Hazırlayıcısı-Hamburger, Tost, Sandviç Vb.	1	0	0	0	0	1
Fayans, Seramik ve Karo Döşemecisi	1	0	0	0	0	1
Fizik Öğretmeni-Ortaöğretim	0	1	0	0	0	1
Fizyoterapist	1	0	0	1	1	1
Forklift Operatörü	2	21	14	0	0	4
Garson (Servis Elemanı)	7	2	4	7	0	5
Gaz Altı Kaynakçısı	29	40	23	0	4	4
Gaz beton Kazan Otoklav Operatörü	4	0	4	0	0	1
Gıda Mühendisi	0	1	1	0	0	2
Gıda Teknikeri	0	1	0	0	0	1
Gıda Teknolojisi Teknisyeni	0	11	0	0	0	1
Güvenlik Görevlisi (Silahlı)	0	0	0	0	1	1
Hamurkâr	3	3	0	12	3	2
İnşaat Teknikeri	2	0	0	0	0	1
İstatistikçi	3	0	3	0	0	1
İş Makineleri Operatörü	0	1	0	0	0	1
Kâğıt İmalat Makinesi Operatörü	10	10	10	0	0	2

MESLEK	Eleman Yok	Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Yok	İş Tecrübesine Sahip Eleman Yok	Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi	Önerilen Ücretin Az Bulunması	İşyeri Sayısı
Kalite Kontrolcü	0	3	3	3	0	1
Kasiyer	0	3	0	3	3	1
Katrak Makinesi Operatörü (Mermer)	0	5	0	3	0	2
Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik)	6	11	1	0	0	3
Kepçe Operatörü	3	6	1	0	0	4
Kimya Öğretmeni-Ortaöğretim	0	1	0	0	0	1
Kimyager	0	2	2	0	0	1
Maden Mühendisi	0	2	0	0	0	1
Mağaza Müdürü	0	1	0	0	0	1
Makine Bakım Onarımcısı	0	21	16	1	6	6
Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim	0	3	0	0	2	2
Mekanik Bakım ve Onarımcısı (Motorlu Taşıtlar Hariç)	0	11	0	0	0	5
Mekaniker-Fabrika Bakımı	0	8	8	0	0	1
Mermer Blok Kesme Makinesi Operatörü	16	11	8	12	2	6
Mermer İşçisi	0	13	0	0	0	1
Mermer Seleksiyon İşçisi	3	0	3	0	0	1
Mermer Torna Makinesi Operatörü	1	1	0	0	0	1
Metal Mamuller Montaj İşçisi	1	1	1	0	0	2
Mobilya İmalatçısı/Mobilyacı (Ahşap)	0	1	0	0	0	1
Motor Teknisyeni	0	0	1	1	0	1
Mozaik Kesici ve Döşeyici	0	0	0	3	0	2
Muhasebe Meslek Elemanı	0	1	1	0	0	1
Muhasebeci	0	0	1	0	0	1
Okul Öncesi Öğretmeni	2	0	0	0	0	1
Oto Boyacısı	0	1	0	0	0	1
Pasta Ustası	1	0	0	0	0	1
Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	5	5	5	0	0	1
Peynir İmal İşçisi	0	2	0	0	0	1
Pişirici (Ekmek)	2	2	0	0	0	1
Plastik Doğramacı /PVC Doğrama-İmalat ve Montajcısı	0	2	2	0	0	1
Resepsiyonist (Ön Büro Elemanı)	0	0	2	0	0	1
Satış Elemanı (Perakende)	0	2	0	0	0	1
Satış Temsilcisi/plasiyer	0	2	0	0	0	1
Seramik İşçisi	20	0	20	32	64	8
Seramik Mühendisi	0	2	0	0	0	1
Seramik Teknikeri	1	0	0	0	0	1
Sıhhi Tesisatçı	0	2	0	0	2	1
Su Ürünleri Gıda İşleme İşçisi	0	22	0	0	0	1
Şoför (Yolcu Taşıma)	0	4	4	0	0	1
Tornacı (Torna Tezgâhı Operatörü)	2	1	1	0	0	2
Türk Dili ve Edebiyat Öğretmeni-Ortaöğretim	0	1	0	0	0	1
Türkçe Öğretmeni	0	1	0	0	0	1

MESLEK	Eleman Yok	Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Yok	İş Tecrübesine Sahip Eleman Yok	Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi	Önerilen Ücretin Az Bulunması	İşyeri Sayısı
Un Paketleme İşçisi	0	3	3	0	0	1
Yapı Yalıtım Teknisyeni	1	1	0	0	0	1
Yükleyici (Loder) Operatörü	0	0	2	0	0	1
Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim	2	0	0	0	0	1
Ziraat Mühendisi	0	0	0	2	0	1
Ziraat Mühendisi (Hayvansal Üretim)	1	0	0	0	0	1

Kaynak: Bilecik İPA-2012

Tablo 51. Meslek Gruplarına ve İşyeri Büyüklüklerine Göre Çalışan Sayıları

	1-9 Aralığı			10-49 Aralığı			50+ Aralığı			
MESLEK GRUPLARI	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Toplam
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	18	25	43	181	178	358	386	198	584	986
Hizmet ve Satış Elemanları	16	3	19	321	108	429	277	155	432	880
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	20	13	33	245	105	349	894	387	1280	1662
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	9	0	9	9	0	9	5	0	5	24
Profesyonel Meslek Mensupları	27	3	30	133	102	234	330	146	476	740
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	62	6	67	617	74	691	2368	405	2773	3532
Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Teknisyenler, Teknikerler ve Yard.	22	5	27	258	20	278	545	68	612	917
Tesis ve Makine Oprt.ve Montajcılar	28	2	30	877	50	926	2976	989	3965	4922
Yöneticiler	15	0	15	93	10	104	201	32	233	352
GENEL TOPLAM	**217**	**57**	**273**	**2734**	**647**	**3380**	**7982**	**2380**	**10360**	**14015**

Kaynak: Bilecik İPA-2012

Tablo 52. Çalışanların Mesleklere Göre Dağılımı

MESLEK	Erkek	Kadın	Toplam	MESLEK	Erkek	Kadın	Toplam
Porselen ve Seramik Eşyası İmal İşçisi	596	428	**1024**	Yönetici (İş Hizmetleri)	22	6	**28**
Seramik İşçisi	772	145	**917**	Mermer Seleksiyon İşçisi	18	10	**28**
Beden İşçisi (Genel)	472	59	**531**	Çömlek ve Porselen Presçisi (Kalıpla)	21	7	**28**
Temizlik Görevlisi	123	200	**323**	Büro Memuru (İdari İşler)	17	11	**28**
Büro Memuru (Genel)	190	117	**307**	Çaycı	2	25	**27**
Mermer İşçisi	274	25	**299**	Reyon Görevlisi	13	14	**27**
Kalite Kontrolcü	173	91	**264**	Tuğla ve Kiremit Presçisi (Makineyle)	27	0	**27**
Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik)	257	0	**257**	Kasiyer	0	27	**27**
İplikçi (Ring/vater/vargel)	59	197	**256**	İnşaat Malzemeleri Satış Elemanı	18	9	**27**
Granit Seramik İmal İşçisi	234	17	**251**	Diğer Hizmet Müdürleri	24	2	**26**
Dökümcü (Metal)	245	0	**245**	Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim	16	10	**26**
Alüminyum Doğramacı	150	87	**237**	Kapı Montaj İşçisi	4	22	**26**
Makine Bakım Onarımcısı	232	0	**232**	Hamurkâr	25	0	**25**
Beden İşçisi (Temizlik)	97	133	**230**	Elektrik Teknisyeni	25	0	**25**
Diğer Ustabaşı/postabaşı/formenler	188	3	**191**	Ekskavatör (Kazıcı) Operatörü	25	0	**25**
Forklift Operatörü	187	0	**187**	Türkçe Öğretmeni	12	13	**25**
Şekillendirme Makinesi Operatörü-Metal	169	0	**169**	Beton ve Betonarme Kalıpçısı	24	0	**24**
Kâğıt İmalat Makinesi Operatörü	164	1	**165**	Mermer Ebatlandırma İşçisi	20	4	**24**
Bakım ve Onarım Elektrikçisi	156	0	**156**	ARGE Elemanı	10	14	**24**
Üretim Planlama Memuru	128	27	**155**	Beton Pompa-Püskürtme Operatörü	23	0	**23**
Mekanik Bakım ve Onarımcısı (Motorlu Taşıtlar Hariç)	153	0	**153**	Operasyon Yetkilisi (Banka)	17	6	**23**
Sır İşçisi	86	57	**143**	Oto Bakım-Onarımcısı (Oto Mekanikeri)	23	0	**23**
Garson (Servis Elemanı)	77	64	**141**	Kâğıt Mendil Katlama Makinası Operatörü	23	0	**23**
Sevkiyat Görevlisi	118	2	**120**	Diğer Bira, Şarap ve İçki İmalat İşçileri	23	0	**23**
Diğer Metal Bileyiciler ve Polisajcılar (Makine İle)	110	0	**110**	Çömlek ve Porselen Presçisi (Elle)	16	7	**23**
Mermer Blok Kesme Makinesi Operatörü	109	0	**109**	Yönetici (Bankalar ve Diğer Mali Müesseseler)	21	2	**23**
Muhasebeci	44	63	**107**	Büro Memuru (Personel)	13	9	**22**
Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	62	44	**106**	Kamyonet Şoförü	22	0	**22**
Mobilya Döşemecisi	73	26	**99**	Diğer Marangozlar ve Doğramacılar	17	5	**22**
Tır Şoförü	95	0	**95**	Maden Mühendisi	20	1	**21**
Satış Temsilcisi/plasiyer	53	39	**92**	Fırın İşçisi (Cam İmali)	21	0	**21**

MESLEK	Erkek	Kadın	Toplam	MESLEK	Erkek	Kadın	Toplam
Güvenlik Görevlisi	81	8	**89**	Un Paketleme İşçisi	21	0	**21**
Şoför-Yük Taşıma	87	0	**87**	Kil Şerbeti Hazırlama Makinesi Operatörü	21	0	**21**
Aşçı	55	31	**86**	Depo Sorumlusu	21	0	**21**
İnşaat Kalfası (Genel)	79	0	**79**	Bankacılık Meslek Elemanı	10	10	**20**
Su Ürünleri Gıda İşleme İşçisi	2	73	**75**	Mozaik Kesici ve Döşeyici	10	10	**20**
Satış Elemanı (Perakende)	32	40	**72**	İş Makineleri Yağcısı	20	0	**20**
Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	72	0	**72**	Fayans, Seramik ve Karo Döşemecisi	20	0	**20**
Fırın İşçisi (Çömlek ve Porselen)	46	25	**71**	Satın Alma Sorumlusu	15	5	**20**
CNC Tezgâh Operatörü	71	0	**71**	İş Makineleri Operatörü	20	0	**20**
Yatak İmalat İşçisi	70	0	**70**	Sac Metal Kalıpçısı	20	0	**20**
Meydancı	61	8	**69**	İdari İşler Müdürü	15	4	**19**
Ön Muhasebeci	12	56	**68**	Diğer Yayın İstasyonu Operatörleri	19	0	**19**
Hamal	68	0	**68**	Arıtma Tesisi İşletme Operatörü	19	0	**19**
Ambar İşçisi (Portör)	61	5	**66**	İnsan Kaynakları Müdürü	11	8	**19**
Banka Gişe Yetkilisi	25	35	**60**	Güvenlik Görevlisi (Banka)	18	0	**18**
Ağır Kamyon Şoförü	58	0	**58**	Büro İşçisi	12	6	**18**
Üretim Müdürü(İmalat Sanayi)	53	3	**56**	Çömlek ve Porselen Taşlama İşçisi (Makineyle)	10	8	**18**
Mermer Ocakçısı	56	0	**56**	Güvenlik Görevlisi (Silahsız)	17	1	**18**
Kil Çamuru Hazırlayıcısı	55	0	**55**	Karıştırma Makinesi Operatörü-Kimyasal Maddeler	17	0	**17**
Seramik Süsleyici (Püskürtmeyle)	35	18	**53**	Endüstriyel Bakım-Onarım Elektrikçisi	17	0	**17**
Döküm Modelci	51	0	**51**	Diğer Nakliye Kondüktörleri	16	0	**16**
Makine Mühendisi	49	1	**50**	İnşaat Kalıpçısı (Ahşap)	16	0	**16**
Beton Transmikser Operatörü	50	0	**50**	Kimya Mühendisi	10	6	**16**
Mukavva Makinesi Operatörü (Kâğıt Hamuru)	50	0	**50**	Teknik Ressam	11	5	**16**
Sekreter	9	41	**50**	Gıda Teknikeri	10	6	**16**
Marangoz	48	0	**48**	Kalite Kontrolcü (Maden)	5	11	**16**
Metal Kaplamacı	36	12	**48**	Üretim Mühendisi	16	0	**16**
Aşçı Yardımcısı	23	24	**47**	Beden İşçisi (İnşaat)	15	0	**15**
Vinç Operatörü	46	0	**46**	Kat Görevlisi-Temizlik	0	15	**15**
Katrak Makinesi Operatörü (Mermer)	46	0	**46**	Muhasebe Meslek Elemanı	11	4	**15**
Çelik Konstrüksiyon İşçisi	45	0	**45**	Sıvacı	15	0	**15**
Tornacı (Torna Tezgâhı Operatörü)	45	0	**45**	Kompleci-Dokumacı (Dokuma Makineleri Operatörü)	11	4	**15**
Seramik Teknisyeni	43	2	**45**	Gişe Memuru-PTT	4	10	**14**
Ambalajcı (Makine İle)	31	14	**45**	Pazarlama Yetkilisi (Banka)	6	8	**14**
Baskıcı (Suni Deri)	26	18	**44**	Open End Makinesi Oprt.	0	14	**14**

MESLEK	Erkek	Kadın	Toplam	MESLEK	Erkek	Kadın	Toplam
Gaz Altı Kaynakçısı	42	0	**42**	Yönetici-Kamu ve Özel Teşebbüse Ait Hizmetler	14	0	**14**
Mermer Döşeyici	10	32	**42**	Beton Direk Kalıp Hazırlama İşçisi	14	0	**14**
Paketleme İşçisi (Cam)	42	0	**42**	Satın Alma Görevlisi	11	3	**14**
Bulaşıkçı (Stevard)	3	38	**41**	Resepsiyonist (Ön Büro Elemanı)	7	6	**13**
Kasap	35	5	**40**	Genel Müdür-İnşaat ve İmalat Sanayi (Özel Sektör)	12	1	**13**
Maça Hazırlayıcısı	39	0	**39**	Minibüs Şoförü	13	0	**13**
Kepçe Operatörü	33	5	**38**	Dağıtıcı (Posta Dağıtım Hizmetleri)	8	5	**13**
Seramik Fırın İşçisi (Karo)	38	0	**38**	Cam Süsleyicisi (Elle)	2	11	**13**
Kazan Ateşçisi/Buhar Kazanı Operatörü	38	0	**38**	Diğer Üretim Nezaretçi ve Ustabaşıları (Taş ve Kil)	12	1	**13**
Bekçi	37	0	**37**	Müşteri Hizmetleri Görevlisi	6	7	**13**
Şoför (Yolcu Taşıma)	37	0	**37**	Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller	10	2	**12**
Matkap Tezgâhı Operatörü-Metal İşçiliği	31	6	**37**	Elektrik Teknikeri	12	0	**12**
Müşteri Temsilcisi (banka)	25	12	**37**	Ürün Tanıtım Görevlisi	5	7	**12**
Mermer Silim İşçisi	25	11	**36**	Diğer Metalik Olmayan Madenler İmalat İşçileri	3	9	**12**
Elektrikçi (Diğer)	35	0	**35**	Ambar Sorumlusu	12	0	**12**
Futbolcu	34	0	**34**	Sünger Kesim Makinesi Operatörü	12	0	**12**
Seramik Mühendisi	25	8	**33**	Depo Hamalı	12	0	**12**
Petrol-Gaz Üretim Operatörü	33	0	**33**	Dizgici	0	12	**12**
Açkı ve Polisaj Tezgâhı Operatörü-Metal İşçiliği	32	1	**33**	Ambarcı	10	1	**11**
Seramik Dekoratörü	11	22	**33**	Freze Tezgâhı Operatörü-Metal İşçiliği	11	0	**11**
Tünel Kalıpçı-İnşaat	33	0	**33**	Makine Teknikeri	11	0	**11**
Plastik Doğramacı /PVC Doğrama-İmalat ve Montajcısı	29	3	**32**	Üst Düzey Yöneticisi (İmalat Sanayi)	10	1	**11**
Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	11	21	**32**	Lojistik Elemanı	11	0	**11**
Su Satış ve Dağıtım Elemanı (Damacana)	31	0	**31**	Perakende Satış Elemanı (Gıda)	5	5	**10**
Metal Döküm Kalite Kontrolcüsü	31	0	**31**	Yüksek Fırın Operatörü	10	0	**10**
Proses İşçisi	30	1	**31**	Kimyager	6	4	**10**
Diğer Cam ve Seramik Fırın İşçileri	26	5	**31**	Servis Garsonu	8	2	**10**
Güvenlik Görevlisi (Silahlı)	30	1	**31**	Makine Kalite Kontrolcüsü ve Deneyicisi	10	0	**10**
Tarım İşçisi (Tarla Ürünleri)	30	0	**30**	Motor ve Araç Tekniği Bilgisi Öğreticisi (Sürücü Kursu)	9	1	**10**

MESLEK	Erkek	Kadın	Toplam	MESLEK	Erkek	Kadın	Toplam
Şarküteri, Bakkal ve Gıda Pazarları Satış Elemanı	17	12	**29**	İnsan Kaynakları Meslek Elemanı	3	7	**10**
Metal Mamuller Montaj İşçisi	28	0	**28**	İnşaat Mühendisi-Demiryolu	10	0	**10**
Diğer Kauçuk Mamuller İmalat İşçileri	26	2	**28**	Topoğraf Yardımcı Elemanı	10	0	**10**
TOPLAM	**8450**	**2424**	**10874**	**TOPLAM**	**1330**	**424**	**1754**

Kaynak: Bilecik İPA-212

Tablo 53. Eğitim Durumuna Göre Başvuru ve İşe Yerleştirmelerde Kişi Sayıları,2011-2012

ÖĞRENİM DURUMU	2011				2012			
	Başvuru	(%)	İşe Yerleştirme	(%)	Başvuru	(%)	İşe Yerleştirme	(%)
Okur Yazar Olmayan	487	10,3	9	0,4	45	0,6	0	0
Okur Yazar	60	1,3	4	0,2	19	0,2	6	0,2
İlköğretim	2045	43,2	1117	49,7	3845	48,8	1481	56,2
Ortaöğretim (Lise ve Dengi)	1546	32,7	852	37,9	2814	35,7	940	35,6
Ön lisans	361	7,6	148	6,6	677	8,6	157	6
Lisans	227	4,8	114	5,1	467	5,9	53	2
Yüksek Lisans	3	0,1	3	0,1	9	0,1	0	0
Doktora	1	0	0	0	1	0	0	0
TOPLAM	**4730**	**100**	**2247**	**100**	**7877**	**100**	**2637**	**100**

Kaynak: İŞKUR İstatistik Yıllığı-2011 ve Bilecik İl Müdürlüğü

Tablo 54. Eğitim Durumu ve Cinsiyete Göre Başvurularda Kişi Sayıları,Türkiye,2011-2012

ÖĞRENİM DURUMU	Cinsiyet	Türkiye	Türkiye (%)
Okuma-Yazma Bilmeyenler	Erkek	121.838	8,7
	Kadın	89.370	6,4
Okur-Yazar	Erkek	45.789	3,3
	Kadın	20.081	1,4
İlköğretim	Erkek	401.353	28,7
	Kadın	208.684	14,9
Ortaöğretim	Erkek	203.848	14,6
	Kadın	138.938	9,9
Ön lisans	Erkek	39.907	2,9
	Kadın	41.224	2,9
Lisans	Erkek	45.590	3,3
	Kadın	37.742	2,7
Yüksek Lisans	Erkek	1.775	0,1
	Kadın	2.039	0,1
Doktora	Erkek	106	0
	Kadın	71	0
TOPLAM	Erkek	860.206	61,5
	Kadın	538.149	38,5
	Toplam	1.398.355	100

Kaynak: İŞKUR İstatistik Yıllığı-2011 ve Bilecik İl Müdürlüğü

Tablo 55. 2012 Yılında Sektör Bazında Çıkartılan ve Alınan Eleman Sayısı.

SEKTÖRLER	Çıkartılan Eleman Sayısı		Alınan Eleman Sayısı		Değişim miktarı			
					Artış (sayı)		Oran (%)	
	Türkiye	Bilecik	Türkiye	Bilecik	Türkiye	Bilecik	Türkiye	Bilecik
Bilgi ve İletişim	19.036	5	25.467	11	6.431	6	1,8	2,7
Diğer Hizmet Faaliyetleri	26.387	54	31.727	55	5.340	1	1,5	0,4
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklim.	14.234	2	16.389	2	2.155	0	0,6	0
Eğitim	48.302	88	54.085	103	5.783	15	1,6	6,7
Finans ve Sigorta Faal.	23.593	11	36.827	7	13.235	-4	3,7	-1
Gayrimenkul Faaliyetleri	17.488	0	18.453	0	965	0	0,3	0
Konaklama ve Yiyecek Hizm.Faal.	114.794	36	158.954	54	44.160	18	12,4	8
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence	27.376	0	40.229	0	12.853	0	3,6	0
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	33.053	144	37.536	162	4.483	18	1,3	8
Mesleki, Bilim. ve Teknik Faal.	32.840	32	34.865	41	2.026	9	0,6	4
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi	42.383	0	62.078	0	19.695	0	5,5	0
Toptan ve Perakende Ticaret	139.523	762	166.570	803	27.047	41	7,6	18,3
Ulaştırma ve Depolama	63.808	75	75.830	70	12.022	-5	3,4	-2,2
İdari ve Destek Hizmet Faal.	315.950	300	399.980	326	84.029	26	23,5	11,6
İmalat	299.501	2282	370.873	2369	71.372	87	20	38,8
İnsan Sağ. ve Sosyal Hizm.Faal.	50.733	6	64.709	11	13.977	5	3,9	2,2
İnşaat	140.277	340	171.827	347	31.551	7	8,8	3
TOPLAM	**1.409.278**	**4.137**	**1.766.399**	**4.361**	**357.121**	**224**	**100**	**100**

Kaynak: İPA-2012

Tablo 56. En Fazla Talep Edilen Meslekler Sıralaması,Türkiye

MESLEK	Sayı
Beden İşçisi (Genel)	16.945
Makineci (Dikiş)	13.377
Güvenlik Görevlisi	10.519
Garson (Servis Elemanı)	7.794
Aşçı	4.910
Bilgisayar Yazılım Teknisyeni	4.776
Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	4.533
Hemşire	4.250
Satış Elemanı (Tanıtım)	4.118
Temizlik Görevlisi	3.755
Komi (Garson Yardımcısı)	3.195
Şoför-Yük Taşıma	3.140
Gaz Altı Kaynakçısı	2.810
Bulaşıkçı (Stevard)	2.695
Beden İşçisi (İnşaat)	2.631
Profesyonel Sporcu	2.566
Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik)	2.371
Kompleci-Dokumacı (Dokuma Makineleri Operatörü)	2.369
Tur Operatörü	2.337
Mermer İşçisi	2.291

Kaynak: Türkiye İPA-2012

Tablo 57. Sektörlere Göre İşyeri Sayıları

SEKTÖR	İşyeri Sayısı (1-9)	İşyeri Sayısı (10-49)	İşyeri Sayısı(50+)	Toplam
Bilgi ve İletişim	0	1	0	1
Diğer Hizmet Faaliyetleri	4	4	0	8
Eğitim	0	4	2	6
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	0	0	1	1
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	6	16	0	22
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	1	7	7	15
İmalat	11	29	40	80
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	0	1	0	1
İnşaat	6	12	5	23
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	1	6	1	8
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	2	7	3	12
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	1	4	0	5
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	7	35	13	55
Ulaştırma ve Depolama	3	16	0	19
GENEL TOPLAM	42	142	72	256

Kaynak: Bilecik İPA-2012

Tablo 58. İşyeri Büyüklükleri ve Sektörlere Göre Çalışan Sayıları

SEKTÖR	1-9 Aralığı		10-49 Aralığı		50+ Aralığı		Toplam
	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	
Bilgi ve İletişim	0	0	8	6	0	0	14
Diğer Hizmet Faaliyetleri	22	7	89	2	0	0	120
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	0	0	0	0	57	12	69
Eğitim	10	0	26	17	142	135	330
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	22	11	120	78	0	0	231
Gayrimenkul Faaliyetleri	0	0	0	0	0	0	0
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	7	5	75	57	24	46	214
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor	0	0	0	0	0	0	0
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	3	2	174	17	259	42	497
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	5	2	81	5	0	0	93
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	0	0	0	0	0	0	0
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	37	7	645	212	784	393	2078
Ulaştırma ve Depolama	17	4	252	38	0	0	311
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	0	1	273	45	371	291	981
İmalat	59	12	714	137	5993	1439	8354
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	0	0	6	11	0	0	17
İnşaat	35	4	271	21	352	21	704
GENEL TOPLAM	**217**	**55**	**2734**	**646**	**7982**	**2379**	**14013**

Kaynak: Bilecik İPA-2012

Tablo 59. Sektörlere ve İşyeri Büyüklüklerine Göre Açık İşler

SEKTÖR	1-9 Aralığı	10-49 Aralığı	50+ Aralığı	Toplam
İmalat	12	39	233	284
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	3	40	45	88
İnşaat	16	18	33	67
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	0	21	0	21
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	0	8	6	14
Bilgi ve İletişim	0	8	0	8
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	6	1	0	7
Ulaştırma ve Depolama	1	6	0	7
Eğitim	3	2	0	5
Diğer Hizmet Faaliyetleri	0	4	0	4
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	0	2	0	2
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	0	0	1	1
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	0	1	0	1
GENEL TOPLAM	**41**	**150**	**318**	**509**

Kaynak: Bilecik İPA-2012

Tablo 60. En Fazla Talep Edilen Meslekler ve Yer Aldığı Sektörler,Türkiye

SEKTÖR	1-9 çalışan	10-49 çalışan	50+ çalışan	Toplam
Bilgi ve İletişim	365	1.267	1.135	2.767
Diğer Hizmet Faaliyetleri	1.665	3.557	2.624	7.846
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	59	232	902	1.193
Eğitim	735	3.841	1.049	5.624
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	5.436	1.044	198	6.677
Gayrimenkul Faaliyetleri	465	4.037	285	4.787
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	2.037	9.325	16.016	27.378
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor	532	494	3.747	4.773
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	383	2.842	3.068	6.293
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	3.139	4.041	1.069	8.249
Su temini; kanalizasyon, atık yönet.	55	222	1.150	1.427
Toptan ve Perakende Ticaret	4.647	23.252	8.688	36.587
Ulaştırma ve Depolama	735	6.064	7.930	14.729
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	630	3.983	12.209	16.822
İmalat	4.641	40.415	47.550	92.606
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	383	7.162	5.188	12.732
İnşaat	3.497	12.368	4.229	20.093
TOPLAM	**29.403**	**124.145**	**117.035**	**270.583**

Kaynak: Türkiye İPA 2012

Tablo 61. Nüfus ve Konut Araştırması Kapsamında İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri

İL	15 ve daha yukarı yaştaki nüfus	İşgücü	İstihdam	İşsiz	İşgücünde olmayan nüfus	İşgücüne katılım oranı (%)	İstihdam oranı (%)	İşsizlik oranı (%)
Adana	1 536	671	595	77	864	43,7	38,7	11,4
Adıyaman	408	211	187	23	197	51,7	46	11,1
Afyonkarahisar	530	250	237	13	281	47,1	44,7	5,1
Ağrı	333	163	151	12	170	49	45,5	7,2
Amasya	255	124	116	7	131	48,5	45,6	6
Ankara	3 794	1 691	1 570	121	2 103	44,6	41,4	7,1
Antalya	1 559	835	790	45	723	53,6	50,7	5,4
Artvin	134	78	73	5	56	58,3	54,7	6
Aydın	794	391	359	33	403	49,2	45,1	8,3
Balıkesir	942	459	426	33	483	48,7	45,2	7,2
Bilecik	163	76	72	4	87	46,7	44,2	5,3
Bingöl	182	86	78	8	95	47,5	43,1	9,3
Bitlis	208	103	91	11	106	49,2	43,7	11,1
Bolu	223	105	99	6	118	47,1	44,4	5,7
Burdur	201	103	97	6	98	51,3	48,2	5,9
Bursa	2 045	985	916	69	1 060	48,2	44,8	7
Çanakkale	408	204	195	8	204	49,9	47,8	4,2
Çankırı	140	69	65	3	71	49	46,6	5
Çorum	415	193	183	10	221	46,6	44,1	5,3
Denizli	733	384	360	23	350	52,3	49,1	6,1

İL	15 ve daha yukarı yaştaki nüfus	İşgücü	İstihdam	İşsiz	İşgücünde olmayan nüfus	İşgücüne katılım oranı (%)	İstihdam oranı (%)	İşsizlik oranı (%)
Diyarbakır	995	402	347	55	592	40,4	34,9	13,8
Edirne	335	188	177	11	147	56,2	52,9	5,9
Elazığ	418	178	159	19	241	42,5	38	10,6
Erzincan	167	79	74	5	88	47,4	44,4	6,4
Erzurum	549	259	242	17	290	47,2	44,1	6,6
Eskişehir	634	265	247	18	369	41,8	39	6,6
Gaziantep	1 134	497	460	38	637	43,9	40,5	7,6
Giresun	336	166	153	14	169	49,6	45,4	8,3
Gümüşhane	100	45	41	4	55	45	41,2	8,5
Hakkari	174	72	62	9	102	41,2	35,8	13
Hatay	1 035	474	423	51	560	45,8	40,9	10,8
Isparta	327	163	152	12	164	50	46,4	7,1
Mersin	1 241	570	517	54	671	46	41,6	9,4
İstanbul	10 368	4 983	4 565	418	5 384	48,1	44	8,4
İzmir	3 173	1 477	1 330	147	1 696	46,6	41,9	9,9
Kars	211	108	102	6	102	51,4	48,3	6
Kastamonu	292	161	156	6	131	55,2	53,3	3,5
Kayseri	917	396	368	28	522	43,1	40,1	7
Kırklareli	284	153	140	13	131	54	49,4	8,4
Kırşehir	173	80	75	6	93	46,5	43,1	7,3
Kocaeli	1 208	555	502	53	653	45,9	41,5	9,5
Konya	1 493	683	649	33	811	45,7	43,5	4,9
Kütahya	453	207	195	12	246	45,6	43	5,9
Malatya	556	251	230	21	305	45,2	41,4	8,4
Manisa	1 048	546	520	26	502	52,1	49,6	4,8
Kahramanmaraş	726	335	307	28	391	46,1	42,2	8,4
Mardin	471	198	177	20	274	41,9	37,6	10,3
Muğla	669	365	343	22	303	54,6	51,3	6,1
Muş	248	125	115	10	123	50,3	46,3	8,1
Nevşehir	215	115	110	5	100	53,4	51,1	4,3
Niğde	244	129	122	7	115	52,9	49,8	5,8
Ordu	551	299	282	16	252	54,2	51,3	5,4
Rize	253	120	108	13	132	47,6	42,6	10,5
Sakarya	678	309	281	27	370	45,5	41,5	8,8
Samsun	960	472	434	38	488	49,2	45,2	8
Siirt	185	79	73	7	106	42,9	39,2	8,6
Sinop	164	81	77	4	83	49,6	47,1	4,9
Sivas	474	209	194	15	265	44,1	40,9	7,4
Tekirdağ	647	341	317	24	306	52,7	49	6,9
Tokat	453	218	207	11	235	48,1	45,6	5,2
Trabzon	592	305	281	24	288	51,4	47,4	7,8
Tunceli	72	40	35	5	32	55,1	48,2	12,5
Şanlıurfa	988	447	400	46	542	45,2	40,5	10,4
Uşak	269	144	132	12	125	53,6	49,1	8,4
Van	638	276	249	27	362	43,2	39	9,8

İL	15 ve daha yukarı yaştaki nüfus	İşgücü	İstihdam	İşsiz	İşgücünde olmayan nüfus	İşgücüne katılım oranı (%)	İstihdam oranı (%)	İşsizlik oranı (%)
Yozgat	347	171	159	12	176	49,4	45,9	7
Zonguldak	488	238	220	17	251	48,7	45,1	7,3
Aksaray	273	147	139	8	126	53,8	51	5,3
Bayburt	58	33	32	2	25	57,4	54,5	4,9
Karaman	176	88	81	6	88	49,9	46,4	7,1
Kırıkkale	216	84	75	9	132	38,8	34,8	10,3
Batman	314	128	112	16	186	40,8	35,7	12,6
Şırnak	260	109	93	17	150	42,1	35,7	15,3
Bartın	150	74	69	5	77	49	45,7	6,9
Ardahan	80	50	47	3	31	61,7	58,2	5,7
Iğdır	125	71	66	5	54	56,8	52,6	7,3
Yalova	163	76	69	8	87	46,8	42	10,2
Karabük	178	73	67	6	105	40,9	37,4	8,6
Kilis	85	43	41	2	42	50,7	47,9	5,5
Osmaniye	343	148	132	16	194	43,3	38,6	10,9
Düzce	262	141	130	11	121	53,6	49,4	7,8
TOPLAM	**55 639**	**26 420**	**24 320**	**2 100**	**29 219**	**47,5**	**43,7**	**7,9**

Kaynak: (TÜİK) (2 Ekim 2011 itibariyle)

Tablo 62. İllerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması (SEGE-2011)

İL KODU	İLLER	SEGE 2011 Sırası		İL KODU	İLLER	SEGE 2011 Sırası
TR100	İstanbul	1		TRB11	Malatya	42
TR510	Ankara	2		TR332	Afyon	43
TR310	İzmir	3		TR905	Artvin	44
TR421	Kocaeli	4		TRA12	Erzincan	45
TR611	Antalya	5		TR631	Hatay	46
TR411	Bursa	6		TR821	Kastamonu	47
TR412	Eskişehir	7		TR813	Bartın	48
TR323	Muğla	8		TR722	Sivas	49
TR211	Tekirdağ	9		TR833	Çorum	50
TR322	Denizli	10		TR823	Sinop	51
TR424	Bolu	11		TR903	Giresun	52
TR212	Edirne	12		TR633	Osmaniye	53
TR425	Yalova	13		TR822	Çankırı	54
TR222	Çanakkale	14		TR712	Aksaray	55
TR213	Kırklareli	15		TR713	Niğde	56
TR621	Adana	16		TR832	Tokat	57
TR721	Kayseri	17		TRB14	Tunceli	58
TR422	Sakarya	18		TRA11	Erzurum	59
TR321	Aydın	19		TR632	Kahramanmaraş	60
TR521	Konya	20		TR902	Ordu	61
TR612	Isparta	21		TR906	Gümüşhane	62
TR221	Balıkesir	22		TRC13	Kilis	63
TR331	Manisa	23		TRA13	Bayburt	64

İL KODU	İLLER	SEGE 2011 Sırası		İL KODU	İLLER	SEGE 2011 Sırası
TR622	Mersin	24		TR723	Yozgat	65
TR334	Uşak	25		TRC12	Adıyaman	66
TR613	Burdur	26		TRC22	Diyarbakır	67
TR413	Bilecik	27		TRA22	Kars	68
TR812	Karabük	28		TRA23	Iğdır	69
TR811	Zonguldak	29		TRC32	Batman	70
TRC11	Gaziantep	30		TRA24	Ardahan	71
TR901	Trabzon	31		TRB13	Bingöl	72
TR522	Karaman	32		TRC21	Şanlıurfa	73
TR831	Samsun	33		TRC31	Mardin	74
TR904	Rize	34		TRB21	Van	75
TR423	Düzce	35		TRB23	Bitlis	76
TR714	Nevşehir	36		TRC34	Siirt	77
TR834	Amasya	37		TRC33	Şırnak	78
TR333	Kütahya	38		TRA21	Ağrı	79
TRB12	Elazığ	39		TRB24	Hakkari	80
TR715	Kırşehir	40		TRB22	Muş	81
TR711	Kırıkkale	41				

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı

Tablo 63. Kamu Yatırımlarının İllere Göre Sektörel Dağılımı, Bin TL,2012

İLLER	Tarım	Madencilik	İmalat	Enerji	Ulaştırma-Haberleşme	Turizm	Konut	Eğitim	Sağlık	Diğer Kamu Hizmetleri	Toplam
Ankara	59 116	233 380	49 511	43 430	1 774 033	1 001	10 945	295 959	81 452	1 004 544	3 553 371
İstanbul	23 105	21 964	29 000	136 415	1 672 526	650	1 599	293 329	51 500	329 155	2 559 243
Artvin	6 779	644	1 000	749 846	33 070		11 940	21 898	5 000	19 527	849 704
Diyarbakır	376 817	68 856	2	18 283	15 029		12 205	100 673	25 200	181 009	798 074
Mardin	24 058	7 270		602 794	21 197	160	1 250	42 238	2 450	19 963	721 380
İzmir	69 686	2 524	504	42 993	257 947	7 380	1	106 601	44 050	172 910	704 596
Şanlıurfa	409 465	6 281		42 357	6 356	3 624	776	86 166	25 102	67 609	647 736
Konya	206 788	5 733		22 710	25 945		276	101 796	20 500	106 899	490 647
İçel	41 551	84	10	30 256	11 790	18 750		187 438	38 100	132 121	460 100
K.maraş	88 639	37 468		211 577	6 197			72 123	29 004	13 769	458 777
Bursa	47 996	7 450	1 300	35 034	171 007	2 000	810	75 010	42 653	69 037	452 297
Antalya	59 370	305		16 704	32 636	39 624	251	58 692	42 000	170 811	420 393
Gaziantep	111 191	9 486	95	2 182	78 514		1 300	89 436	7 150	60 885	360 239
Hatay	43 230	107 882		28 952	24 912	752	2 000	53 171	13 300	40 275	314 474
Balıkesir	63 857	20 528	37 588	2 366	38 913	3 200		48 090	33 400	55 444	303 386
Sakarya	1 420		11 950	5 407	150 504	1 000		42 410	39 704	41 211	293 606
Adıyaman	29 083	99 049			23 238		2 900	42 328	26 070	70 455	293 123
Muğla	14 395	9 522		153 995	9 560	8 339	3 679	27 508	5 000	40 654	272 652
Ağrı	32 560	153		930	39 225	50	80 894	51 351	8 100	55 679	268 942
Eskişehir	10 476	19 480	65 179	7 665	49 079	956	750	44 922	11 350	58 959	268 816
Sivas	59 476	13 938	4 750	82 057	21 163	3 842	687	52 948	4 650	24 182	267 693
Kütahya	21 331	52 872	20 490	48 929	6 010		45 000	47 752	9 200	14 501	266 085
Adana	62 579	11 109		4 798	5 895			87 282	16 400	76 998	265 061
Samsun	53 359	246		258	20 194	1 050	3 720	70 074	13 650	97 945	260 496
Manisa	43 260	22 098		66 619	8 128	541		40 985	39 705	38 698	260 034
Erzurum	54 765	7 503	189	6 109	17 258		6 011	55 888	27 402	73 859	248 984
Van	24 751	286	11 368	1 459	17 749	1 100	3 101	74 540	29 394	83 232	246 980
Batman	13 177	129 344		2 750	4 500		6 120	58 701	1 050	25 773	241 415
A.karahisar	72 502	3 314	6 400	1 536	13 385	845	13 546	49 541	40 600	27 697	229 366
Kayseri	61 651	5 460		280	26 055	650	277	65 418	11 150	50 158	221 099
Çanakkale	64 254	10 631		46 421	15 004	14 096	750	44 204	12 802	12 725	220 887
Kocaeli	836		14 800	4 123	2 005	3 705		72 927	6 000	113 446	217 842
Trabzon	24 964	565	29	4	11 506	8 011	2 759	47 054	16 700	84 465	196 057
Aksaray	9 265	15 437		2 561	118 007	2 157	830	24 350		15 363	187 970
Aydın	50 808	1 783		33 966	1 695	2 980	1 300	40 367	15 202	35 975	184 076
Kırıkkale	5 336	1 182	98 835	2 002	5 512			39 505	25 950	5 297	183 619
Erzincan	11 222	955		2 372	68 723		988	31 865	2 700	56 902	175 727
Bingöl	27 273	568		39 500	23 420		1 373	53 238	6 700	17 791	169 863
Sinop	18 419	1 780			92 133		950	24 481	500	27 621	165 884
Malatya	59 855	2 752			18 995			49 207	12 454	21 975	165 238
Ordu	3 256	144		9 877	55 872	1 000	1 688	31 275	6 533	55 360	165 005
Zonguldak	12 740	54 104		6 259	8 557		2 878	28 627	10 050	37 870	161 085
Edirne	64 438	2 612		3 576	23 059	5 319		37 981	10 300	9 159	156 444
Elazığ	14 132	1 531		23 188	19 202	50	90	35 250	19 930	35 925	149 298
Kars	26 174	385		750	33 594	30	10 700	34 254	19 552	18 438	143 877
Şırnak	5 250	11 351		2 456	31 072		317	43 504	508	48 458	142 916
Denizli	28 013	2 911	12 300	124	5 468	4 760	1 912	33 263	19 150	34 796	142 697
Giresun	15 071	202		2 202	7 674		6 996	38 898	16 150	43 975	131 168
Karaman	20 158	359		39 058	1 784			43 002	3 600	22 098	130 059
Kırklareli	11 099	27 300		17 762	2 056			29 954	5 600	29 558	123 329
Hakkari	20 751	11 210		247	23 762		212	48 776	3 002	12 669	120 629
Tekirdağ	2 150	9 405		8	11 180		500	44 680	23 500	28 843	120 266
K.monu	33 522	154		4	19 646	1 500	2 842	30 049	19 700	10 851	118 268
Tokat	29 786	142		11 671	7 031		300	40 372	14 050	14 574	117 926

İLLER	Tarım	Madencilik	İmalat	Enerji	Ulaştırma-Haberleşme	Turizm	Konut	Eğitim	Sağlık	Diğer Kamu Hizmetleri	Toplam
Amasya	26 789	157		6 504	6 812			24 588	402	51 304	116 556
Muş	9 114	6 566		19 932	2 853		3 273	49 309	3 152	21 344	115 543
Rize	9 284	508	5 000	8 500	15 154	50	16 517	44 972	1 152	11 269	112 406
Çorum	13 463	3 092		3 000	9 402		2 288	34 631	4 000	39 960	109 836
Kırşehir	6 941	8 237		4	25 123	250	500	50 576	1 350	7 575	100 556
Yozgat	13 809	14 203		4	4 952		600	36 764	4 000	24 934	99 266
Bolu	3 110				35 668	50		32 721	6 950	18 236	96 735
Karabük	2 095			3 280	4 253	850	119	44 234	8 152	25 609	88 592
Uşak	9 824	137		4	4 265		256	24 944	32 150	13 974	85 554
Burdur	29 361	1 147			1 197		130	42 303	2 500	8 617	85 255
Bartın	8 738	13 373		11 000	100	5 500	800	18 448	4 650	22 364	84 973
Isparta	21 561	1 883		3 385	1 671	3 050		38 273	6 650	7 300	83 773
Siirt	171	13 388		52	4 088		215	38 559	850	23 705	81 028
Çankırı	26 475	1 142		1 385	3 620	2 000	120	29 559	3 900	8 441	76 642
Düzce	11 621	2 000		184	1 593			29 142	17 800	14 012	76 352
Bitlis	6 093	164		6	5 324	3 500	1 827	32 461	5 552	18 497	73 424
Niğde	20 575	2 585		2	1 849		1 490	24 457	450	14 041	65 449
G.hane	18 522	201		4 790	4 156		415	28 748	3 000	2 356	62 188
Osmaniye	15 258	1 086		654	348			38 184	1 002	3 583	60 115
Iğdır	3 715	68		2	5 329		10 135	32 843	2 550	3 803	58 445
Kilis	16 206	38		550	92			26 662		12 482	56 030
Tunceli	174	72		202	1 613		4 095	29 706	900	16 149	52 911
Nevşehir	5 570	2 167		5 004	1 188	2 000		26 877	1 000	7 873	51 679
Ardahan	1 532	233		190	2 884		152	25 760	5 602	10 922	47 275
Bilecik	2 407			1 500	421			26 101		13 468	43 897
Yalova	400			1 680	1 042	550		28 363	365	4 678	37 078
Bayburt	6 748	126		320	381			21 998	1 502	2 715	33 790
Muhtelif İller	**2 817 631**	**74 135**	**167 750**	**1 043 979**	**8 543 245**	**137 517**	**189 490**	**2 218 602**	**1 027 100**	**5 370 591**	**21 590 040**
GENEL TOPLAM	**5 852 392**	**1 208 400**	**538 050**	**3 732 935**	**13 877 595**	**294 439**	**479 845**	**6 491 136**	**2 161 600**	**9 797 895**	**44 434 287**

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı